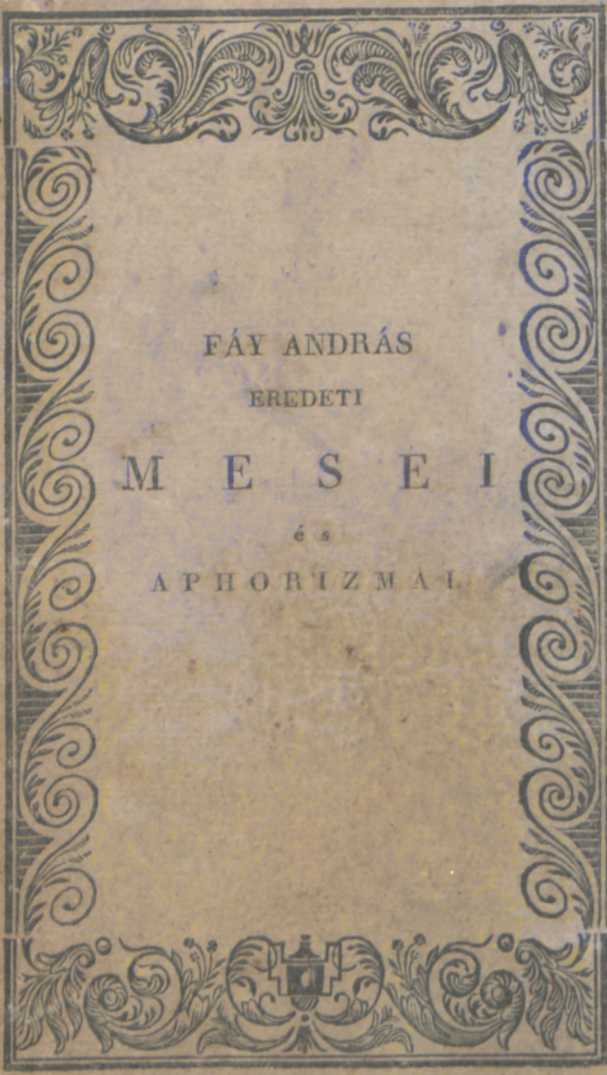

FÁY ANDRÁS

EREDETI

M E S E I

és

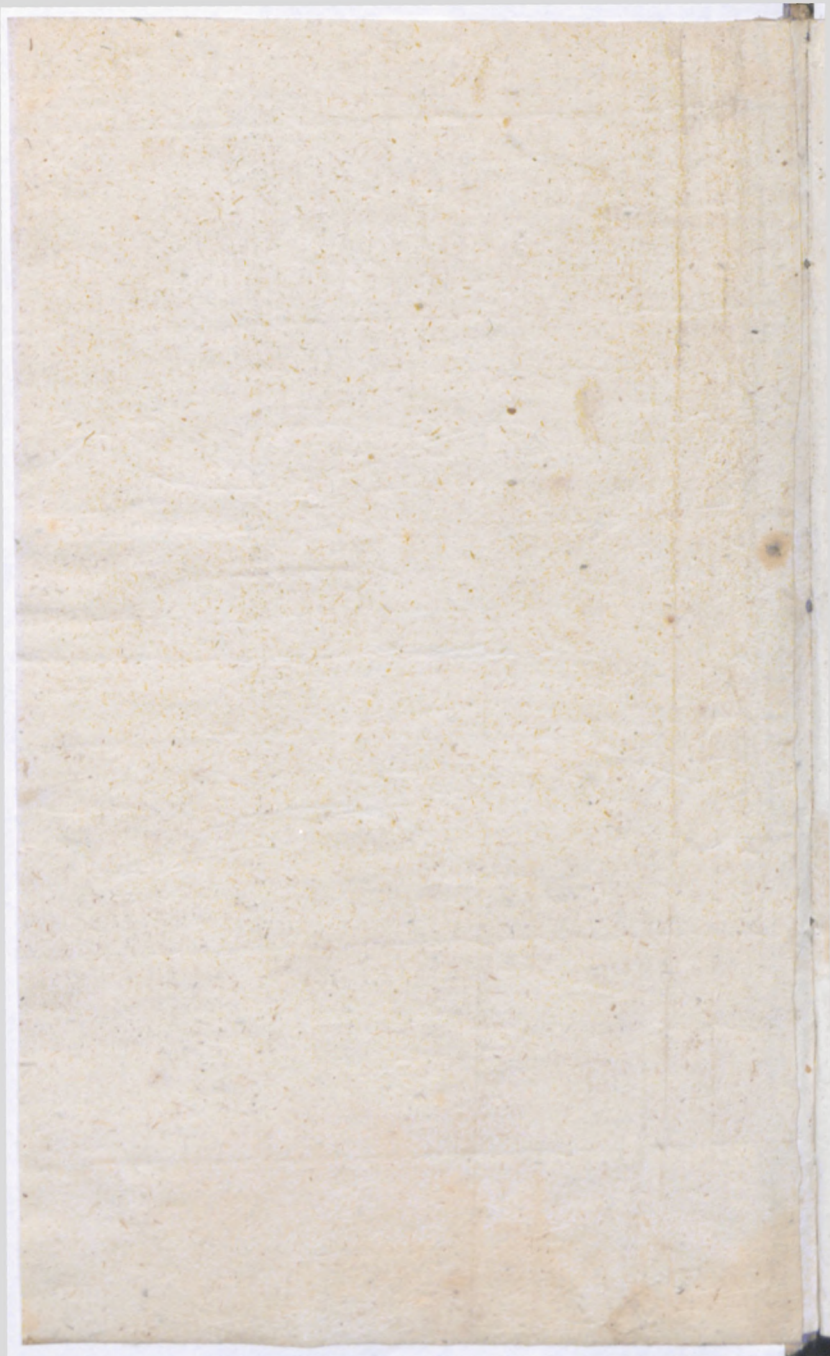
APHORIZMAL

1720

Am. tunc. et. hunc. et. hunc.
Tunc. et. hunc. et. hunc.

1720.

394.

A. 394.

77.

1944. V. 29.

15.5.

A'MESE-IRÓ.

FÁY ANDRÁS

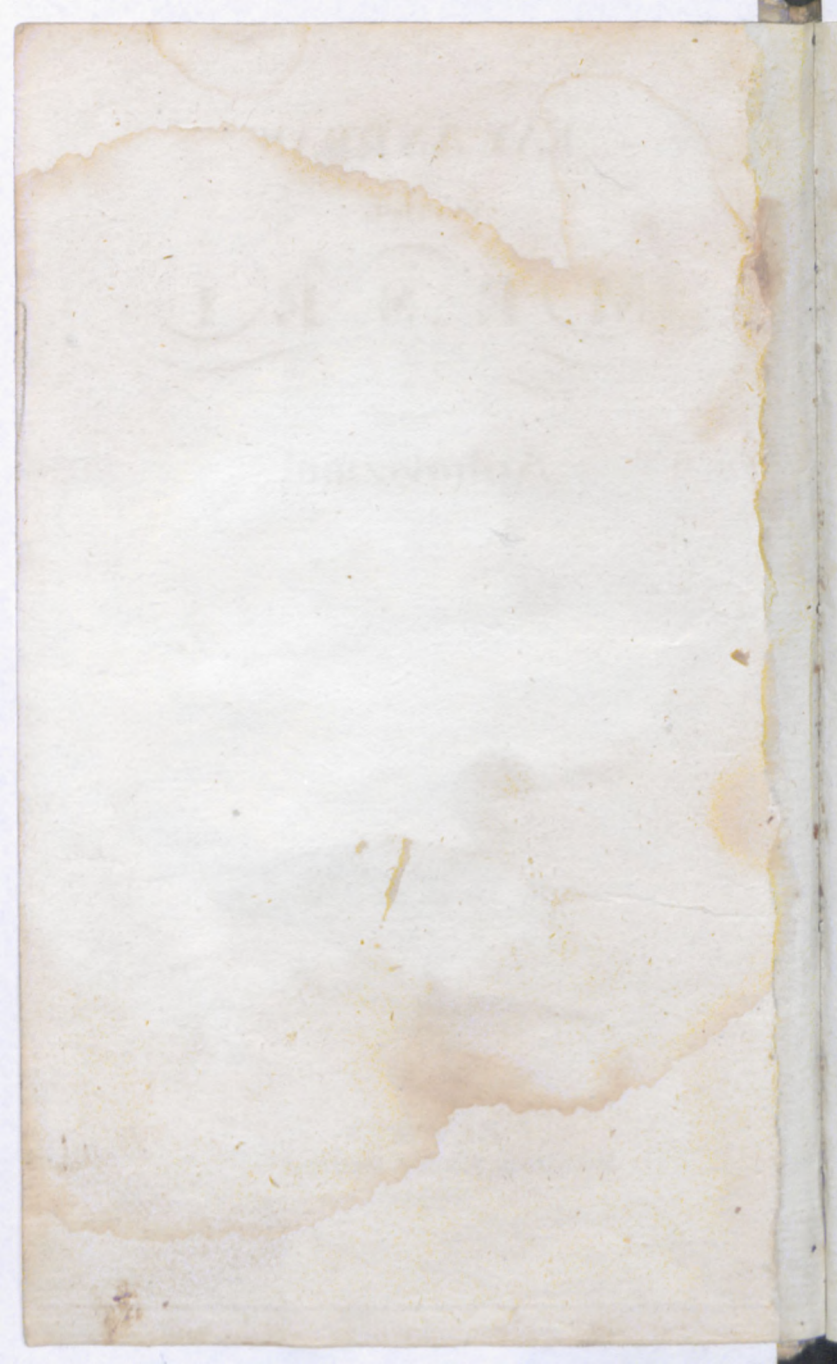
eredeti

Aphorizmai.

BÉTSBEN
PICHLER ANTAL BETÜVEL
1820.

AJANLO LEVEL.

Nagy Májú Lúd, én Maecenásom!

Néked, kinek hatalmas tollának köszönhetik a' világ híres könyvtárai, 's e' kis munkácskám is lételeket, néked, ki minden Írónak 's nekem is az valál, a' mi a' jámbor Szántóvetőnek az ököre, — hic amicus agricolae, tu amicus Auctoris, — néked legyen ajánlva, 's szentelve könyvecském. Hány mai munkákban, mellyekben a' bekötés ér legtöbbet — nem dolgoztál a' Szerzővel, — fele dicsőségre! A' mes-termiveket pedig, nem te burkoztatod e' a' halhatatlanság mumijába be? Az embryo gondolatokat te érleled lételre, a' csecsemő képzeteket te serdited plánokra: ó méltó, valóban méltó vagy hát Nagy Májú Maecenás arra, hogy minden új munka születésekor elhivattassál komaságba!

Te vagy egyik fő jöltévője az emberiségnek, 's puha pelyheidben nyugtatod szintűgy a' fáradt

munkásokat, mint a' korhelyeket; 's fáradás és má-
mor helyett új életet osztogatsz. Ám vesse hát a'
félzségség előmbe, gúnyoljon a' kajánság azzal,
hogy te kedves Maecenásom ostoba vagy, bátran fele-
lem ezt nékiok: szükséges e' hogy a' Maecenás
Szerzője könyvét értse? csak olly nagy lelkü-
leg segítse mind egyík annak igyekezeteit, mint te,
éltében tollával, holta után 'sirjával. De ah! hányan
nem tömetik éltekben szintűgy magokat, mint te,
's holtok után is leg fellyebb csak azzal használnak,
— hogy megszűnnek emészteni.

Az emberek, goromba név, söt fej-betörés fé-
lélme nélkül igazat szólni nem mérészelvén, me-
séimben állatok játszák a' fő rollt. Ezek közt pe-
dig, ha Nemzetséged' fényére tekintek is, mellyik
érdemli-meg feletted a' pályabért? Nem vagy e' te

egyenes lineán lejövő ivadéka — rövid időn készen leszsz nálam a' Származás-fája is — a' Capitolium hajdani vitéz őreinek, a' Szent Márton híres Lúd-jának? vagy ha fellyebb akarok menni, e' Nőé bárkájába szorultaknak? Az igaz, hogy minden Eleid csak gágogásokkal szereztek nevet magoknak; de a' mai időben is, hányszor nem pótolja-ki hitvány gágogás a' valódi érdem' hijánosságát? Elég az, hogy Nemzeted régi jó zsir-nevelő Familia. Vitézségedről csak annyit tudok, a' mennyit azon böles magyar példabeszéd: sok Lúd Farkast győz; gyanitni hágy. Az tagadhatatlan, hogy sok több egy-nél, 's csak azt sajnálom, hogy nem tudom, hány Lúd győz-meg egy Farkast: különben, az Egyarány Számvetésén könnyen kiszámolnám személyes vitézséged' esmeretlen mennyiségét. Ha valaha szerencsém lehetne egy illy nevezetes csata tanúja-

nak lenni, nagy neved' harsogásával pattogó Leonínusokban írnam le azt.

Addig is, vedd kegyes pártfogásod alá könyvetském, 's a' gágogó irigyeket harsogóbb gágogással nyomd-el; az okosabb gáncsolókat pedig, kik a' dolog veleje körül fognak járni, ha majd minden okos feleletből kifogyunk, szokás szerént sziszegd-le.

A' Mese-Író és Maecenassa
Biographiái.

Hét nevezetes város vetélkedett hajdan azon a' dicsőségen, hogy a' Homér bölcsője mellyikében ringott. Szemem előtt forgatván azt, hogy már ma a' penna-harczok még dühösebbek [a' vért ontó háborúknál, ne hogy idő jártával az én, vagy kedves Maecenásom' éltünk' környülményei is illy mérges toll-csatakat [szüljenek, — mert mellyik Rönyv-Vers - sőt Mese - Író is tartja magát képzetében a' Költők' Attyánál kisebbnek? Ímé mind kettőnknek igaz kútfökből meritett Biographiait, rövidebben, mint sokét, a' kinek sem születésével nem nyert, sem halálával nem vesztett a' világ semmit, már megírták, Meséim eleibe biggyeszteni szükségesnek, — 's köztünk maradjon a' szó, — néminémüképen dicsőségesnek is láttam.

En, a' Mese-Író, Zemplén Vármegyének Ungvár-ra dülő részén a' Tótságon születtem. Innen, ha könyvemben grammaticai hiba fordul-elő, születésem' mostohaságának tulajdonítsd jó Olvasóm; én érezvén azt, bizonyosan átalottam volna magyar könyv' irásába fogni, hanemha azt tudtam volna, hogy magyar Íróink többnyire a' Grammaticával keveset gondolnak, 's köztők majd én is hibáimmal együtt szerencsésen elvegyülök. Életem' folyásáról csak annyit ereszthetek közre, a' mennyit minden nagy Írók Biographiaiban találunk, tudniillik, hogy születésem után szoptam, ettem, ittam és aludtam mind addig, mig nem a' Magyar két Haza' csudájára Szerzőnek felnevekedtem. Azt mindaz-

által szükséges megjegyeznem, hogy már bölesöm-
töl-ólta örömet halgattam a' Dajkám kellemes me-
sézéseit a' zörs Királyról, 's annak három leányairól,
kik közzül mindég a' legkissebbet óhajtottam; az
arany várakról, mellyeket ifjúságom bájos eszten-
deiben magam is számosan építgettem, 's a' min-
dent tehető Tatosokról, kiket idő jártával pénzes
emberekben találtam-fel, 's a' t. 's már akkor gyö-
keret vere bennem a' mese szeretete. De az epés
Satyrától, szűrő Pasquilltól és döfő Epigrammáktól
mindég irtóztam; minthogy Tanítóim is, egyet
kettőt kivévén, az Isteni béketűrést bottal annyira
belém verték, hogy későbbben a' méltatlanságokat is
a' hidegvérűségig tűrhetém. Mindazáltal véremben
vala mindég jobbra balra csipkedni, a' mint némi-
némü nyomai tán látszanak is ezen különös kedvtel-
lésemnek meséimen. Látom itt, mint húzza-ki sok
kegyes Olvasóm zsebjéből kárhoztatásomra a' Morál-
réfet, mellyhez minden cselekedeteket, mondáso-
kat és mozdulatokat, mellyek a' máséi, méregetni
szokott, 's szüntelen kéznél tart. De megállj jám-
bor! hajtsd össze egy kevésbé réfedet, 's tedd,
ha csak addig is, zsebedbe vissza, míg előtted ki-
fejtetem, hogy hol vette magát bennem ez a' kü-
lönös Szatirai szesz, 's csipkedő Cacoëthes; azután
kárhoztass, ha kárhoztathatsz. Én legalább, Lúd
Maecenásom' tollaira esküszöm néked, — ez új,
még pedig nem csekély neme az esküvésnek, —
hogy én szintűgy nem tehettem erről, mint a' ki
hecticusnak vagy aranyeresnek születik, nem tehet
hibás testalkotásáról.

A' szegény Anyám épen a' harmadik hónapban hordozta velem a' halhatatlanságot, a' mint a' testvér bátyja, egy nagy Botanicus, Pomo-Zoo-'s tudja az Isten micsoda-logus, épen ősz vége felé hozzá belép, 's néki némelly kertbeli ritkaságaival kedveskedni kíván. Kirakja a' Bátya egy nagy asztalra kincseit, mellyek között ritka gyümölcsök ingerelték az étkíváratot, virágok a' szaglást, bel-'s külföldi növények a' csudálkozást: de az én szegény Anyám, — sic fata tulere! — elmellőz minden enni, szagolni és csudálni valót; egyedül némelly különös nemű tökök tűnnek szemébe, 's csupán azokat méltóztatja figyelmére. „Az amott körtvély Édes Bátyám!” tudakozza sípegve a' Pomo-Zoo-logust. „Ez lelkeeském Cucurbita pyrifera, vala reá a' felelet; ez pedig Cucurbita pomifera, 's ez a' bibircsós angyalkám! Cucurbita verr-verr--Egek ne hagyjatok! még ki sem mondhatta a' nevet szegény ügyetlen bátyám, a' mint a' kezében lévő jó sullyos Cucurbita verrucosát néhai édes Anyám-nak épen azon tájékára ejtette, ahol én boldog burkomban orral fel felé feküdtem. Az Anyám nagyot sikoltott, a' Bátyám pedig ijedten hökkent hátra. Ó átkozott Cucurbita verrucosa! átkozott neme a' tököknek! bár az egész világon azon veszély érne, melly a' Jónását elszáritotta! Te levél hóhérom, kinzóm, 's egész éltém' boldogtalansága! Ó kedves Olvasóim, tanuljátok példamból itten, melly apró finom hajsza-rugócskák mozgatják e' világ' bálvány alkotmányát! im egy hitvány ezüfra tök egy ember egész éltét szomorú gyászba borítja!

Az Anyám és Bátyám, mint rendszerént szoktunk, ha a' kár egy harmadikat érdekel, csak hamar megnyugodtak. De a' lebetegedés' ideje elérkezvén, mi rémülés nem lépé-meg az egész háznépet, a' mint a' világ kis új polgárjának az orrán a' cucurbita verrucosa esucsorodásait nyereg gyanánt ülni látja! A' Bába — mert még Anyáink szemérmetségére Accouchőrt közel nem eresztett, — hajlandó vala a' nyakamat kitekerni; az Atyám ijedében pápaszemét a' földre ejtette; én [pedig az egész történet felől hihető semmit sem tudtam. Jaj de csak hamar kiméltetlen költettem - fel boldog tudatlanságomból. Nem sokára mindenünnen úgy ömlött reám a' szerencsétlenségek' serege, mint a' nyíl-zápor ömlik a' bajnokra a' tüzes csatában, vagy mivel a' nyíl már nincs szokásban, — a' csókok zápora ömlik a' tüzes szerelmesek között. 'S mind' ezeknek te valál szerző oka átkozott cifra tők! Bár inkább fejem lágygyára estél volna; úgy vagy én Mese-Író nem volnék most e' világon, vagy fejem ostoba Lappon före lapulván öszve, illy szép meséket nem írhattam volna; 's mondjátok-meg barátim, nem nyert volna e' tán a' világ vele, a' Haza, 's tán — négy szem közt legyen mondva — a' magyar Litteratura is?

Boldogtalanságom lánczának első szeme vala az, hogy az atyai háznál kiki úgy tekintett engem', mint egy lidérczet, 's mind Szüle, mind cseléd ezen nézőponthoz mérsékelte becsemet. A' következő a' lett, hogy egyik méltatlanság rajtam a' másikat érte. Tanítóim az orrommal való antipa-

thiából nem kedveltek; tanulóársaim közzül pedig a' vala legszerencsésebb, a' ki orromhoz férhetett. Nyerges orrú vala gúny-nevezetem közöttök. Az elfojtott epe, 's számtalan bosszúnyelés már akkor vágyat gerjesztettek bennem, hozzáférhetni a' más orrához, 's visszaadni a' Talio büntetését. — De majd Ifjúvá serdültem, 's a' szerelem epedésével kerestem viszont-szerelmet mindenfelé, 's egy kedves kis feleséget. Ments-meg Isten! könnyebb volt a' tyúknak gyöngyöt találni a' szemeten, mint nekem aszszonyt. Az egyik a' mint megkértem, egyenesen az orrom alá kaczagott; a' másik két esztendeig hordozott orromnál fogva; 's a' harmadikban máshoz mene férjhez: harmadik pedig egy szegény lyánka, kit Szülei erővel akartak hozzám adni, magát kétségbe-esésből a' Dunába fojtotta. Isten tudja, mi nem lett volna még a' lyányokból, ha a' szerencsétlenségek eltávoztatása végett magamat örök nőteleniségre nem határoztam volna! Le-
mondtam tehát az élet földi mennyéről; 's új pályába vágtam. A' Hazának használok, így kiálték-fel nagy lelküséggel, 's hivatalt indúltam keresni. De kaptam e? Egyik Maecenásomnak viselős felesége borzadva kergete - ki szobájából. „Quem natura notavit!” így szólla a' másik, 's hátat fordított felém. A' harmadik — bár vizisza voltam — borvirágnak nézte bibircsóimat. „Il a' vecu,” szólla a' negyedik maitreszéhez; „ista sunt reliquiae mercurialium curarum,” ezt mondja a' Secretariusának. Így hát szépen kimaradék orrom mia a' hivatalokból is. Kergetett, sőt mint a' Horátz Gondja a' Lovas nyerge ka-

pában, úgy ült a' szerencsétlenség boldogtalan orrom nyergében, akármibe fogtam. Majd Prokátoraim, ha pereltem, majd adósaim, ha kereskedtem rajtok, hordoztak orromnál fogva.

Látván, hogy fű fa neki esett az orromnak, valamint a' kas, mellyen a' tolvaj méh erőt vett, maga is végre a' mellé áll. és segít ön mézét prédálni: úgy én is nem akartam szegény orrom bosszontásában hátra maradni. Én magamat a' törvényes pályára szántam: minthogy pedig másokon azt tapasztaltam, hogy a' sok ivnyi perek narcoticus referádáin, mellyeket az ember vagy nem ért, vagy meg-ün halgatni, a' jóltévő álom a' zöld asztalok körül hamar elhinti mákjait, hogy idővel ezen esetben is legyen figyelem-serkentőm, merő patriotismusból reászoktam — a' Tobákra. De hal sorsom itt sem szünet-meg üldözni. Szegény orrom rossz neven vette a' dolgot, 's a' következés a' lett, hogy egyre másra prüsszengetett; ez köz figyelmet vont reám 's boldogtalan orromra, mellyet sokszor a' föld alá kivantam.

Elhagytam tehát ezen dicséretes szokást is, 's a' jutott az eszembe, hogy orromat operáltatni kellene, vagy tokot csináltatni néki; de egyikére sem akadt Mesterember. Majd ismét más gondolat ütött. Megvallom a' sok bosszúság arra a' véleményre birt, hogy tán az orr nem is igen szükséges része az emberi testnek: mert úgymond, nem több bűdös dolog van e' e' világon, mint jó szagú, annál fogva az orr a' szaglás által nem több rossz érzést nyújt e' nekünk, mint kellemetést? Továbbá,

majd bevett állítás ez; *Lucri bonus odor ex qualibet re*: nem lehetne e' tehát közönségesen a' jó és rossz szag bizonyos mértékének, a' nyereség nagyobb vagy kisebb mennyiségét elfogadni, a' nélkül, hogy e' részben az orrtól kérnénk tanácsot? Végtére, nem járják e' meg többnyire azok, a' kik valami dologban csak orrok után indulnak - el? — Mind ezen gondolatok arra határoztak, hogy — Isten bocsásd bűnömet! — az orromat, mint szükségtelen sőt veszedelmes tagot, maga egész kiterjedésében amputáljam; 's im e' végre már kezemben is vala beretvám; a' mint az a' gondolat, hogy az orrvágás eleitől fogva mind a' két nemnél gyalázat bélyegének tartatott — mert kiben nincs meg a' becsület' érzése — a' gyilkos fegyvert ismét letétette velem. Ám legyen hát kiálték elkeseredve, maradjon - meg orrom, *et valeat, quantum valere potest!* De ha én meg nem gátolhatom azt, hogy a' világ mind untalan orromba ne ütközzék, ki tilthatja - meg nekem is azt, hogy én is a' világ' orrába ne ütközzem?

Jaj de szegény legénynek a' nagy világ' orrához férhetni — ez ám a' szirt, ez a' Rhodus! Semmi; kiálték ismét keménykedett elhatározással, a' mint a' tág világban szét tekintettem, úgy vettem észre, hogy majd minden embernek van az orrán kisebb vagy nagyobb csucsorodása, ha nem olly ocsmány [is, mit az enyim. Van szemörcs, szeplő, *nota naturae*, bor virág, *et reliquiae mercurialium curarum*; sőt akadtam két nemeire az orroknak, mellyekhez képest az enyim még *aesthetici* orr: tudnillik azoké, a' kik azt mindenbe belé ütik, és

a' kik azt másokénál fellyebb szeretik hordozni. — Ha tehát azt nem teszem is, a' mit a' világ velem, hogy másokat orroknál fogva hurezoljak, ne legyen szabad észre vennem azt, hogy a' más orra sem kristály tisztaságú? ne legyen szabad — ha a' csipkedést, fricskázást elhagynám is, melyre nehezen fogok mehetni — a' jegyzett orrúaknak ezt kiáltanom: amice, cape nasum! vagy leg alább kéz szorítva lassan sügnöm a' fülökbe: chare Collega!?

Ím' ezt, mint Író, 's kivált mint Mese-Író — kinek a' meséit, a' ki érti sem veszi magára, — leginkább tehetem, annyiival inkább, hogy magános író szobám oltalma alatt, ha a' Recensensekkel frigyét kötök, boldogtalan orromra nézve is, már egyszer megnyughatok. Így lettem én kegyes Olvasó, Mese-Író, így lettem nyugodt orrú ember, kivévén, hogy nem rég öltá módiba jövéen a' kurta látás, az átkozott nyeregtől pápa szememet fel nem tehetem. Így lett — minekutánna a' Maecenásokra nézve is meg sütötte a' forró pép számat — a' Lúd az én Maecenásom! 's most már bizvást kiveheted zsebedből ismét Morál-réfedet, 's ám kárhoztass, ha lehet. Én minden esetre ezt választom 's teszem Mot-tóul Meseim eleibe — tán kár is, hogy csak magyar, nec sapit eruditionem:

Mosolygnom a' bajusz alól a' kisebb bohókat, sőt kaczagnom a' nagyobbakat, ha agyart nem fennek, nem mutatok, ki tilthat - el? Hurezolások, csekély sebek; halálos döfésekhez pedig sem epém sem fegyverem.

Az én Maecenásom velem nem egy falubeli, —
ámbar-nevel az én lakhelyem is libákat, — hanem
a' Tisza partja hantjain nevékedett. Nemzetsége fe-
lől a' Levéltárakból csak annyit tapogathattam ki,
hogy első elei azon egy pár lúdak voltak, mellye-
ket Noë magával a' Bârkába bévitt, és hogy 13 test-
vérei voltak; ezer szerencse tehát, hogy reájok
osztályra menendő jószág nem háramlott! Ifjúsága
pázsit, zab, 's tengeri evésben tele-el, 's így neve-
kede számomra szárnyában azon toll, melly nékem
Meséimben a' halhatatlanságot megszerezte. Ezen
toll a' jobb szárnyában a' harmadik vala; ámbar ha-
zámban a' ki erkölcsöt kíván javítani, az elsőbбекet,
mellyek keményebb orruak, már bizvást választ-
hatja.

Így jó Olvasó, ámbar az előadott Biographiákból
mind a' Mese-Író, mind Maecenását talpig kiesmér-
hetted; mindazáltal, fel mernék Meséimből, — mel-
lyek közzül, ha szerzői hiúságom meg nem csal,
mindegyikre jó darab halhatatlanság radagt — szá-
zat egy dióra tenni, hogy a' köztettem 's Maecenásom
köztt fennálló szoros barátságnak okát — bár Oedi-
pusi lélek lakjon benned — soha ki nem találád.
Nem hagylak soká kétségben; mert a' találgatás
közben arra a' gondolatra fakadhatnál, hogy tán ta-
lentomunk, genienk 's lelki erőnk egyformasága köt
bennünket öszve. Ezen véleményed pedig hiúságo-

mon nem keveset csorbíthatna. Egy szép Metaphorában fejtem-meg tehát előtted nyájas szövetkezésünk' titkát:

Valamint a' Lúd minden elmenő állatra nyakat nyújtva sziszeg, de tőle egyik sem fél, sem sziszegésére útjából ki nem tér: úgy én is ' Meseíró hijában mesélek, moralizálok, csipkedek elő's hátra, senki sem fél tőlem, 's nem is javítok-meg tudom senkit!

Fátumunk' 's bal sorsunk' egyenlősége köt hát Maecenásommal öszve jó Olvasóm! Egyébaránt meg ne ütközz azon, hogy az Ajánló - Levélben ötöt Nagy Májúnak nevezem. Mert az én Maecenásom nem a' rendes Maecenások közzül való, kiknek a' nagy lelke oly természetzi epithetonjok, mint a' koromnak a' fekete. Ő szegény, ennek pedig ritkán van nagy lelke; 's egyébaránt is az én Lúdam azon jól evő, de semmit nem dolgozó állatok közzül való, a' kiknél rend szerént a' lélek testé és májjá szokott hizni.

Végteére csak arra kérlek jó Olvasóm, hogy jól talált árnyék képeinket a' könyv elein szemlélvén, élragadtatva érdemeinktől így ne kiálts - fel:

PAR NOBILE FRATRUM!

M E S É K.

A' KERTÉSZ-GYERMEK.

Menj fiam, így szöll fiához a' beteg Kertész, szedj a' kertben hasznos orvosi füveket számomra; balról a' virágok közzé ültetgettem azokat. Elment a' tapasztalatlan gyermek, 's megcsalatva a' virágok' ezernyi kellető színétől, tépdél ezekből Attya számára, 's a' hasznos füveket, melyek köztők homályban születtek, elmellőzi. Italt készít sinlődő Attyának, 's halált nyújt néki benne.

Román-Irók, a' Morált szer felett ne pólyásgassátok!

A' VARJÚ ÉS FÜLEMILE.

Hitvány Énekes! szölla megvetéssel a' Varjú, a' csattogó fülemiléhez: Pohos dögevő, felel az, néked tetszeni nem vágytam soha! Dögöt nem jelentget Énekem.

A' CZUKROS-MÍVES.

A' haldokló czukrosmíves ágya előtt egy asztalra tétette utolsó mestermívét, egy nagy süteményt, melly Belgrád' Varát ábrázolta. Nem halok meg egészen, így kiált-fel megelégedtten, élni fogok, ez alkotmányban a' maradék előtt! Szegény! hanyadik metamorphozison ment azolta keresztül mestermíve!

Írócskák! reménylem értetek?

A' KÖLTÖZŐ MADARAK.

A' költöző madarak az őszi hidegüldésével vissza-
oszlásra sereglének. Hamar van még! szólla egy
párját vesztett gólya, ki a' fészkelésben elmaradt,
's ezért utazni nem vala kedve, lám még tavaink,
egyszer sem gémbereedtek. Ó bizony hamar! sopán-
kodának némelly beteges fecskék, kik nagy útra
gyengéknek érzék magokat, lám a' rét, melly hi-
mes még, 's melly enyhe a' levegő. A' tél még
meszsze van! Folyt a' vetélkedés. Minek azt vitat-
nunk, így szólnak végre az okosabb Darvak, a'
mellyet tudni együnkünknek sem adatott, de a' melly-
nek érzését velünk születve hordozzuk?

Világ' bölcse! Az Isten létele szivedben, nem
fejedben vagy.

A' SZAMÁR.

A' Szamár irigyelve szemlélte, mint vala Ura
előtt egy Anglus paripa kedvességben. Á! most
értem én, így szólla, szokatlan vig szökéssel, mi
hibázik nékem? Az átkozott nagy fülek, 's az or-
matlan legyező tesznek engem mások előtt utálatos-
sá. Ballag azonnal 's nyüzsg a' Juhász, hogy
ocsmány füleit 's farkát vagdalja el. Ó jámbor! fe-
lel ez, nem fül, nem fark a' te árulóid, hanem az,
hogy szamár vagy!

Czifra köntös fityeg az Urlicskán, szépen fű-
työl, dalol, tánczol: de a' kalap tököt fedez.

KOPERNIK ÉS AZ URACS.

Kopernik' Systemájának hetykén veté ellen egy
Uracs: ha a' föld forog, miért nem dönt el engemet,
fordulásával? Mert az Ur szer felett kis pont a'
nap Systemájában, felel mosolyogva a' Tudós.

A' KAKAS.

Ébredj Kakas Roma! hajnallik: így szóllitá meg a' veréb a' fészert alatt szunnyadó Kakast. Tudnám én azt, felel ez; csak a' hold' világa hint fényt a' felhők alól, jó barátom, még szunnyadhatsz!

Magyarjaim! hányan dalolták már el a' „Magyar hajnal hasad — ot” 's Istenem! még is be nehezen virrad!

A' VAK ÉS SIKET.

Egy siket, és esmerösse, a' ki belső hályog miatt nem látott, a' Játékszinbe mentek együtt, egy új híres Énekesné hallására. Egek! be felséges hang! szólla a' siket a' vakhoz. A' hang a' millyen, felel ez; de az Actio, Actio!

Melly sokan ítélnék csak azért, hogy eltitkolhassák mások előtt valamihez nem értéseket!

A' LYÁNKA VIRÁGJAI.

Eltikkadtan a' Nap nyári hevétől állanak a' lyánkavirágjai. Szegények! szólla ez szánakozva, melly durván bánik a' Nap veletek, legalább néhányótokat megmentelek az elhalástól. Kiválasztja a' szebbeket, 's béviszi szobájába. Gondosan ápolgatja őket itten, 's ójja legkisebb sugárától is a' kegyetlen Napnak. De nem nyere jutalmat fáradozása. Ápoltt virágjai hamar bádjadt betegszint öltözének magokra 's elhalának; míg a' kinn hagyottak a' harmattól 's lanyha essőktől gyakran megfrissítettven, kellemes eleven színekben diszeskedtek.

Nem csak az Jóltevőnk, a' ki szüntelen ad; hanem jóltevőnk az is, a' ki helylén tagad 's fenyít.

A' DENEVÉR.

Megunta tojasán ülni a' Denevér: oh gyáva heverés! így kiált fel, érdemes e' hitvány kölykökért így vészödni az unalommal? és esdekle az Isteneknek, mentenek fel ötet e' nemtelen kötelesség alól. Megnyeré ezt a' nyughatatlan, 's azolta eleven szül. De im' utálatba jöve minden állatok előtt anyái hidegségeért, 's mindenektől megvetve csak éjjel repked, és barlangokba rejtezik.

Anyák! sükséges néha a' Dajka is — de az Anya mindég!

A' FECSKE.

Vidám, nyári nap volt, 's a' fecske vig csevegéssel szaldosott a' fentebb levegőben. De nem sokára megszűröl megdördült az ég, 's a' mint a' ború közelgetett, mindég alább alább szaldosa a' fecske, míg végre majd a' földet korhola. Kis lélek! így szólla hozzá a' veréb, kit a' komor idő illy alázasra és változásra birhat; a' bölcs minden időben egyforma marad. Barátom! felel ez, ostoba az illy bölcs,

Magát az időhöz és környül-állásokhoz szabni tudni, — a' fő bölcsesség.

A' MÉHEK ÉS MEDVE.

Egy görbe fa odvában honolt méh rajhoz nem férhetvén a' medve, kivánsin szemlélte alólról szorgalmát. Együgyük! szóll végre az irigység belőle, hogy el nem unjátok olly apró cseppekbe gyűjtögetni azt a' kis mézeteket; nekem ugyan nem volna békétüresem hozzá. Azért is nyalogatja éhen Uraságod télben a' talpát addig, míg mi kényünkre élünk nyári keresményeinkkel.

A' ki nem munkál, ne is egyen az!

A' MEDVE ÉS EVÉT.

Kedvetlen komorsággal járdalt a' medve az erdőben, 's meglátta egy fán vigan ugrosni az Evét. Oh be könnyű elméd van! így szóll megvetéssel hozzá, miért nem szoksz több komolysághoz, mindjárt többre néznének az állatok. A' meglehet, felel ez, de én ugyan olly bohó nem vagyok, hogy kis örömeimet, mellyek legszebb boldogságomat tesszik, némelly gyávák gondolkozásainak, 's külső fénynek áldozzam fel.

Boldogtalan vagy! ki abban vadászod az igaz boldogságot, hogy többnek láttassál mások előtt, mint a' mi vagy.

AZ OKOS ELEFÁNT.

Az állatok tanácsot ültek, 's mérgesen keltek ki az ember uralkodása ellen. Miért szenvednénk tovább, mondanak, e' jármotnyakunkon? nincsenek e' velős csontjaink, mérges körmeink, kemény szarvaink 's számtalan fegyvereink ő ellene gyáva erőtlen állat ellen. Javalló zúgás támadt a' Gyűlésben; de az okosabb Elefánt: csillapodjatok, úgymond, barátim: mindenünk több van, mint az embernek, de — eszünk nincs annyi. Pedig a' hol e van, ott az Uraság.

Nevetem, midőn panaszt hallok, hogy N* Fő vagy Al-Ispány despotizál. Miért engedik Uraságok? Az eszet korlátolni lehet erősebb észszel; de nem is esmér más fegyvert.

A' VARJAK GYÜLÉSE.

A' Varjak Gyűlést tartottak. No, mit végeztek? kérde egy visszatérőt a' Szarka. Azt, hogy a' jövő Gyűlésen fogunk végezni.

A' PÁSZTOR - GYERMEK.

A' pásztorgyermek hosszas erőlködése után felmászta egy terepély körtvély fára. Nyújts kezét, segélj fel engem is, könyörge neki egy gyengébb pásztortársa, hiszen úgy sem győzöd magad a' nagy fa' termését leszedni. Az igaz, hogy a' gyümölcs itten kettőnknek is sok lenne, felel a' gyermek a' fatetőn; de ha felsegítnélek, majd azt vélnék több társaink, hogy én is olly könnyen másztam fel ide. Inkább mászsz a' hogy tudsz, vagy hullajtok számodra gyümölcsöt, a' mi nélkül el lehetek.

Melly sok Patronus Úrainknak mutatok tükröt itten!

A' PÓK ÉS DONGÓ.

Mit dongsz széllyel jó pohos, így szállítá meg a' szegletből egy Pók, a' szövédéke mellett elmenő Dongót, jobb volna bizony otthon ülnél. De bár te se veszteglenél fonalaid között jó lábas! felel ez, azért vagy olly sovány, hogy helybe várod a' ritka prédát. Keresve többet kapnál.

„Örménynek, Zsidónak való a' kereskedés!” De édes Magyarom! a' helyben vevő, gazdagságot visz el a' háztól, 's szegénységet hágy benne.

A' FAGYAL.

A' Fagyal, kellemes virágjával sokáig kétségessé tette a' Rózsának az elsőséget. Ó bár csak gyümölcsöm is teremne, sopánkoda a' hiú, 's tellyesedést nyere óhajtása. Azolta nehéz szagúkká lettek virágjai, 's belőlök hitvány fekete bogyók feselnek. Szegény barátném, szólla szánakozva hozzá a' Rózsa, elég egynek egyben fényleni.

AZ ÜRGE.

Egy ürge felmásza nagy bajjal a' határhányásra. Istenem! be nagy hegy! felkiált örvendő megelégedéssel, mint fogja bámulni a' világ, hogy ennyire tudék mászni! Ürgének biz' a' sok! monda egy közel bengéző Róka; de azért még nem hegy! 's könnyen szökte által ürgéstől a' hányást.

A' SAS ÉS FÜLEMILE.

A' Sas szánakozva néze fészkeből, mellyet egy felhőkig nyúltt cserfa tetejébe rakott, mint hajlong minden szellőcskére, a' kis fülemile fészke az alacson bokron, 's a' gondos Anya ekkoron mint remeg. Kis Bohó! így szóllítja meg, miért nem jössz fel szomszédságomba, itten bátorságban lehetnél. Azomban az énekes madárka egy iszonyú éjjeli vész után reggelre a' fát forgácsokba 's a' Sast fészkestől összevezúzva látja. Ó be jobb vala, így szóll ekkor, az alacson bokron maradnom. Hajlong ugyan a' bokor, hajlong; de a' nagy szálfá törik!

AZ OBELISZK.

Egy Fejedelem, Országlása fényének emlékéül, egy temérdek Obeliszket vágyván emelni, messze földről ritka szép 's nagy Gránitot hozata. Öszvehivatta Országa minden faragóit, 's a' munkát ügyességekre bizta. Sokfelé mentek ezek között a' vélemények az Oszlop formája, nagysága 's jelei eránt. Riki tetszése szerint lasson a' munkához volt a' Végzés. Vésott a' Rövön Czéhbeli és Kontár, 's ügyetlen vésések törölték el gyakran a' mestermivet. Emeletlen maradt az Obeliszk, 's feldarabolva a' szép Gránit.

Édes nyelve Hazámnak! félek, nehogy a' Gránit díjjára juss!

A KANDÚR.

Karmolttan jöve le a padlásról a macska. Hol jártál? kérdi szánva tőle a Gazdája. „A’ kedves feleségemmel mulatoztam,” felel nyájas simúlásokkal a Kandúr. ’S hol kaptad ezen szörnyű karmolásokat? „Tőle a’ lelkemtől, ’s örül a’ szívem forró szerelme ezen bizonyos jeleinek.”

A’ Gazda csudálkozott: mert még-- nőtelen volt!

AZ OROSZLÁN ÉS MEDVE.

Tegye fel a’ Proclamatíót Titoknok Uram! parancsolja az Oroszlán a’ Medvének, háborúm lessz az Elefánttal. Kár ezzel fáradnunk Uram! felel ez, ha győz Felséged, az egész Világ hinni fogja, hogy igazsága volt: ha veszt, senki sem fog ügyelni proclamatíójára. Az igazság Felséged’ körmeiben, nem az én pennámban vágyon.

THESEUS ÉS ARIADNE.

Sok görög ifjú koczkára veté a’ szép Ariadnéért életét, ’s elveszté azt. Theseuson vala a’ sor. Minek előtte a’ csalkertbe indulna ő, így szólla Ariadnéhez: én ugyan megszerzettem a’ Kert’ abroszát, mérő szereim, ’s eleségem a’ kétes úthoz készek; de biztos szádból szeretném érteni a’ kert fekvését, leseit és jegyeit. Add előmbe azokat, kedves! O’ szívem’ Ifja, szöll mosolyogva a’ bölcs leány, rakd le szereid a’ kertajtónál; im én a’ hasztalan leírások helyett e’ gombolyag fonalat adom kezédbe, e’ legyen a’ kétes úton kalauzod. ’S im’ az Ifjú, mint Völegény tére vissza a’ csalkertből Szabadítónéjához!

Félre a’ gyáva bölcselkedésekkel! Élni tanítsatok a’ gyermekeket Nevelők. A’ Világ csal-kertében a’ fonat, — élni tudni!

A' MAJOM.

A' majom hosszas fogságából elinalt. Az atyafi majomsereg örvendve vette ötét körül, de mint elbámula mindegyik, a' mint a' megérkező idegen makogás mellett emberi eltanultt mozdulatokat kezdte ejtegetni, 's felei közzé se hogy sem szokhata, sem vegyülhete. Gyáva, szólla szánakozva az anyja, te majomnak már nem érsz semmit, embernek pedig ostoba vagy.

Magyarom! elvész az eredeti character a' sok követésben.

AZ OROSZLÁN.

Elég tágas é' a' kalitkád, vagy nagyobbat készíttessenek, szóll a' Menageur az Oroszlánhoz. Mind egy ha kalitka, 's erdő nem fér belé! felel szabadságszesszel az Állat-Király.

AZ ÁLLATOK' TÖRVÉNY-SZÉKE.

Az ember panaszt teve a' nyúl ellen, hogy sok kárt teszen a' vetésében. Széket ülének az állatok, 's törvényt tartának a' bevádolt felett. Ezt szorosan kell vennünk Uraim, szóll a' róka, 's tekintség, hogy a' hatalmas ember teszen panaszt, a' kinék boszszujától retteghetünk. Halált a' nyúlnak! ordítanak egyszerre mindnyájan, hohéra legyen minden, a' ki hozzá férhet.

A' szegény Juh is adott-be egy folyamodást a' Farkas ellen, folytatja a' Róka, hogy fiat erőszakkal elragadá. Hm, a' Juh! mondának vont hangon az előkelők; a' való, hogy Farkas Atyánkfia is sok esint teszen. Ereszszük voksra a' dolgot. A' Végzés ez vala: per folyon míg él a' Farkas ellen, holtta után pedig a' testét férgek emészszék meg!

A' KUTYA.

Dühös méreggel ugatott a' kutya egy elmenő Szekér után, 's a' kerekeket faldosta. Mit dühösködöl, így szöll egy tehén hozzá, hiszen a' koci nem árt neked semmit. Nem árt? felel fog csikorgatva az eb, de halad, én pedig maradok.

Az Irigység nem hagyja magát, nem hágy mást boldognak lenni.

A' STRUCZ.

A' Strucz kiszöke a' Menageur' kalitkájából. Álmélkodva fogták körül Európa' madarai, Afrika' ezen tetemes szárnyasát. Melly szép állat! mondanak mindnyájan! De farkán a' toll ugyan hosszabacska lehetne! szöll a' Kócsag, és a' laba finomabb vékonyságú, monda a' Gólya. Hanem a' hosszú nyak merő tartása valóba nagy méltóságot ad neki, szolla a' Darú; és tollainak diszt, a' fekete 's fejér színek' szép vegyülete, csergé a' Szarka. Kár hogy magosabban nem repül, megjegyzé a' Sas, 's nagyságához képest nem vitézebb, szolla az Ölyv.

Így szabja gyakran az Önszeretet az Aesthetikai regulákat!

A' TÉGLAVETŐ.

Oh Istenem! engedd még egy pár hétigtartani e' szép száraz időt! sopánkoda egy hosszúság szárazság idején a' téglavető. De az én Szamaram essőt kiáltott ma, barátom, megszöல்ல háta megett a' földmives, 's találd - ki, mellyitek szöllott inkább köz haszonra?

Ó melly sokkal több az alaton haszonlesőnél a' jószívü ostoba!

A' HIÚZ ÉS RÓKA.

Be szeretném éles szemeidet így szölli a' Hiúz-hoz a' Róka. Egek mentsenek! felkiált amaz, fortélyod új fegyverrel szaporodnék; inkább az Oroszlánnak engedném azokat, hogy jobban szemébe tekintene velek az illy ravasz Udvari embereknek.

A' MAGYAR VENDEGSZERETÉS.

Egy Francia így irt Hazájába a' Magyar Vendégszeretésről: A' magyar Nemes kaput nem tart, vagy azt örökösen záratlan hagyja, ne hogy a' vendéget eltiltani láttassék. Ezt úgy szokta nézni, mint csupa gyomrot, a' mellyet sok válogatott étkeivel 's szíves kínálgatásaival mindúntalan ostromol. Étél után engedelmet kér, hogy jól tartott, 's még szuszoghatsz. Éjjelre csupa pehelybe fullaszt. Más nap, hogy mulatni kenteleníttess, vagy kerekedet vétetiki, vagy cselédedet itatja-le.

A' Datuma ezen Levélnek egy kevésbé régi ugyan, de-hála az Egeknek, még nem egészszen avúlt-el.

A' NYÚL.

A' Nyúlat üzőbe vette e' Sas, de egy jöltévé cserje elvoná ostromjai elől. Még lihege a' jámbor, a' mint az agarak előtt ugrania kelle. Ekkor a' közel erdő leve szabadítója. Hálálva készite szegény itten fekvést kipihenni magát, a' mint a' szaguldó Kópó, újra fáradsát feledni késziteti. Hasztalan fut, kereng, bukik, nyomában vagynak untalan a' csevegők. Végre szorultságában kentelen alélt csüggedéssel rohanni a' Róka lyukába. Isten hozott! kiált elibe a' házigazda, 's az ügyefogyottat felfalá.

A' kit függni rendelték az Istenek, nem fül az a' vízbe!

A' TANCZOLÓ MEDVE.

Leszabadult lánczáról a' Medve, 's feleihez szöke, kikek mind-untalan rabságában tanultt tanczával kívána mulattatni. Hagyd-el Roma, szöll egy régi barátja hozzá, tanczod kéntelenségből jó lehet-e, de hidd-el talentomod nem ez!

A' VADÁSZ ÉS GYÉK.

A' vadász nyulat lese, 's láb hegyen simula fekvése felé. Rezzenye suhant-el lyukába lábai előtt a' gyék. Kis bohó, mond a' Vadász neki, mit rettegysz tőlem, nem reád czélzok én. De barátom, felel bátor odvából a' gyék, a' ki les, csalni akar az, 's ki hinne annak?

A' TOLVAJ.

A' tolvaj éjjel egy Tudós szobájába bésuhana. Szűk lévén a' tudósoknál a' házi bútor, hirtelen egy parókánál egyéb nem akada kezébe. Felcsapá azt a' fejére, 's kalapját rányomá. Ment — 's im egy Denevér süvöltve szárnyalt feleje, 's vigyázatlanul a' parókába akadván, foglya tevé magát. Itt vagy szép madár! mondá méreggel az ingyen kereső, mit börtöközöl te éjjel, midőn minden becsületes állat nyugszik? De ha már járnod kell, miért nem hordasz lámpást magaddal, mint a' fénylő bogár? Osztan, mi közöd neked a' más jószágához, minek bántod te a' más parókáját? A' Denevér menté magát szegény a' hogy tudta, de jobban magánál fénnye igazának. Mind hijában! De barátom! szöll a' Valató, rosszszban töröd te a' fejed, 's méltó vagy a' halálra. Ezzel a' szegényt földhöz üte: mert hatalmában vala.

Úgy e' szép Benevolum ez Uraim? pedig nem szoptam az ujjomból.

A' borjú boszszús bégetéssel kere tölgyet Annyától, koros vagy már te a' téjhez, szolla ez, 's elruga fiát; szokj már egyszer magad is rágni a' keményebb éledelt, tan csaknem akarsz örökké borjúnenni?

A' TÖK.

Egy szára a' tök bokornak a' szomszéd fára felfutott, 's egy nagy tök róla megvetéssel tekintett-le földön maradt testvéreire. Ó Bátya, szolla ezek közzül az egygyik, ön terhed utóbb is viszsza fog rántani közünkbe.

A' KERT VIRÁGJAI.

Szaggassatok virágokat, itt elég van! szöll három lányaihoz az Anya, egy kies kerten keresztül mentében. Repeső örömmel futkos azonnal az egygyik mindenfelé, 's tetszését követve szaggatja kezeit teie. Kiváncsin tekintget 's fut széllyel a' másik, de azt vélvén, hogy megelőző testvére már bírja a' szebbeket, minduntalan a' távolabb álló 's diszesebbeknek tetsző virágok tűnnek vizsga szemébe, 's azokat hasztalan kergetvén üres kezekkel ér ki a' kertből. A' harmadik lyanka finnyás izléssel gunyolgatja a' kert virágait, 's csak idegen éghajlatuakat kíván és keres, 's virág nélkül hagyja el a' kertet.

Ó be kies kert ez! kiált Annyának elébe az első, 's bokrétaít mutogatja! Az ám! mondja sóhajta a' második, csak még egyszer mehetnék vissza belé, be szép csomót tudnék kötni a' ledéren el-mellozött viragokból. Gyáva kert biz ez! szöll méreggel a' harmadik, csak kívántat az emberrel, azonban semmit nem nyújt nemesebb izlésére!

Igy vagyunk mi halandók az élet örömeivel!

A' TARKA KÖNTÖS.

A' Szabó gyermeke gondosan felszedte az el-
hullott posztó darabokat. Ó Atyám! be szép ez a
királyszín darab, hát még ez eleven zöld! Mint
habzik e' setét kékess fölt, 's nézd mint játszik e'
vegyes színü. De ezen fekete úgy e' legtisztesebb?
Be szép ruha kerülne belőlök egygyütt! A' nyájas
Atya tellyesíté fia vágyát — 's így kerül-e ki a' ne-
vetséges — harlekin ruha!

AZ IRTÓ.

Az 'eres' arany színével habzottak a' hajlottbú-
za kalászkok; 's csak itt ott köztök egy repeze.
Nem szenvedem búzám közt e' lomot, szólla a' Gaz-
da, 's irtatni kezdi a' Repczét. De az irtó minden
lépésével számos kalászkokat tapodott-le, 's kezével
értt szemekét pergetett-el. Balgatag! szóll egy
elmenő Útas hozzá, nincs már az irtásnak helye 's
ideje, a' Rostára bízd már ezt a' munkát.

Mennyit nem árt, a' helytelen Recensio!

A' LEPKE.

A' Lepke, bádgyattan mint egy lábbadozó be-
teg, lengett a' tavasz első enyhe lehelletével a'
kertben fel 's alá. Be gyenge vagy atyafi! szólla a'
veréb hozzá, miért nem hagysz fel azzal a' silány
eledellel a' virág harmattal? Búza szemet egyél,
majd erőre jössz. Húst, húst, cseregé a' Szarka,
abban van az igazi táplálát. Én pedig a' gyakorfőr-
dést javaslom, monda tóra siettében a' Récze. Ba-
rátim! látom kivégeznétek jöszíyüségtekkel; felel
a' Lepke nekik, majd csak a' Természetre 's az idő-
re bizom én erősödésemet!

Doctor Urak, ezen két utóbbi a' fő patika!

A' FUTÓ BAJNOKOK.

Két bajnok futásnak eredt az Olympiai hosszú pálya-fövényen. Gazdálkodva kimélte az egygyik erejét, míg azt a' másik a' korán haladásra erőltette, 's a' mint ez lankada, a' szerint nevelte amaz iparkodását. Az okos! Koszorút mutata ő a' pálya végéről a' tapsoló Sokaságnak, midőn a' koránfutó a' félig meghaladt pályán már alélttan rogya-
öszve.

Ifjak! nem kell sietni élni.

A' KÉT TYÚK.

Két tyúk számos csirkéket vezetgete külön az Udvaron. Néné! így szól az egygyik a' másikához egy Urat szolgálunk, egy Udvaron járunk. Tisztünk egy, 's egy Apától testvérek nevendékink, fogjunk-
öszve, egygyesített erővel bizvást megvívunk a' Szarkával, sőt a' Héjával is. Miért is ne? felel a' másik a' vetélkedés irigységével, vijjon kiki a' maga erejével, én bizom magamhoz. Azomban a' csirkék fogytak az ellenség' gyakor ostromjai által, 's az irigy Anyák a' kölesön véd helyett örvendtek egymás' felváltott veszteségein. Nevekedett csirkéikkel is e' viszsás vetélkedés, 's míg a' felnevelttek egymás között cizvakodtak, az elszórt búzamagokat többnyire a' récze kapkodta-el.

A' SZAMÁR ÉS CSIKÓ.

A' Szamár egy Víz húzó alkotmányt, rövid pá-
dozatokon, egy helyben léptetve hajtott. A' tüzes Csikó fülelve tekintett-bé az ajtón. Te erre nehezen volnál szer! így szölli-tja-meg ötöt a' Fülel gúnyolva. Az igaz, hogy Szamárnak való munka! De mellyitek is a' machina, ez a' kerekas alkotmány e', vagy teBátya?
Roporsó a' Genienek a' szoros korlátok!

PROMETHEUS. 'A

Prometheus lelopá immár agyagjaiba az égi tüzet, 's készen állottak remekjei. Uralkodjatok egymáson, így szóll hozzájuk, te Férjfi erőd', te Aszszony szépséged hatalma által „De majd ha az idő letörli szépségem,” sipegé az Aszszony, mi lesz belőlem Atyám!? Más fegyvert is rendeltem én számodra, felel biztatva Prometheus — könyüket, és fortélyt.

Hatalmas fegyverek Uraim!

AZ AHI. 'A

Az Ahi, nem jegyzi meg a' História, hogy és mikor, megjelent egykor Európában. Melly különös derék állat! így kiáltanak - fel csudálkozással az állatok. De mi hát az a' derék benne, kérdé a' Róka: termete csekély, tekintete inséget tolmácsol, szava szánakozást indit, rest járása untat, — én valóba gyávább állatot nálánál köztünk nem esmerék. Igen, de — külföldi, kiáltanak egy hanggal mindnyájan.

A' MEDVE.

Hallom, nagy mester vagy a' mászásban, szóll az Oroszlán a' Medvéhez, nosza szökj fel eme fára! Uram én csak az egyenesre tudok mászni, felel Maczkó, e' pedig a' mint látod görbe. Úgy én ügyességedért nem adnék egy legyet, monda az Oroszlán, hiszen nagyobb részent görbe az erdő fája.

Sok tudós mindent tud, csak azt nem, a' mit kellene tudni.

A' VÖLEGÉNY ÉS MÁTKÁJA.

A' tüzes Völegény Menyaszszonyában egy menyet ringatván karjai között: Ó lyánka: így kiáltafel, van e' olly boldog halandó, mint én? Sőt van e' magokat a' Halhatatlanokat miért irigyelnem, hanemha azért tenném ezt, hogy örökös lehetne boldogságunk! Ifjú! Felele szeliden feddő mosolygással a' lyánka, a' melly tűz nagy lobbal ég, ritkán van parázsa!

JUPITER ÉS AZ EMBER.

A' hatalmas Jupiter jó kedvében kegyelmet kívánván osztogatni, beparancsolá minden állat' panaszeit trónja elébe. 'S im az emberé leginkább ostromlá irgalmát. Néked legtöbbet adtam, 's még is legtöbbek panaszaid: szöll csudálkozással a' fő Isten; mi lehet ennek az oka? Ó' a' szabad akarat, siránkoza az ember, ez kútfeje minden bajaimnak, ez buktat minden rosszsza bele. Vedd-el ó vedd - el e' kétélű fegyvert tőlem, melly szüntelen a' visszaélés határvonásánál lebeg. Gyáva! szöll boszszúsan Jupiter, nem idéztelek most büntetésre ide, hanem hogy kegyemet érezzed, 's im ezért nem tellyesitem balgatag kívánságod. De hogy tükre legyen esztelenségednek, im teremtek embert szabad akarat nélkül is, 's ha sorsa néked meg fog tet-szeni, cserélj vele. Így leve — a' majom; de az ember elhalgata a' cserével.

AZ OROSZLÁN ÉS KIS EB.

Egy kis eb nagy kedvébe esett az Oroszlánnak. Játszva csevegett az körülte; nyájasan vetette az Oroszlán is az eb derekára velős lábát, 's öszve-zúzva rogyott ez szegény öszve!

A' GONDVISELÉS' CSUDÁLATOS ÚTJA.

Egy Útas, a' másikat elakadt terhes kocsijával vesződve találta. Segits atyafi, így szállítá - meg ez csüggedt kérlelő hangon, reggeltől óta hiába erőlködöm e' helyen. Bizony megáld az Isten. Ha tudnám, száll kétes mosolygással az Útas, lám alkonyodik, 's a' setét közel ború nem csendes éjre mutat; falum még messze van, félek az elkéséstől. Megkérlelőde mindazáltal 's bajlakodó Társának segíte kiemelni szekerét. De maga elkése, reá setétedett egy erdőben az éj, 's ámbár lakásától már csak félórányira vala, az elérkezett zivatar, sűrű villámok 's esső szakadttá egy öreg Bikknek odvába késztek hálást keresni. Boszszús méreggel forgatá ekkor eszében a' másik Útas' „megáld Istenét!” 's átkozá a' maga Lágyszivűségét. Tünődése között enyhüle a' zivatar 's elszunnyadásából egy kellemes reggelre ébrede. Jókor elére faluját 's háza' — füstölgő üszögjeit. Rémülten tekint széllyel, 's borzadva látja, mint csapott a' Villám ágya felett - le, 's mint zúzta volna, otthon háltában ötöt széllyel. Majd háza építéséhez fog, 's egy felfeszített kő üregében reá talál Ősei kincseire, mellyeket azoknak a' régi zavaros idők ide rejteni javaslottak. Gazdag kamattal megtért kárát felejtve áldá ekkor azt a' pillantatot, mellyben az ügyefogyotton segíte, 's bocsánatot könyörge attól, kinek áldásában egykor gyávan kételkedni tuda.

CERBERUS.

Egy földi árnyék érkeztere szokatlan nyájasságot mutatott a' dühös Cerberus. Fark csóválva ugrosott fel reá, 's játszó szökésekkel késerte Minosz eleibe. Ez csudálkozva szemlélte a' ritka esetet. Ki vagy? kérdi az Árnyékot, — Rencensens, felelez, 's megszűne Minosz csudálkozni.

HAYDN.

Haydn a' mint mestermivét „a Teremtést” először adta, a' darab sokaknak nem tetszett. Mi ize-sebb hús — így szölla a' Virtuöz, a' Fáczánnál? még is két neme az embereknek nem eheti, a' fogatlan, a' ki nem rághatja, 's a' roszsz gyomru, ki nem emésztheti.

Vigasztalástokra ez, Hazám koszorús Írói, ti kevesek!

A' GÓLYA ÉS GAZDÁJA.

A' visszatért Gólya így szöllítá-meg a' háztöröl Gazdáját: nem köszönettel tartozol e', gazdácskám, nekünk, hogy újra visszahoztuk nektek a' tavaszt? De barátom, felel ez, titeket hozott a' tavasz vissza!

Hizelkedik az emberi hiúságnak, a' nagy történetekben magának részt tulajdoníthatni, vagy legalább mondhatni azt, hogy előre állattuk azokat.

A' BAGOLY.

Egy nevezetes napfogyatkozáskor, a' szokatlan madarak búsán kullogtak háló-helyeikre. Istenem! hát már alkonyodik! panaszlák mindnyájan! Biz éj leszsz ott megint, hál' Istennek, huhogá örvendve a' Bagoly. Azomban elmúla a' nagy égi tünemény, 's gúnyosan kaczagtatott-ki a' nagy fülü.

Be alacson lélek fért abba, a' ki a' köz inségben nyereséget keres!

A' TEHÉN.

Egy eziméres-tehén a' maga szarvait 's derék tagos testét dicsérte a' gazda előtt. Azt a' mészáros nézze, felel e' szomorúan, én csak sovány tölgyeidet látom.

A' KALMÁR.

Dühös háború pusztított a' szárazon. Be sokkal szebb a' tengeren! felkiált a' Kalmár, 's a' tengerre siet. Tengert felforgató Vész veszi itten elő hajóját: Ó itt is veszélyt ringatnak, szöll rémültten, a' habok tornyai! de egy közel sziget sejtése enyhíti 's reményre deríti kétségét. Kiköt, de mint nem borzad meg, hallván, hogy a' sziget lakosai ember-evők, 's közöttök épen döghalál dühösködik. Ó látom már, így szóllal-fel ekkor, hogy a' baj nem a' helyhez, hanem az élethez köttetett!

ABEL ÉS AZ ANNYA.

Ábel az ártatlanság bizakodásával kezdé simogatni a' Rigyót. Hagyd-el szülöttem, sikolt ijedt gondossággal a' Köz-Anya, ez foszta-meg paradicsomunktól is! Im atokul hagyom maradékomnak, hogy a' csúszó mászó állattól borzadjon.

Méltó elfogadni Anyánk ezen átkát; mert ezen tapasztalása mindnyájunknak sokban van!

A' GONDOLATLAN HAJÓS.

Egy hajó tulajdonossa először ereszkede a' tengerre. Kedvezett a' szél, 's a' megeresztett vitorlák vigan lobogtak. Még jobban haladnék, ez ötle eszébe, ha a' terhes vasmacskáktól megszabadulnék, 's a' járatlan kirakata ezeket a' partra. De im hirtelen Vészre fordula az idő, Orkán rengett a' habokon, 's laptaként játszott a' könnyü-szerű hajóval, mellyet, nem lévén azt mivel lekötni, egy kiálló szirt ormán öszvezűzött.

Meg ne vesd szerencsédben a' barátot, hogy elhagyatva ne állj szerencsétlenségében.

A' KAKAS.

Az elvénhedt Kakas sajnosan nyújtotta a' Sas Trónja előtt panaszát, hogy számos fiai 's unokái aggott korára érte semmit sem akarnak tenni. Hát te tettél e' érettek nevelésekben, vagy táplálásokban valamit? kérdé a' Monárcha. Énnékem a' Hárémemmel volt szüntelen dolgom, felel a' Kakas, 's a' hajnalt kelle vigyáznom. Tanuld meg hát Barátom ön károdon, hogy csak a' jótét szülhet háládatosságot.

HERACLIT ÉS DEMOCRIT.

Könnyes szemekkel sétált Athéné útszáin Heraclit; szemközt jöve néki a' nevető Democrit. Mi bajod? kérdé az utóbbi kaczagva. Ugyan, hogy lehetsz illy könnyelműjü felel a' Síró, minden szegletében látván hazádnak a' romlottságot, 's az aztkövető veszélyt. Barátom, szöll folyvást nevetve a' Hordó lakosa, vágass eret magadon, 's megládd, azonnal jobbra fordul a' Haza dolga.

A' LÁNCZOS MEDVE.

Maczkó! te már sok muzsikán tánczoltál, szöllj mellyik tetszik néked legjobban? így szöllitá meg medvéjét az Olasz! „Egygyikét sem hallhatom Uram a' lánczom zörgésétől!” felel szegény.

A' DRYASZOK.

A' Dryászok panaszt tevének Jupiter Trónja előtt, hogy hegyeiket az emberek örök bányákkal lyukasztgatják. Fiaim! felelt nekik az Istenek' Attya, kincset rejteni veszély 's gond nélkül lehetetlen.

A' RHINOCERÓS.

A' hülve Rhinocerós meghallá a' köztte 's Elefánt közt való gyűlölség meséjét, azolta nagyobbra nézé magát, 's széllyel dicsekvék természeti ellenkezésével. Azt elhiszem, mondá a' Róká, hogy te gyűlölöd az elefántot: mert sok irigyelhető tulajdonságival túl téged felyül; de hogy ő ellenséged legyen néked gyávanak, abban nagyon kéteelkedem.

A' HÍV KUTYA.

A' hiv kutya keveslé a' maga henye szolgálatját, a' vigyázást, 's látván, hogy gazdája gyapjat szed juhairól, ajánlá a' Maga lompos szőrét, hogy azt ruházatnak nyirje-le. Jó szolgál! felel váll vergetve a' Juhász, szöröd csekély hasznú, azonban ha azt levennem rólad, te hideg őszre fázván, a' melegre búvnál, 's nyájam örizetlen maradna.

Nem jó a' sok szolgálatú szolgál, és sokféle mesterember.

A' DOHÁNY.

Az elhizott házi Úr pipájából sűrű füst - gombolyagot eresztgetve ödöngött-le kertjébe. Be hasznos plántának kell nékem lennem! szóll büszkén a' Dohány a' közel öntöző Kertészhez; Nézd Urunk mint-hiza-el! Gondolod? köhécselé a' ki aszott Kertész, nézd azt is, mit tevé belőlem? A' néked barátom a' fő használatod, ha keveset ártasz!

A' JEGENYÉS SZÖLŐTŐ.

A' sudar jegenye megvetéssel gunyolá a' törpe szőlőtövet. Illy szép egyenes magas növése lenne; így szólla ennek. Az igaz, felele a' bor faja; ugyan illenének drága gyümölcseim pusztá tetődbe.

AZ EGEREK.

Az egerek tanyát üttöttek egy asztag alatt. Bátorságban minden ellenségtől, gond nélkül lakoztak itt a' gazdag búza szemekkel. De a' cséplés folytával fogyott az asztag, 's az alsó kővékre kerülvén a' sor, azon egér vala szerentsés, a' melyik a' csép elől elillanthatott.

A' jó kvártély nem Haza még, valamint a' haszonért tanyázó sem Hazafi ám!

GELLÉRT' HEGYE.

Bátya így szöllitá-meg egy közel Domb a' tisztés Gellért hegyét, sok szép idő elsuhan már ormaid felett, régolta szemléled innen a' Magyart, szólj mit ítelsz felőle? A' Magyar, felel a' hegy, mindég vitéz volt, Fejedelmét 's Hazáját szerető, csak hogy, mint a' szirtjeim közt fészkelő csókák és varjak, akkor zajog egymás közt legjobban, mikor zivatart érez.

AZ ANYAVÁROSOK.

Két nevezetes Városok B. és P. vetekedtek, mellyike Anya Városa az Országnak. Egy Statisticus azt a' külömbséget állapítá - meg az Anyavárosok, és más Anyák között, hogy ezek szoptatják gyermekeiket, az Anyavárosok pedig szopják az Országot! 'S azolta mélyen halgat a' per.

A' KÖRTVÉLYFA.

Egy nemes gyümölcsű körtvélyfa megvetve tekint le a' Galagonyára. Szegény hetyke! szöll ez néki, nem látod e', hogy magad is Galagonyába vagy öltva, 's Galagonya - gyökerek táplálnak?

A' PRÜCSÖK ÉS VAKONDOK.

Az éhes Prücsök befúrta magát a' gazdag táru Vakondokhoz. Az egész világ hirdeti hallásod' finomságát, szől hizelkedve hozzá, benned reménylem Maecenásra találok. Engedd, hadd üzzem énekemmel unalmaidat. Elkezdé cziripelését, de a' Vakondok: hagy-d-el Barátom! hagy-d-el, szől fület dugva az Éneklőnek; épen mivel finom a' hallásom, nesze fizetek azért, hogy nekem ne énekelj többé.

A' illy Maecenás is szükséges!

A' TEHÉN.

Egy tehén, a' katonának elvészett borjúbőr Iszákját édesdeden nyalogatá. Be szép Anyai érzés szorult ezen állatba! monda magában egy elmenő Aszszony, bizonyosan a' borját véli szegény ez Iszákban. Felköltöm a' jámbort édes csalatásából. Nem a' borjad az, Szolga! szől a' tehénhez. Tudom Aszszonyom, felel ez, hanem egy kis Sötskát érzek az Iszákban, azt nyalogatom.

Be szárazon maradnának legszebb tetteink, ha a' haszonlesést le vonnánk belőlök.

A' SZARKA.

Be szépen játszanak tollaid a' habokon, csergő egy fáról a' Szarka a' tóban uszkáló Hattyúnak. De a' fekete szín is szép fénnel ragyog a' nap' sugarain, sugá ismét a' felette ülő Hollónak. Hanem a' setét zöld bársonya is szép habokat váltogat ám, kiált egy tollázkodó Réczének. Be örvendek, hogy tollaim mindnyájotokéval atyafiasok! A' sok színű vegyület legalkalmasabb is, monda a' Holló, alacson csapodár lelkeket takarni.

AZ IGAZSÁG' TEMPLOMA.

Allegoria.

Az Igazság Templomának kulcsa még a' Minerva idejében elvesze. A' hajdani kor minden lakatosai próbálgatták erejüket egy új kulcs készítésén. Mesterséges tollak, lyukazatok, görbitések látszatok a' mestermiveken; de velek nem nyílt az ajtó. Bárdot ide, s' fokosokat kiált végre a' pór sereg, erő kell oda, a' hová a' mesterség nem hathat? 's be feszült, be szakadt volna a' szent küszöb, ha azt Isteni kéz nem tartotta volna. Meg állj! így kiált a' gyülevész néphez egy felhő közepéből Minerva, itt a' kulcs! 's le ereszkedvén a' templom ében ajtajához, azt a' bámuló mivészek láttára egy hitvány szeggel nyitja - ki. Nincs az igazság olly nagyon elzárva előtted ember! így szölli, mint véled, 's épen azért nem találod azt, hogy igen mesterségesen keresed!

A' SEREGÉLYEK ÉS DIÓFA.

A' Seregélyek éhesen csevegtek egy Diófa ágain. Be hitvány gyümölcsöt termeszt barátom! szölli egy szemtelenebb köztök; a' külső haja keserű, a' belső kemény, kinek volna kedve a' bélihez törekedni? A' Gazdámnak, felel a' fa, a' kit illet gyümölcsöm, 's tudja azt használni: hanem az igaz, hogy a' nyálánk madár nem igen férhet hozzá,

A' VERÉB-GYÜLÉS.

Ugyan mit végeztetek olly sokat? szölli a' Verébhez a' Fecske: hallotam nagyon csiripeltetek a' Bodzfán tartott Gyűléstekben! Hát nem tudod, hogy a' melly Tanátsházban sok a' lárma, kevés a' végzés?

AZ ÖRÖR ÉS HATTYÚ.

A' békeszókott Örör kényént legelt a' víz szélén. Régen vigyázom, kedvtelve, így szóll a' Hattyú hozzá, csendes erkölcsöd', kevés beszédű vagy, mint én, 's szöröd színe tollamhoz sokat vét; nosza legyünk barátok! Jó Hattyú! felel szeliden a' Legelő, mit érne mind kettőnknek barátságunk? Más néked lakod, eleded, és nemed; te úszol, én lépdelek; te szabadon repülsz, én jármot vonok. Ó a' barátsághoz több kell, mint szín 's némelly apróbb tulajdonságok' egygyezései!

A' SZAJKÓ ÉS FÜLEMILE.

A' Szajkó megtanulta követni a' kútágas nyiszorgását. Azonnal muzsikai próbát hirdete, 's nem hallott Újjal fennyen biztatá Publicumát. A' madarak nem tudták, mit ítéljenek a' szokatlan hangról; de a' Fülemile mosolygott: fület sért ugyan, így szólla, de még is szép muzsika lehet biz az — szomjasnak.

A' KOS.

Kolompot hordozza egy Kos, 's kevély vala o' megtiszteltetésre. A' falun végig jártában vette észre, hogy a' torony harangja megkondulására csoportosan gyűlt a' nép a' templomba. Megállj! ezt gondolá magában, ezt a' csudát te is megteheted. Ezzel a' templom eleibe állván tellyes erejéből rázza nyakát, 's kongatja kolompját. Nem mozdul senki, 's kaczag a' többi. Mi lehet ennek az oka? kérdi csudálva a' balgatag. Az barátom! felel botot emelve a' Juhász, hogy a' kolomp nem harang; de a' Kos sem harangozó ám!

AZ ÖZVEGY GALAMB.

A' párját vesztett Galamb keservesen nyögdé-
eselve sira himje után. Mit sirsz? így szól egy
barátnéja hozzá, hiszen nem vagy te érzékenykedő
gerlitze, 's van több him is e' világon! De némelly
himecskéek azt állíták, felel biztos sügással a' Siró,
hogy a' könnyes szem nékem igen jól áll.

A' VADÁSZ ÉS VARJÚ.

A' Vadász bosszszonkodva szemléle, egy Var-
jú mint repdes félő és gondos vigyázással előle fél-
re. Már látom, így szölla kifakadva, hogy minél
becstelenebb valaki élte mások előtt, annál becse-
sebb az ön maga előtt.

A' HATTYÚ ÉS GÓLYA.

Melly gyalázat úszni nem tudnod! néked ki a'
vizekből szeded élelmedet; így szöllitá - meg a' Hat-
tyú a' tő szélen lábaló Gólyát. Nincs úzásra szük-
ségem, felel ez, a' vízben csak addig mulatok, míg
élelmemet kikurdászom. Jól mondod, kuruttyolja
a' tő közepéből egy béka! mi is lenne belőlünk,
ha úzásod a' mélyebbre is követhetné futásunkat

Sok Nemzet él emlőiden Magyar Haza! de
nyelvedet kevés érti, 's ezen tán örülhetsz is a'
békával.

VINKELMANN.

Vinkelmann elragadtatva csudálta a' Clemens'
Muzeumában a' Torszót. Mit tudsz bámúlni egy fej
nélkül való derekon? kérdi tőle gúnnyal egy értetlen
idegen Nagy Úr. Barátom! felel a' szépmivész, vé-
gig tekintve a' tudakozón: hány fejetlen derekat bá-
múl a' Világ, a' melly annyit mint ez, nem ér.

AZ ISTENI IGAZGATÁS.

Allegoria.

Egy Vándor Musulmann tikkadtan lépdele Afrika, sivatagjain. Égető hőség perselte felülről, az sötötte a' tüzes homokról lábait, 's nem sokára alélttan rogya egy fa alatt öszve. Mi szükség lehet az illy hőségre? így zúgolódik inségében, rejtse el ó rejtse el napodat, nagy Allah! bár soha se lásam azt. 'S im a' nap egyszerre elborul, sűrű fellegek gyűlnek öszve, a' közel esső szele fullasztja a' mejjet, 's nem sokára a' zápor megeredt. Örvendve remeg halát Alláhnak a' Vándor, 's megfrissül a' hives essőre. De a' zápor mindég jobban jobban szakad, ált' áznak a' védő falevelei 's omlani engedik a' vizet a' Vándor ruháira. Nincs hely, hová rejtse magát, facsarhatókká áznak ezek. Eltűnt a' nap, elmúlt a' hőség, mellynél köntösét szárihatná; folyvást tart az esső hideg szele, 's az áltnedvesedett Musulmannra reszkető didergést fuvall. Napok, Hetek folynak el, nincs csak remény is kiderüléséhez a' bús időnek: szél 's esső változtatják az Athmosphaerán egymást. Ó én balgatag! így kiált béke-vesztve a' Vándor, a' napot átkozám vala elébb meg, 's most mint jótétért kell könyörögnöm feltünéséért. Engedd napodat látnom könyörülő Allah! 's mentsd meg, mig vándorlok útamat az ocsmány essőtől. Meghalgattattott most is; elszéledtek a' fellegek, szivárvány hasada keresztül az ég boltján, 's a' nap, mint egy szeretett Királyné az ellenség fogságából, óhajtott derüléssel lepe ki reá. Hála néked nagy Allah! kiált földre borulva a' Musulmann, megszáritgatá köntösét, odébb ballaga, 's néhány napok múlva Lybia homokjára ére. Itten megszomjaza a' hőségben, és lihegő ajkal keresse forrást mindenfelé. Hijában! száraz sivány homok fedte, a' merre a' szem belátott, a' környéket. Ke-

reng jobbra, balra, vizsgál rongyal aggatott fákat, vagy nyáj nyomait, mint jeleit a' közel forrásnak. Hasztalan! fa sincs semerre, a' nyomok pedig nem is látszatának a' homokon. Immár tüzesedni kezd nyelve, pókhálózni szemei, 's egy satnya törpés bokornál öszvedül. Nyujts bocsánatot irgalmas Allah ostobaságomnak, így nyögdel a' boldogtalan; megátkoztam az essőt, hozd, ó hozd azt ismét hév szomjam eloltására vissza. De most nem lát semmi jelt az irgalomra, 's kínos tusakodásában álom ereszkedik lankadt pilláira. És imé egy égi jelenés csillogó fejérbe burkozva, hold a' bal, nap a' jobb oldalan, leszárnyal a' szunnyadóhoz; jobbja botjával megilleti homlokát, 's az illetésre erőssen mint egy férjfiú szökik - fel ájulttából Vándorunk. Az égi látáson szemeit csudálkozásra meresztvén: ki vagy te? kérdi fofjott hangon. A' nagy Allah Küldöttje, felel a' tündér komolyan, 's büntető reszketés szálla a' Musulmannra; Allahé, a' kinek béketürését már háromszor vittad méltatlan zúgolódásaiddal. Ő irgalmasabb, mint sem balgatagságotat büntesse, 's im még egyszer megadja az essőt, mellyet megátkoztál vala. Tanuld meg példádból halandó! hogy a' Természet' rendje, és emberek' sorsa olly bölcs, hatalmas és irgalmas kezek között vagyon, hogy ha ti azokat, mint mi Égiek, szemlélnétek, esupa háládatossággá olvadnátok által. De ha ti gyarló véges elmétekkel az örök Végzés lánczfűzetén egy két szemem, mellyek milliard más szemeket kötnek-össze el nem tudtok menni, ne véljétek mindjárt azt, hogy a' láncz megszakadt, 's tán nincsen is, a' ki annak vég pereczét tartsa.

A' CSEREBOGÁR ÉS MÉHEK.

Mit futtok fáradtok, mintha örökké élnétek, illy szókkal állítá - meg a' cserebogár a' fúrge méhkas munkáját. Örökké nem élünk: de a' jövő telet megérhetjük, mellytől te nem tartasz: felelének ezek. Mindnyájan hasztalan nem donghatjuk-el életünket.

A' VELENCZEI BÉR-HAJÓS.

Egy Gondolier különös ügyességgel herdozott egy idegent Velence csatornáin. Nem állanál Kormányosnak hajómra, így szól az idegen hozzá, bámulva mesterségét, te látom derekasint érted a' hajózást. Igen Uram, eme meg szokott csatornákon, mellyeken túl életemben se voltam; de sik tengerre ereszkedni sem nem mernék, sem tudnék.

A' RÓKA ÉS GYÉK.

Az éhes róka nyakon kapta a' suhanó gyékot. Meg kell halnod álnok kigyó, ezt mondja néki. Mintha nem tudnád ravasz, hogy csak a' formám a' kigyóé, pedig kányszor nem szokott e' csalni. Lám te is nem a' hiv kutyához hasonlitasz e' hitetlen?

AZ ÉLTES JEGENYÉ.

A' Gazda egy sudar éltés jegenyének veté fejszéjét. Kiméld vénségem 's tetsző termetem, nyögé az. Miért tenném ezt felel a' Vágó, nyújtottál e' nekem valaha gyümölcsöt, vagy pihentettél e' árnyékodban a' nyár hevében engem tulajdonosod? Vénsége csak annak tiszteletes, a' ki éltét másoknak használva tölté - el.

AZ OROSZLÁN ÉS SZAMÁR.

Az Aesóp Szamara a' mint az Oroszlánnal vadásza, 's ordításával a' szokatlan vadakat megzavarta, így szóllitá meg hatalmas bajtársát: hát erőmnek nem akarod e' hasznát venni Uram? Te csak rúgni tudsz Koma, felel mosolygva az Oroszlán, e' pedig csak gyáva védelemre való.

A' LÉGY ÉS PÓK.

Egy Légy a' Clemens' Muzeumában Apollóra szállt. Nem tőlem függ e' hire ezen imádott remek mivnek? így szóll a' Pókhoz: nincs e' hatalmamban azt bémocskolni? Van felel a' Pók, de mig szennyeid lemosatnának, gyakran fog a' tisztelő szépmivész azon méltó panaszra fakadni, hogy e' mesterdarab a' szemtelen Légytől jobban nem óvatik.

Illy szenny a' rágalmazásé az igaz érdemen.

A' CSIKÓ ÉS ANNYA.

A' szabadon legelő Csikó délczeg paripát látott arany szerszámban maga mellett elmenni. Be boldog állat! így sóhajt, bár csak nagy lennék már, 's illy szerszámot nyerhetnék egykor! Fiam, szóll hozzá az Annya, tanuld meg azt, hogy a' rabság arannya mindenkor szomorún csillog.

RAFAEL.

Egy pohos Kereskedő megállá Rafáel festése felett, 's czirkálgatá annak hibáit. Minek a' sok redő a' palástokon, így szólla Criticusí tónnal, a' szűk köntös nem jobban tetszette volna e' ki a' Contourokat. Az oka az, felel a' mivész, kit az éretlen gáncs bosszszontott, hogy mi nem réf számra festünk.

PAINE.

Paine, nyomtató legény korában, a' betűszedésben számos hibákat ejtett. Lódulj, így szól a' tulajdonos hozzá, látom semmi sem leszsz belőled. Jól mondd, felel ön-érzésével a' kurholtatott, bajos csak kézzel dolgozni annak, a' kinek fejében az ereje.

Szűk körhöz szűk ész való. A' nagy elme a' kis hivatallal éppen úgy van, mint a' nagy állat a' szűk kalitkával.

A' SZUNYOG.

A' Szunyog egy estve éles dongással kerengett ágyam felett. Felsz most csipésemtől jó Gazda, — így szólla fennyen hozzám, orczámnak csapván, Csipésedtől ugyan nem, gyáva, felelek, de kedvetlen éneked valóban alkalmatlan.

A' KOMONDOR ÉS ÖL-EB.

A' juhász Komondor csendesen ballagotta' nyáj után. Pajzán csevegéssel támadta-meg ötét az Uraságnak, melly a' nyáját jött megtekinteni, kis öl-e-be. Be Sovány vagy atyafi, így gúnyolja, bizony csak a' bőröd csontod. Az oka az, felel hidegen a' nyáj-ör, hogy a' mai világban gyakran jobb kenyér a' tányérnyalóság, a' hiv szolgálatnál.

AZ ÖKÖR ÉS CSIKÓ.

Mit nyámmogsz? szól a' kérődző ökörhöz a' tüzes csikó; így soha se laksz jól: nézd, így egyél; 's mohón harapta a' füvet, Reveset inkább iljonez barátom, felel a' szelid jármos, de jól emésztve.

Hazám Irói, keveset kell irni, Tudósai, keveset olvasni, de jól emésztve.

ALCIBIAD ÉS BARÁTJA,

Sokrates itala után végsőt vonagla. Alcibiad csuklások közt borúlt hidegedő barátjára: ó te, kinél nagyobbat még a' föld nem szült, így jajgat keservében, mit véthetél az Isteneknek, hogy egész élted szenvedés legyen! Ne légy igazságtalan Alcibiad, így feddē egy közel álló barátja, kimult barátunk nem ére e' számosan örömöket is. Jutalmazó önértés, köztisztélet, barátság 's más örömek nem jöltevőleg vegyitgették e' élte gyötrelmeit. Hideg tekintettel néz merőn Alcibiad a' vigasztalóra: idd meg e' néhány csepp megmaradt maszlagot, így szől, nyujtván az elholt Bölcs poharát neki, Szakácsaim gazdag tort főznek, majd megenyiheted szád' keserűségét. Gondolni lehet, hogy el nem fogadtatott a' méreg kehely.

Zefírként lengnek-el legszebb örömeink; 's szélveszek módjára pusztitnak bánatink.

A' PACSIRTA ÉS FÜLEMILE.

Szerelmes vagyok beléd 's énekedbē, fogadj barátnédnak, így szollítja-meg a' pacsirta a' dalló fülemilét. Nem bizom hűségedhez, felel ez, te télre pipis leszel, nem tarthatok e' attól, hogy a' melly barátságot pacsirta korodban esküszöl, mint pipis elárúlnád.

A' kétszínűség sirja a' barátságnak.

A' KAN ÉS ELEFÁNT.

Agyarad jeles 's mérkőzhet az enyimmel, így szől ostoba göggel a' kan az Elefánthoz, de nagy orrodát ugyan nem fogadnám a' világ makjáért magaménak. Bizony földet tūrni egy kevésbé nagyocská is volna, felel mosolygva, az Elefánt.

PORTICI LAKOSA.

Egy útas megszölliit Porticiben egy lakost, hogy mersz barátom Herkulanum' düledéki felett lakni, nem rettegsz, hogy Várostok minden órán öszve-rogy. Uram, hogy fellyebb nekezdjem, Nagy Apám itt öregede - meg, Apámat én tettem a' Város temetőjébe, 's reményilem nékem unokám fogja egykor Porticiben befogni szememet.

A' Világ historiája ritka történetei által tudományt ugyan nyújt, de ritkán tanúságot.

A' VERÉB ÉS GÓLYA.

Igaz e' az, a' mit felöletek a' madarak tartanak, hogy ti gólyák tiszta nös életűek vagytok? kérdé a' Veréb a' fészket mivelő Gólyát. Reményilem ezen jó nevet meg is érdemeljük, felel a' kelepes madár, 's tisztaságunknak a' hiv véren kívül fő oka az, hogy ősszel tavasszal nagy utakat teszünk, nyáron és télen külön ég hajlatok alatt nagy munkával fészkelünk, költünk, 's még nagyobb szerezgetjük magunk' 's kisdedeink' élelmét, és így az örök munkától, gondtól és bajtól gyáva gondolatokra, 's henye bujálkodásokra mint ti verebek, nem érünk.

Munkás foglalatosságot adjatok Nevelők neven-déketeknek; jámbor férjek! házi gond és szorgalom legyenek szép Nőitek tisztaságának örei.

A' MAUSOLAEUM.

Egy Égyptomi Király szörnyű Mausolaeumot rakata tetemeinek, 's büszkélkedve a' nagy alkotmányban, kérdé meghitt barátját, ha nem fogna e' örökké élni benne? A' kövek soká eltartnak, felel ez, de másokkal rakatni magának halhatatlanságot majd lehetetlen dolog.

AZ EGÉR ÉS PRÜCSÖK.

Mit czirpelsz olly vigadva, szöll a' tarló végiben az Eger a' Prücsökhöz, vége felé jár a' nyár; nem jut e' eszedbe, hogy minden órán rád köszönt a' szomorú tél? Jó hogy eszembe juttatod, felel a' czirpelő, úgy duplán kell vigadnom, hogy ki ne kopjak az időből.

Gyáva kétségek, félelem a' jövőendőtől, 's halál rettegése bolygassák e' kedvemet, 's ne hagyjanak kedvtelve élnem örömeimmal? Nem: használatlan nem hagylak besuhanni az örök semmiségbe titeket; kétszeresen használlak kedves óráim: mert a' kétes jövőendő vagy ad valaha titeket nékem vissza, vagy soha sem.

A' MACSKA ÉS GAZDÁJA.

Mit simúlsz, mit törlesztkedel hozzám, szöll a' Gazda hizelkedő Macskájához, talán nem tudom, hogy ezt a' darabka pecsenyét érzed nálam, 's azt véled, hogy szeretetnek veszem csapodárságod? Nem édes Gazdám! felel biztosan a' Kandúr: de ha egereid nem volnának, te is tartanál e' engem?

Magáért szerettetni kába kívánság! Kölcsönös haszonlesés a' Világ öszveköttő láncza.

A' KAKUK.

A' Kakuk kurholtatván a' több madaraktól, hogy tojásait idegen fészekben hagyogatja - el, így felelt: jól tudom én, hogy mindég fognak olly együgyű jószivűek találkozni, a' kik magzatimról nálam is különben gondoskodnak.

Be bátran tart számot gyakran a' restség és gonoszság a' mások gyengeségére 's jószivű együgyűségére!

A' HANGYÁK.

A' gazdag hangyáknak, kik egy Ur kertében honoltak, eleséért könyörög az ehes Prücsök: jutassatok, úgymond, bőségtekből a' szépmivésznek is, a' ki gondjaitokat mesterségével feledésbe ringatja, 's unalmaitokat enyhítgeti. Adának a' könyörögőnek. Majd a' Borz tipegvén elő, nyűjsatok nékem is gyámoltalannak, így szöll; lám én ügyetlen kövérségemtől a' munkára alkalmatlanná híván, semmit sem gyűjthettem élelmemre. Megszának ötöt a' jámborok, 's adának néki. Nyájasan simúl utánna az Eger elő: Tudjátok e' barátim mit? így szöllitja meg a' kis társaságot, az Urunk, a kinek éppen szobája falában áll lyukam, elvégezte halálotokat, énki halgatám, hogy holnap forróztatni akarja fészketeket: de ha gazdag tárháztok' kincséből nékem is, a' ki most megszorúlva vagyok, juttattok, szószólótok leszek az Úrnál, a' kinél nem keveset érek, 's becsületemre fogadom, hogy megtartom zsombékokokat. Szegények az ígért pártfogásért mit nem adtak volna néki oda? A' Patkány megkiméllé őket kéréseivel, hanem lopa. Csinjait észrevévén gyűjtemények' fogyásából a' kárvallottak, a' bátor Hörcsököt hívák segítségül, a' ki vitézül elverte ugyan a' tolvajt, de az ügyefogyott hangyáknak majd minden eleségeket hadi zsákmányul vitte - el. Akkor ezek: Istenem! így sóhajtnak buslakodva, be bajos a' dolgos rendnek az olly társaságban élni, mellyben sok a' heverő!

A' LÉGY ÉS SZÜNYOG.

Énekes vagy e' te vagy Poéta? kérdé a' Légy a' Szünyogot. Mit kérded? felel emez, nem árulja e' el soványságom eléggé Poétaságomat, midőn az énekesek gazdagon fizettetnek?

A' REMETE-MEDVE.

A' medve nem állhatván tovább a' megvesztegetett erkölcsöt az Oroszlán udvarában, remetévé leve, 's vadon erdőbe rejteze; a' honnan mérges gúnyokat lövelle a' megromlott világra viszsza. Azomban a' ravasz csak hamar mézet lopinta a méhtől, gyümölcsöt a' süldisznótól, majd a' kancza csikáját vágta le, 's rettenetesek lettek a' környékben pusztításai. Barátom! így feddi-meg végre az Oroszlán, a' ki elunta az ellene adott panaszokat hallgatni, míg másokat jobbitgatnál, előbb magadat jobbitsd-meg.

A' TIGRIS ÉS OROSZLÁN.

A' vérengző Tigris, a' maga gazdag osztályából, mindég a' szomszéd Oroszlán osztályába hordta ki prédáját megemésztetni. Miért teszed ezt? kérdi az állat-Király, jobb izűn esik e' neked Osztyalomban a' falatozás, mint saját földeden? Nem, de ott már érzik eléggé hatalmammat, hadd tanulják azt esmérni prédáim gazdagságából itt is.

Nem így bánnak e' sok Nagy Uraink Magyar Országi jövedelmeikkel?

A' BIKÁ ÉS KIS EB.

A' Bika kényén kérőtrágva heverészett a' fűben. Egy kis eb mérges csevegéssel támadta-meg őtet. Gyáva, így szöll ehhez, nem látod, hogy Urad a' hatalmas ember, melly gondosan messze kikerüli fektemet, az tanúságod lehetne arra, hogy engem boszszontni veszedelem. De most jól lakva kedvem van bölcselkedni, 's szóval arra tanítlak: hogy az idétlen méreg, vagy gyengeségünk' palástolása, vagy már jelensége annak.

A' BODZAFÁ ÉS IBOLYA.

Melly csekély a' te szagod, így szöll-le a' Bodzafa a' maga aljában viritó Ibolyához. De kedves, felel ez, 's nem jobb e' kis körben szagoskodni, mint veled nagyban bűdösíteni.

Jámbor Szántóvető! melly sokkal több vagy te kis körödben, mint sok a'ki nagy polczokon bitangolja Fejedelme 's hazája bizodalját.

A' SZELINDEK ÉS MOPSZLI.

A' Szelindek a' legszebb Mopszlit vitta szerelmével, melly valaha Dáma ölében kényeskedett. Nem hajlott a' begyes semmit szerelmes esdekléseire. Mi lehet az oka megvettetésemnek? kérdi magában, 's mindenütt keresé okát szerencsétlenségének, csak ön magában keresni tiltá hiúsága. Azomban meg látja mint sűrög egy fa száraz ágán párja körül a' turbékoló gerlicze, 's ezt mimelni kívánván: turbékolok én is így szöll, tán szívét kedvesemnek irgalomra bírom, próbálja 's morgás jöve ki fogai közzül, mellytől ijedten nyargala - el Dámája tőle.

Pedant Szerelmes; kellemessé ugyan a' Szép Nemnél a' jó mód téssen: de ha ez nem tulajdonod, ne erőltessd. Olly tárgyat keress inkább magadnak, ki természeted' hibáit kiméllő irgalommal vegye.

A' SZARKA ÉS GALAMB.

A' Szarka sokáig bosszszontotta gúnyaival a' ház fedélen a' Galambot, mellyeket az hideg nem-ügyellessel türe. Gyáva bozsszú-tűrő, szöll végre békevesztve a' Szarka, már látom igaz, mellyet eddig nem hittem, hogy epéd sincs. Mit is érnék vele, felel a' szelid galamb, ha a' természet erőt nem adott hozzá, leg fellyebb mérgesen csevegnék!

A' VERÉB.

A' Veréb az ereszen ugráltában hizelkedő csiripeléssel dicsekvék a' Gazdának, hogy ő jobb barátja néki, mint fecskéji és gólyája, mellyek tőle tölre idegen tájakra költöznek. Én maradok, így szóll mint hiv barát. Bár velek mennél te is hitvány, felel a' gazda, hűséged nékem teher; mert csak szemtelenséged tart körültem, hogy pusztíts.

Szomorú a' hivtelen barát; de az unalmas tányér-nyaló is nem kis teher.

BACCHUS ÉS VÉNUS.

Bacchus egykori mámorában öszve beszéll a' hiú Vénussal, hogy mivel a' Poéták többnyire bort 's szerelmet énekelnek, ezentúl velek mind a' ketten magok kezére verseltessenek, a' nélkül, hogy az akaratos Apolló kegyére kelljen lesnie. Nem pótolhatja e' ki nekik Hegyalja nectárja Aganippét, 's Szépeid a' Gráczia'k kegyét, így szóll a' Szerelmen-Istenaszszonyának. Ám legyen, így szóll mosolygva a' lant Istene, hallván az öszveértést; de megbosszúlom a' bitangolást. Verseltek Poétáink, zengtek a' hurok bortól és szerelemtől: de im Apolló szűkebb lévén mint valaha malasztjaival, mindég vizizübb leve a' bor dala, 's tüzetlenebb a' szerelem éneke.

Ekkor vala az, hogy Vénus unalmában megtiltá hattyúinak az éneklést: mert körültem, úgymond, minden szerelmet lélekz, 's ti is majd szerelmet dalolnátok, pedig elúntam a' Poéták örök szerelmes finnyogásaikat hallgatni. De hogy egészen meg ne foszszalak tulajdonotoktól, énekeljete halálotok óráján, mikor kisebb gondotok is nagyobb lesz a' szerelmességnél.

PIZARRÓ ÉS LAS CASAS.

Egy rettenetes égi háború idején, halál rettegése, sáppadás, 's félelem izzadási ültek az undok Pizarró homlokán. Mi lelt engem, kérdi fojtott hangon a' kegyes Las Casast, hol vette e' gyáva félelem magát nálam, a' ki ágyúk ellenében kaczaggni szoktam a' halált? Oka ennek Uram az, felel, a' fedhetetlenség bátorságával a' nemés lelkü, hogy benned még nagyobb a' háború mint körülötted.

Nemes önérzés, be édes jutalom vagy a' felszégesség 's gonoszság minden diadalmai között is; maradosó Lélekisméret, be rettenetes bíró vagy a' Világ minden dicsőségei 's fényes zajjai között is.

A' GALAMB.

Egy galamb a' kenderes szélében szemelgető társainak a' maga hó-fejérségü tollaival dicsekvék, mellyekkel az egész csoport közzül meszszerűn kitündöklött. Még folyának kérkedései, a' midőn az éhes ölyv rájuk csapa, 's a' hiút mint legbizonyosabb czélt külön szakítja. Hijában kereng a' legmesterségesbb fordulatokkal az ügye fogyott, nem vesztfényt a' tolvaj madár, a' szemet biztosan vezető fejér lebegéseken; elfogja 's mejjesztéséhez fog. Ó én balgatag! így nyög utóljára, most látom már, melly sokkal jobb elvegyülni a' sokaság közt, mint igen kitetszeni köztte!

A' RÓKA ÉS OROSZLÁN.

A' Róka így szól az Oroszlánhoz: Uram, én sokat forgok apró marháért az emberek körül, 's tudom, hogy téged becsülnék, miért nem még közikbe? Itt Úr vagyok, felel nemes büszkeséggel a' vadkirály, ott Urat kellene esmérnem. Szép elsőnek lenni a' vadon erdőben is.

VÉNUS ÉS SATURN.

A' szerelem bájos Istenaszszonya ledéren játsza az agg Saturn szakállával 's enyelgve kérde az ősz Isten-Atyát: hogy lehete valaha eléggé keményszivü fel-falni gyermekeit. De én egyszersemind arany kort deritettem Nemem felett, felel fedőleg Saturn, te pedig Leányom úgy emészted-el gyermekeidet, hogy nemedet naponként közelébb allyasítod a' vas korhoz. Megütközve hallá ezt Vénus, de bizony csak az önál maradt mind eddig minden.

A' BÖLCSESSÉG ÚTJA AZ ÉLETBEN.

Allegoria.

Egy varázs Imán haldokló ágyához inti négy fiait. Induljatok, így szóll gyenge hergéssel hozzájuk, holtom után Kelet felé, 's menjetekek mind addig, mig nem Zita kies völgyében egy dombocskalejtős oldalában a' Bölcsesség' Templomához értekek; itt van számotokra letéve a' Bölcsék' Köve. Kielegítő boldogság fekszik annak birásában; tegyétékek azt tulajdonotokká. Barátim 's Atyámfiái között fog vinni útatok, kik szívesen fogadnak, ha bétértetek; 's két fényes csillag lesz kalauztok az egymást metsző ösvényeken. Atyai áldásom mellé e' tanátsot adom az útra: hogy menni mohon ne siessetekek, de nap se muljon úgy el tőletekek, hogy ne haladjatok. Ezt mondá, 's kihergé lelkét.

Más nap' útnak ered a' négy fiú. Az első hosszszas készüléteket téssen; hosszszú 's bizonytalan határú az út, úgymond, bő eleség, köntös és sátor az ég viszontagsági ellen, kellenek hozzá; inkább maradjon, mint szorúljak. Majd mint nevetem szükűlő testvéreimet, kik most gúnyólnak a' bőség ölénben, ezt mondván, még többet pakol már is sul-

lyos iszákjába. A' második kaczagá az igen gondost, nem jut e' eszedbe így szölli, hogy szíves atyafiak közt utazándunk, illy útra elég a' vig kedv; 's könnyelműleg ragadja cytheráját kezébe. A' harmadik alacson gondoskodásnak veve minden készületet, egy pár könyvet tett úti társul zsebébe; egyebet vinni vagy felejtett, vagy felejtetni igyekezett, mint hitvány lomot 's akadályait tiszta elmélkedéseinek. A' negyedik fegyvert övedeze oltalomul derekához; nem terhelő lomot kötöze iszákjában hátára, 's vidor reménnyel fogá vándor botját jobbja.

Indulnak, mennek, de csak hamar maradozni kezd lenyomó terhe alatt az első, 's elveszti nem sokára haladó testvérjeit szeme elől. De tán el fogja háyni terhéből a' felesleget? koránt sem, az atyafiaknál, kiknek az útasokhoz telhetetlen vala szívességek, még többel nevelé lomját, melly különben is keveset fogya, a' megszűkülés félelme miatt. Ennek terhe, gondja, és a' sovárgás fele úton elbetegesíték vándorunkat; napok, hetek, hónapok teltek - el míg haladhata. A' másodiknak örök menyegző vala utazása. Táncz, muzsika, vig robaj zajgott, a' merre fordult; szilaj vigság 's lármás multságok követték mindenütt; de útja célját fajtalan Szírenek 's mámoros barátok feledtették vele. Majd számára rendelt vigság, majd tikkadtság ettől, késleltették indulását; szívesen marasztatott, szívesen maradt a' könnyelmű. A' harmadik már az első keresztútnál megütköze a' kalaúz két csillagocskába: e' kétes fény után folytassak én utat így szölli, 's szerencsémét bizonytalanságnak áldozzam - fel? hát ha e' csillagok csalfa lidérczek, 's posványba vezetnek? Így tündöklik, 's bölcselkedő barátival is közli kétségeit, 's ezekkel együtelbölcselkedi a' kalaúz iker-csillagtól a' jámbor szándékot és jóakaratot. Biztosabb Vezérül veszi tehát a' Compaszt, és az égi tündöklőbb csillagokat; 's ezeknek képzelt vezérle-

sek után bujdoklik ide 's tova a' puszták sivatagjain, a' rengeteg erdők vadonjain. Posványok, tavak szé-
ditő mélységű szakadékok, mászhatatlan szirtok zár-
ják-el előtte az utat, 's megfordúltni késztetik. Éh-
ség, szomjúság' inségei, szaggató tövissek 's ólalko-
dó vadak sullyosítják 's rémitik tévelygéseit. Mesz-
sze, ah! meszsze marad, az óhajtott út célja!

A' negyedik vándor vidám dalolással halad elő-
re. Bétér szívesen köszöntve atyafiaihoz, 's Attya'
barátaikhoz, kedvtelve múltat nálók, de nem feledi
útját, 's naponként halad többet vagy kevesebbet.
Mentében jobbra balra hajolgat, kínálkozó rózsákat
szaggat, 's könnyen felejtí szagok balsamai között
a' tövissek hitvány karczolásait; a' kétes úton hi-
ven 's kételkedés nélkül követi vezér két csillagát;
's im Zita kies völgye a' Bölcsesség Templomával,
nyílt küszöbökkel állt előtte! Bémegyén 's oltárán
találja számára a' Bölcsesség követ. Vele megelé-
gedést és szelid boldogságot ejt birtokába.

Sok csavargások és tévelygések után, sokára
fáradt unalommal ér-el a' Bölcselkedő. A' reménylt
kő helyett ez írást olvassa az Oltár felett: Halan-
dó! a' józan ész és lelkiismeret e' két
biztos kálauz megvetése mindenkor tá-
vol taszít a' boldogságtól!

Még későbbén érkeze-meg a' megrakott utazó.
Lihegve veté le mázsás iszákját, 's az óhajtott cél
felé siet. De számára ez vala az Oltár felibe írva:
A' Kincs, a' vagyon sullyosan nyomnak,
nőttök új kincs - szomjat növeszt, 's
rajtok Halandó! hol vásárlod - meg azt
a' boldogságot, mellytől meszsze ejte-
nek!?

A' feshettség tikkadásával sáppadtan mint kísér-
tet, bé-esett szemekkel mint csontváz, kinosan
vánszorga utoljára elő a' dözs-barát. Lankadt resz-
kető lábakkal lép bé a' szent küszöbön; de megüt-
közve hőkken vissza, e' szókat olvasván a' kő táb-

lán: Halandó! a' ki élni siet, ritkán él boldogúl. A' ki elzajogja életét, ritkán ér örömet: mert csak az az igaz öröm, melyet elébb vagy később megbánás nem követ.

A' TIGRIS ÉS EVÉT.

A' Tigris nyakon csipe egy Evétet. Ti kissebb állatok tudom imádjátok az Oroszlánt, kit én halálosan gyűlölök, szólj most gyáva, mellyikünk a' vitézebb? így szólla dühösen foglyához. Uram, mi kissebbek kevésbé esmerünk titeket, felel reszketve a' nyomorult, 's elnyomásunkban a' vitézség nem is tetszene - ki; hanem annyit tudok, hogy az Oroszlán nagy lelkű: mert minket hitvány állatokat soha se bánt, s' tudom ezt a' kérdést se tette volna olly környülmények közt előmbé, mellyre körmeitől bátran nem fogtam volna felelhetni. Megütközve bocsájtá szabadon a' Tigris elmés rabját, e' pedig szokott könnyüségével szökvén egy szomszéd magas fára: Ostoba! így kiált gúnyosan a' Tigrisnek vissza, egyszeri nemes tett, kivált ha arra hiú gög és dölyf késztet, korántsem mutat még nagy lélekre.

A' MACSKA ÉS RÓKA.

A' Macska mindenfelé dicsekvék, hogy leg közelébb a' beteges oroszlán latogatásán lévén, ez őtet atyafiának elfogadta légyen. 'S nem vala hozzád valamelly kérése? kérdé a' ravasz róka. De igen is, felele a' kandúr, egy patkány, melly harlangjába vette magát, gyakran háborgatja a' szegény beteg nyugodalmát; arra kért, hogy ölném-el, 's mentném meg alkalmatlanságától. Mindjárt gondoltam, felel az álnok, a' Nagy Urak' leereszkedése ritkán lehet gyanú nélkül, 's többnyire azt mutatja, hogy reánk szorultak.

ARISTOTELES ÉS NAGY SÁNDOR.

Aristoteles egy temérdek kidöntött fát mutata az Alexandriai kertben Nagy Sándornak: nézd eme vastag élő gyökerek tartották a' földben e' fát a' vész, szél és zivatar ellen; ezen apró gyökér' szálcskák életet adtak neki, melyet a' levelek a' levegőből szitt nedvekkel segéltek; a' kedvező időjárás virágot, majd gyümölcsöt aggatott reá: 's im — most egy fejsze a' százados fát ledönté. 'S ki meré ezt tenni, kérdi összevont szemöldökkel a' hódoltató. Én akarék egy tükröt tenni elődbe Király. Nézd a' vastag gyökerek a' Fejedelem 's Ország Nagyjai, a' gyökér-szálcskák a' földmives, levelek a' kereskedés és kézi mesterségek, kedvező időjárás a' bölcs kormány, a' virág szelid békesség, 's gyümölcs a' lakosok boldogsága; sejted e' mi a' döntő fejsze? a' gyászos háború ez Király, melyet te csak kényből pusztítva hordozol, 's hány szép fa gyökerére vetél már? Most a' Scythákra indulsz, maradj kérlek itt Városodban, 's magad meggyőzésével mutasd - meg, hogy több, mint nyert csaták, teszen naggyá. Érdekeltetve hökkent - meg, de még is tovább mene a' hiú, a' hajthatatlan.

A' FÖSVÉNY BÚZAVERMEI.

A' fösvény, búza - vermei között, vakondok túrást vesz észre a' tájon, a' hová kineseit rejtette volt, 's a' friss földhányás láttára elalél, nem vélvén egyebet, hanem hogy pénzétől alattomosan megfosztatott. Ásáshoz fog, 's épségben leli kineseit, de búza vermeihez számos lyukasztások vezettek. Barátom, így szől akkor mosolygva egy meghitt barátja a' sovárgónak, csak a' két lábú okos állatok között találtnak olly esztelenek, a' kik haszontalan ásványt az élet' szükséges eszközein 's örömein felyül becsülnek.

A' PARIPA.

Egy pajzán ifjonez büszke paripára ült, 's elbizakodva zaklatta azt sarkantyújával maga alatt. Mi leszs belőle? A' tüzes állat elszilajodva kezd szökellni: 's mérgesen vágja ülőjét a' földre. Járhatatlan a' lovad így szöll az éretlen ifjú boszszús és roncsolt tagokkal az Attyához, javaslom adj túl minél előbb rajta, vagy koplalással törekedj szelidíteni. Egyikét sem teszem biz én fiam, felel mosolygva a' bölcs Atya, hanem inkább néked adom e' példából azt a' tanúságot: hogy a' mindég résen álló sarkantyú makacsitni szokott.

A' GYERMEK ÉS MACSKA.

A' gazda gyermeke a' macskával ingerkede, sajtfaletot nyujtván néki, 's azt ismét pajzánon elrántván kapásai elől. Elsompolyoda az egérvadász, majd ismét lopva simula az ingerkedő mellé, 's midőn az új faletot vinné szájához, olly ügyesen kaputánna, hogy a' gyermek véresre kartzolt keze elejtven a' sajtot, azt mohon felkaphata 's odébb szaladhata vele. Ládd fiam, így szöll az Atya a' siró inas-hoz, sokszor tsalatás, csalni oktat.

A' GÓLYA ÉS RÉCZE.

A' gólya tartva repkede egy ifjonez vadász előtt. Mitől felsz jámbor, biztatja a' récze a' nádasból, húsod nem jó, tollad nem használható: te ül veszteg, inkább engem illetnek a' puskás' lesei. Nem barátom, felel a' gondos madár, a' vadász, a' mint látom fiatal, eszébe jöhetne fegyverét próbálni rajtam. Hidd-el nekem, pajzánság, felszegség ellen, nem véd a' leg békésebb indulat is.

AZ EGÉR ÉS PATKÁNY.

En nem tudom, mit érzek magamban, ha macskát látok, mond a' kis egér a' patkánynak, a' bajuszát nem szenvedhetem e', a' szaga undorit e', vagy valami természeti ellenkezés van köztünk; de én akkor örülök; ha nem látom. Félelem biz az, jó Roma, felel mosolygva amaz, nem egyéb.

AZ AESTHETICA.

A' hó fejréségét felyülmúlja szép kebled! 's képed' pirja a' hajnalét: így énekli Europa Költője a' maga Szépjét. Báj arczod a' fekete Ébént haladja, így dall az Áfrikai, 's a' leg setétebb éjt megszégyeníti. O mint ingerlnék sárga barnás bőröd kecssei, sóhajt a' Persiai szerelmes. Magamon kívül ragad tündér képed verhenyege, melly a' friss vert rezet homályba borítja, így vijja az Amerikai csapodár a' maga kedvesét.

Határozz itten jó Aestheticus, mellyiknek van már igazsága?

A' SZARVASBOGÁR ÉS TEKNŐSBÉKA.

A' Szarvasbogár bámulva szemlélt egy pár viaskodó bikát, 's kivált bátor és nyomos döféseiket, mellyeket egymáson tettek, csudálta. Most tudom már én a' titkot, így kiált-fel a' kába, döfni nem pedig mint eddig tettem csipni kell a' szarval, ha rettenetesekek akarunk lenni. Próba gyanánt azonnal egy közel mászó Teknősbékának rohan, 's mérgesen döfi teknőjének szarvait. De im' a' gyenge nyakból töbe töredezték-li a' szarvak, 's a' békába sem tévének semmi kárt. Mellyre a' Béka, harátom, így szóll: erős döféshez erős nyak kell.

A' RÓKA ÉS AZ EBEK.

A' Róka sokáig csalogatva hurczolta kerengéseivel a' kopókat, végre kifáradván: megadom magam barátim, így szóll, megállván lihegve a' kutyák előtt; de elébb egy okos szót! A' húsomnak sem az Uratok, sem ti hasznát nem vészitek. A' bőröm így nyáron nem sokat ér, 's az is az Uratoké nem tiétek lenne. Bocsássatok hát engem szabadon, bizony megszolgálom, 's elsőben is egy derék özecke fekvésére vezetek. Könnyű munkátok leszsz vele: mert csak tegnap vajúdván - ki, még gyenge. Okos vagy ravasz, de a' hív ebet, jobban kellene esmerned; hasznunk, mellyre nem tekintünk, megengedné, de hűségünk tiltja szabadságod, az okosság pedig arra int, hogy a' rarasznak ne hidjunk. Szét tépetett a' róka.

A' KÜLÖNÖS VETÉLKEDÉS.

A' Szű rágása recsegett a' mestergerendában. Szegény állat, megszóllal a' Moly a' mente prémezetből, ugyan mit tudsz a' kemény fán olly jó izűt rágni? Ti meg azon a' sovány szőrön, szóll a' Torma-féreg egy szegletből. Bizony a' te keserű kosztodon sincs mit kapni, mondá a' Hukacz a' sajt tejébe szökvén ki. De veled sem kívánnék ám lakni abban a' zsir-penészen, így a' Pók a' fal-szegeletből, légy-hús az igazi eledel! Igen, ha kábák volnánk fonadékaid fele száldosni, mondá a' Légy, 's egy csésze mézre szálla a' szekrényen. Ez a' di-cső eledel, így kiált kedv-telve a' szürcsölő. Istennem! így sóhajt ekkor a' lesekedett házi gazda: hát csak nálunk embereknel lakozik a' békételen meg nem elégedés, és a' gyáva irigykedés?!

MÓMUS.

Mómus a' kisebb rangú Istenek előtt a' nagyokat gúnyolgatta. „Jupiter Uram bizony nagy Lator, így szól, a' lyánkák mellett gyakran szegre függeszti ő Istensége a' világ gondját; hijába puffaszkodik érte Júnó az Urára. Hanem Bacchus ugyan vastag mámorral jelent-meg a' tegnapi gyűlésen. Minerva mint mindenre szokta, nagyon fintorgatta az orrát.” — Itt egy nagyot ásitott Mómus. „Ki nem aludtam magamat; mert Apolló egész éjjel czinczogott a' hegedűjén, 's a' mint reggel felé elszunnyadtam, Vénus Aszszonyságnak, — a' ki hihető Mársnak járt jó éjszakát mondani — a' papucsá oly lármás kopogást teve a' folyosón, hogy fel kelle reá ébrednem.” — Kaczagá a' kis Istencsoport. Megmernéd e' ezeket nekik szemekbe mondani? kérdék. Tán nem ment-el az eszem, felel a' Gúny-Isten; Jupiter jobbában mindég egy pár ménkö lobog: Júnó pedig, mint rend szerént az efféle házásoknál, gyakran nyerget tesz az öreg Urára. Minerva lyánya az öreg Urnak. Bacchus pedig jó Tokaji nectárral kínál, ha beszóllok hozzá. A' Poéta Apollót megharagítani, Isten örizz, inkább darázs fészekbe nyulnék. A' Szerelem Isten aszszonyának angyal két szemébe valami kedvetlent mondani, attól, a' ki a' férjfiúság végső határ szélére még nem ért, majd lehetetlen. Mársal pedig mint katonával, csak a' kös-sön-ki, a' ki a' kardlapozástól nem fél. Ó, úgy barátom, mondák a' kis Istennek, derék Mese vagy Szatira - író lenne belőled, gúnyolhatnád tetszésed szerént a' világot, a' nélkül hogy javitanál rajta.

FÉSZEK A' CSERESZNYEFÁN.

Egy Madárka terepély cseresznyefára raka fészket. Nyár elején elteríté azt gyümölcse. Be boldog helyet választál, így csiripol a' nyalánk veréb, a' fatetőre szállván szemeket csipkedni. Bár én is felértem volna azt észszel. Hadd-el, felel buslakodva emez, most is szünetlen epeszt gondatlanságom, mellyel ide fészkeltem. A' számos szép gyümölcs ingerleni fog, 's majd a' szedők reá találnak fészkekre, mellyben már kicsinyeim ápolom.

A' kincs veszélj, vagy örök félés attól.

A' SZARKA ÉS NYÚL.

A' Szarka egy faterőről kurholta az árokban fekvő Nyulat, hogy miért választná mindig viz mosásokban 's rejtett cserjékben inkább fekvését, mint napos hegy oldalokban, a' honnan a' kilátás is kiessebb lenne. Barátom, felel a' félénkállat, a' kilátást könnyen kiláttatás is követhetné a' tetsző helyen. A' szegény Nyúl csak lappangva élhet boldogul.

A' VERÉB ÉS FECSKE.

A' Vércse üzőbe vett egy Verebet, 's ez csak alig mentheté a' haj alatt a' fecske fészkébe magát. Adj menedéket nékem ügye-fogyottnak, így rimámkodik a' fecskének, bizony megszolgálom valaha. Szívesen felel a' könyörületes, 's be fogadja a' háladatlant. Más napra kelve: Szomszéd, így szóllítja meg jóltévőjét a' szemtelen, nem tudtam, hogy lakásod olly alkalmas legyen, nekem mondhatom megtetszett 's kedvem is jött benne maradni. De mint-hogy magad látod, hogy kettőnknek szűk, jól tenőd ha kihurczolkodnál belőle. Hujában estek a' védetlen fecskének igazság vitatásai, hujában szegénynek rimámkodásai, ön munkálta laktából ki kelle költöznie.

A' GERLICZE ÉS PRÜCSÖK.

Be könyelméjü vagy, így szöll a' Gerlicze egy galyról a' czirpelő Prücsökhöz, te mindég vigadsz, midőn én búsan nyögdécselek. Sajnállak atyafi, felel a' mezei dalos, pedig úgy vélem, igen egyforma gond fekszik rajtunk, 's ha elhaltál, igen egyre meg eltűnt életed örök sirása vagy kaczagása.

A' JUSALLAG ÉS SZILVAFÁ.

A' Jusallag egy Szilvafára felfutott, 's körülte fonta magát. Lám mint szeretlek, mondá hízeltedve a' fának, nem forrók e' öleléseim, nem szívesek e' szoros barátságom' jelei? Igen is azok, felel sóhajtva a' gyümölcsfa; de szerelmeddel érzem nem sokára száradásra viszel, már is akadoznak élet nedveim, a' tőled megszorított csöimen!

Ez az igaz képe a' csapodár tányérnyalónak.

A' SZÁRNYAS LÓ.

Sas szárnyalt-el a' tüzes csikó felett. Ó bár csak nékem is egykor szárnyaim lehetnének; északról délig, 's keletről nyugotig hasitnám a' levegőt! Hadd-el fiam, szöll az Anyja, egy Ösöd volt valaha szárnyas, a' jámbor Pegazus, azt is halálra lovagolta a' sok bitangoló.

A' SZARKA, VARJÚ ÉS BAGOLY.

A' Varjak és Szarkák számos verebekkel kergették a' Baglyot. Ugyan hogy nevezhették ez ocsmányt, e' gyávát, a' melly egyszersmind a' napfénytől is borzad, bölcsesség madárnak? ezt kérde a' Szarka. Mert mindég komor, 's keveset szöll, felel a' Varjú.

A' SAS ÉS SEREGÉLYEK.

Magános únalomban ült egy fatetőn a' tetemes Sas, 's irigyelve szemlélte, mint fosztja egy csoport seregély dévaj csevegés közt nem messze a' rakott cseresznyefát. Boldogok! kik társaságban élhettek! így sohajt búsan fel, én a' párzás idején kívül feletem körültem nem láthatom. Bizony szánható vagy, így szóllal meg egy a' csoport örei közzül, a' ki a' szomszéd fán leste ki a' Sas szavait; de tudod e' mi annak az oka? Ti Nagyok, sok prédával éltek; azért sokan egymástól nem élhetvén, az élelem-féltés meghasonlít titeket. Néktek Osztályokat kell tartanotok, míg mi közös szabadsággal, vig társaságban keressük, 's emésztjük - el csekély élelmünket.

Így élt az emberi Nem is hajdan az arany kor boldogságában, míg a' fényűzés (Luxus) szükségeket, 's ezek haszonlesést nem szültek. Az Osztályok hányszor nem háynak sirt a' mai világban az atyafi szeretetnek, 's a' földmérő átkozott zsinegével, hányszor nem vet határokat a' boldog egyértésnek?

A' MAJOM-CSOPORT.

Egy majom csoport égő tűzrakásra talált, melyet emberek hagytak az erdőben; örvendve tombolt körülte; de reá rakni 's azt új fával élesztetni elfelejtette. Mi lett belőle? pislogott egy darabig a' szeretett tűz, de lassanként elaludt, 's búsan sompolyogtak el helyétől a' gyáva majmok.

Hazámfiak, nem így vagyunk e' mi Eleink dicsőségével; lángol az orczánk annak emlegetéseiben, dobog a' szivünk a' Zrinyi nevére, 's tapsolunk a' Játékszínen a' Magyar dicséretének, de — fát alig ha keveset nem rakunk a' tűzre.

A' KÉT KOMONDOR.

A' Major' két Komondora Farkas üzésből tére viszsza. A' köz veszély vivása barátságot szüle közt-tők, 's azt örök időkre esküvék egymásnak. Alig érének az eresz alá, im' a' Majoros birke konczt vete közikbe, mellyre mind keftő mohon szöke, 's marakodásra nyujta alkalmat. Megállj barátom, így morog az izmosabb, 's első lábai közzé fogja a' csontot, becsületemre mondom, hogy ha éhes nem volnék, néked engedném által a' prédát; 's az arany barátság kívánhat e' a' mai időben többet?

A' PATRIOTA - VERÉB.

A' nyalánk Veréb egy asztag tetejéről dicsérte Hazáját a' fecskének. Nem áldott vidék e' ez? így csiripel kedy-telve; kedves Hazám be szeretlek! Elég bújá biz az, a' melly a' nyalánk heverőt is olly kényén tartja, felel az utazó fecske, de az illyen-nél, mint más sokaknál is, barátom, a' haza-szeret-tet nem egyéb tudatlan restségnél, hogy Hazáján kívül más tájt nem látott.

A' RÓKA ÉS A' NYÚL.

A' Róka friss havon bengézni indult - ki a' sík-ra. Hová hová szomszéd? így szóllítja - meg egy bokorból a' Nyúlacska; majd a' vadász ebei friss nyomaidon könnyen reád akadnak; jobb ha bátor fekvésedben vesteglesz. Gondolod! felel gúnyol-va a' megintetett, mikor fordult - meg a' világ, hogy gyáva nyúl osztogasson tanácsokat az okos Rókának? Elment, — de nem sokára véressen függött a' gondolatlan a' vadász tarisznyáján. Az okos, így sóhajt a' kis Nyúlacska, ha bukik, nagyot bukik, 's rendszerint nyakat tör!

A' CSIPKEBOKOR.

A' Deukalion köveiből nemzett ember kertje kerítésébe csipkebokrot ültete. Fája nem sokat ígér, így szől, árnyékot is nehezen fog valaha tarthatni; de tán szép virága kedves jutalma lesz fáradságomnak. Virágozik a' bokor, 's megcsalatkozik reményében az ültető. Majd nemes gyümölcselel üti helyre várakozásom, így biztatja újra magát; de nem sokára csak maggal tölt hitvány bogyókat lát csüggni fáján. A' csalatás boszszújával ragad ekkor fejszét kezébe, a' midőn a' csipke: nem elég szolgálat e' ez barátom, így szállal meg, ha én azon a' helyen, a' hol állok ellenséget nem ereszték kertedhez? az én hibám e' az, ha olyanra akarsz használni, a' mire nem születtem?

Minden világi állapotnak van egy kis köre? annak megfelelni, azt helyesen bétölteni lételünk 's teremtetésünk ezéja. Csak túnya henyeség és hiügög ne ingereljenek bennünket soha, azt vagy magunk vagy más állapotjában kicsinleni.

A' KERTÉSZ ÉS RÓZSA.

A' Kertész angoly sétáló osztályt akarván formálni kertében, erdei bokrokat ültete abban. Neked rózsácskám ki kell innen menned, így szől egy ott sarjadzott rózsabokorhoz! 's körülásához foga. Mit? így szől gögösen a' virágok' Királynéja, én engedjek e' hitvány erdei bokroknak helyet, én a' ki fő disze vagyok kertednek? Igen is szép büszkécske, felel a' kertész, mozdulnod kell: mert itt töviseid a' sétálókön köntöst szaggatnának; majd olly helyre teszek, a' hol töviseid ártalmát, rózsád pompás bibora elborítja 's feledteti.

A' ki egyben Nagy, ne vágyjon mindenben annak tartatni, 's ne légyen hiü elhíttatni magával, hogy gyenge oldalai nincsenek.

A' KÖKÉNY.

A' Kökény nehezen vette, hogy gyümölcsét nem szedik. Várjatok csak így szől, hadd csipjemeg a' dér termésemet! Akkor kevésbbé lésszsz fanyar mondá a' Kertész, de jó soha sem.

Vénség, balesetek megdöbbszentik ugyan a' rossz szívet, de azt ritkán javítják - meg!

AZ IGAZSÁG ASZSZONYA ÉS PLÚTÓ.

Ámor a' hajdani Kor' elején egykor gondatlanul pattantotta-el ivét, 's a' kártékony vas a' szelid Themis' mejjét sebhette. Kit vélnétek, hogy leve lángja' tárgya? — Plútó az alvilág düzs Istene, 's im az Égiek és földiek boszszújokra, ha ő közel áll, reá andalodának a' szerelmes aszszony' szemei, 's feléje bicczent a' font serpenyője. Kössék-be a' szemeit szegénynek, szolla szánakozva az Isten-anya. De mit nyerének ezzel? Plútó a' ravasz a' pajzán, ha lyánkájához simúlhata, kéz-szorítással ejtő tudtára jelenlétét 's újra feléje bicczent a' szent serpenyő. Azolta sem segíthetni e' bibén, 's csak felvigyázás arra, hogy a' szerelmesek egymáshoz ne lopódzanak, néminémű palástoló szer e' méltely ellen.

A' BÍRÓ COMME IL FAUT.

A' részeg Bíró tizedesseivel vezetteté magát haza a' helység korcsmájából, hol a' falu gondját leíva. Útjukban más részeget találnak a' sárban fetrengve. Kicsoda ez a' disznó? gagyog feddőleg a' Bíró; emberhez illik annyit inni, hogy maga lábán se birjon haza menni? Vigyéték haza a' gazembert, szől a' tizedesseinek, engem pedig mond susogva, támaszszatok addig a' sövényhez.

VULCÁN ÉS VÉNUS.

Vulcán és Vénus a' mint öszvekeltek, eleinte épen nem egy nyomon vonták a' házasság kétes igáját. Ha Vulcán az új-házasság hevével akará szép Nőjét ált'karolni, orrfintorítva fordult-el ez tőle. Menj előlem te korom - szagú, így kurholá - el ötöt, menj szeneid közzé; nehéz szagod egészen áltjárja drága csipkéimet, fátylaimat és pára öltözetemet. Bizony Cyprusi illatjaidból és kenőcseidből te is kevesebbet vesztegethetnél magadra jó aszszony! felel epével a' Kovács-Isten. Egyik szó a' másikat adta; per és béke, könyök és darabos szavak, mint napfény és borúlatok, üzték szünetlen egymást házasságok' ege horizonján. Jupiter eleibe került panaszképen a' dolog. Édes Leányom! szóll a' böles Atya a' szép Panaszosnéhoz; mennyi perpatvart nem szenvedek én el a' házi nyűgodalomért? Költsönös béke - türés a' véd - palást a' házassági élet' zivatarjai ellen. Te gyakrabban megfordulj a' férjed' műhelyében, és segíts néki a' ményköveket halomba rakni, hogy ragadjon reád valami a' korom szagból: ő pedig a' Toilettednél minden reggel segítsen téged öltöztetni, hogy a' Cyprusi illatok ruháit megjárják, 's mosson-le valamit műhelye szennyéből. — Megfogadák mind ketten a' böles tanácsot, 's kivonván a' kivonandókat, példás életet éltek ezentúl egymással.

A' CSALÁN ÉS CSIPKE - BOKOR.

A' Csipke - bokor szó - perbe szállott a' Csalánnal: téged minden kerül, ezt mondja néki, mert csipsz. Igen, felele a' Csalán, a' ki hozzám nyúl, azt védelmemre megcsipem, de te barátom aggatódzol, 's a' szelid elménőt is gyakran megszaggatod; így mellyikünk a' gyávább, a' czudarabb?

A' MEGJUTALMAZOTT KARD.

Hedves Plengém! így szólla a' háládatosság he-
vével Kardjához az ősz Vitéz, itt pihenj szobám
falán függve csendes nyugodalmadban. Gyakorta
megmentéd éltem az ellenség' csoportja közt, csor-
bákat kaptál védelmemben; most már csak az idő
és a' rozsdá emésztszenek halkal boldog pihenésed'
századjain! Sebeiben csak hamar elhala a' Vitéz,
fia pedig a' vaskóból — dohány vágó kést csináltata.

A' MALOMORSÓ.

A' Malomorsó így szólla kérkedve: nem ügyes
forgásom teremte e' a' buzából lisztet? Az ám, fe-
lele a' Malomköve, te engem forgatsz, téged a' ke-
rék, melyet ismét lovak czipelnek. En úgy látom,
hogy kérkedő szavaid csak a' Molnár mondhatná - el,
a' ki bennünket faragott, 's munkásságunk körét ki-
szabta.

Nincs nevetségesebb dolog, mint ha a' Világ',
az Országok' és Társaságok' alkotmányaiban a' me-
rő Machinák, a' csupa eszközök magoknak alkotó
erőt és munkát tulajdonítanak, 's nem látván, hogy
mozgattatnak, azt vélik, hogy ők mozgatnak.

A' NYÚL ÉS A' SZAJKÓ.

Az erdőből ki felé suhanó Nyulat kurholta a'
Szajkó, hogy miért hagyta száraz fekvését oda a'
fa tövében; lám kívül a' hideg őszi esső ügymond,
meggémberit. Köszönöm intésed, felel ez, de ládd
ide benn hull a' haraszt a' fákról, 's minden levél
csörgésben a' Vadász, az Ebek leseit képzelem és
rettegem. Pedig a' szerentsétlenséget szünetlen
rettegni nem sokkal több e' azon pontján, melyben
az már beütött?

A' RÉT EB.

A' kis öl-eb csontokat ropogtatott az asztal alatt; egy vén fogatlan Vizsla az ajtó megül kíváncsin leste az evőt. Szeretnéd fogaimat jó bátya, úgy é? kérdi ez tőle. Mit érnék vele, felel fájdalmasan a' vén szolga, kegyelem-kenyérhez nemsok fog kell!

A' VAKONDOK.

A' Vakondok össze-viszsa turkált egy rétet. Ennek gazdája lest állott, 's a' túró egy ügyes kapavágással kivágta. Itt vagy valahára? kiált bosszúsán hozzá, most gyáva! meg lakolsz kártételidért. Ne bánts jó gazda! könnyörög az ügyefogyott, csak most az egyszer engedj visszaásnom magamat, fogadom mig élek, nem túrok többé. Nagyon együgyűnek tartasz, felel a' rét' Ura, néked természet a' túrás; azomban te föld alatt laksz, én felette, vagy lenne valaha módod megbüntetni hitszegésed és kártékonyságod, vagy soha sem; 's a' kártévő agyon üttetett.

A' szorult ember' fogadásához bizakodni kész esalatás és együgyűség.

A' MÉH ÉS A' VIASZGYERTYA.

A' jámbor méhecske, eltévedtében az Istenek oltárán egy viasz gyertyátszemlélt-meg, 's örvendőve repült reá. Oh mint remeg lelkem! így domba a' kegyes, hogy csekély munkámat az égiek kedvellik. Munkádat e? felel göggel a' viaszgyertya, 's miről mered ezt állítani? miolta készít a' Méh fejér viaszt? — Hitvány! nem vagy érdemes e' szent helyre, szóll elkeseredve a' kis mivész-bogár; a' ki szerencséd felfüvalkodásában eltudád azt felejtetni, hogy egykor csak sárga sonkoly voltál!

A' FAZEKAS ÉS CSEREPEI.

A' Fazekas serpenyője és fazékjai békételenül kezdtek kongani. Miért nem formáltál Mester! minket is virág cserepeknek mint amazokat? mondának; 's mivel érdemlettük mi azt, hogy bennünket a' konyha szennyeire és kormaira különösen kárhoztass? Ostoba agyag rögök, felel a' Mester nékiek, nem bíaltna e' minden eszetlen Mesternek, ha a' gyönyörűségre valóért a' szükséges szereket elmellőzném? 's nem akad e' tiz vásáros reátok addig, míg virág-cserepeimre egy?

Melly gyakor az illy éretlen, az illy gondatlan panasz a' halandó ajakán!

A' GOMBKÖTŐ LEGÉNY.

A' Gombkötő Legény remek darabjain dolgoztatott. Egy gazdag mente — és egy csinos derékkötő valának ezek, kék selyemből arannyal vegyítve. Egy hét múlva mester leszek! így szölla villogó szemekkel: e' mente-kötő völegényi mentémen csillog, ama derék-kötő pedig Teresim' menyasszonyi köntösét övedzi majd: 's vigan pergettek orsói a' boldog képzelgőnek. Szegény jámbornak! Eltele az óhajtott idő; azon mesterek, kiknek leányai-
kat el nem jegyzé kieszközlék azt, hogy nem lehet mester, kedves Teresije pedig e' miatt való bűjában egy gazdag Uzsoráshoz mene férjhez. Mit teve a' boldogtalan? a' mentekötő árán pistolyt és töltest vásárlott hite-szegett leánya számára; a' derékkötőre pedig magát akasztá-fel.

Remény, édes ringatója éltünk' álmainak! ki gondos ápolással lopsz új párnát fejük alá, ha a' másikat a' sors alólunk kikapta, és vigyázol, hogy riadt ne legyen ébredésünk; a' kit te elbagysz, kietlen sivagságot lát az maga előtt az élet üregében, 's csak a' sir lehet még az az öröm, melly után esdekel — libég!

AZ Ó ÉS ÚJ SINDELYEZET.

Egy ház gazdája a' tető lyukazatjaira új sindelyeket rakatott, mellyek azon kedvetlenül tarkáltak. Minek tétetted ez illetlen foltokat közinkbe kiáltának az ó sindelyek, 's minek undokitád vénségünk' tisztességét ez újításokkal? Hányd-le őket, 's add vissza diszét házadnak! Miért is ne, felel az Úr, keresztül hagyjam e' rajtatok csorogni az esőt. Bár ti is újakká lennétek inkább, 's csak az idő és erszényem késztet még ez úttal meghagyni titeket.

Sok orthologus Literátornak illy formák panasza a' Neologia ellen.

NAGY SÁNDOR ÉS HEROSTRAT.

Nagy Sándor Minősnál szembe akadt Herostrattal. Gyáva, így szólítja-meg, hogy lehattél elégé kis lelkű felgyújtani a' Diána templomát e' csudált remekművet? Hitvány árnyék, mint én, felel ez, a' hajdani Világ Urának, én kö — te emberhalmokon törekedénk emelni az örök hír oszlopát, 's valld-meg, hogy mind ketten fonákul vevénk a' halhatatlanságot?

A' HÁZI EBECSKE.

A' házi ebecske egy éjjel átnatlan csevegett a' tornácban. Mi baj van? így szól a' kimenő gazda hozzá. Biz én magam sem tudom gazdácskám felel a' kis mopsz, hanem hallom, hogy a' nagy komondorok a' Helységben ugatnak? Ők tán csaknem tennék ezt ok nélkül.

Helyes! Éljen! igazán beszéll X Ur! nem engedjük! szokott hangok a' Gyűlésekben, 's im az oka. —

A' ZEUXIS VÉNUSA.

Zeuxis elkészítette Vénusát. Szép volt a' kép, csudálta minden értő a' tagok' illését, 's az ékes ellen-egyezést, de nem tetszett; egy homályos valami viszsztatolta a' közhódolást a' mester-mivtől. Ah érzem magam is, így sóhajta a' mivész, hogy Vénusom nem az, a' ki kikelyén a' habokból a' természetet elbájolta, 's Adonist rablánczaira fűzte. Megmutatom Parrház barátomnak, sokszor javítánk egymás mivein. 'S im Parrház egy vonást teve ecsetjével a' képen, 's tündér báját önte vele azonnal reá, elfoszla a' Minervai komolyság róla, 's egyszerre hódoltak a' néző szemek a' tökéletesnek.

Egy ecsetvonással tévé ezt? Úgy van Szépjaim! 's tudjátok e' mit nyújta ezzel a' képnek? — Aszszonyi lágyságot.

A' JUHÁSZ ÉS SZAMARA.

A' Juhász a' mult éjjel dözsölvén, bundájába burkozva egy árokban szunnyada. Az alatt a' Farkas a' szomszéd berekből kilopódzik, 's egy bárányt a' nyáj szélről eloroz. A' Juhász megértvén kárát, dühösen támad a' gond nélkül legelő számárra: „miért engedted elvinni bárányomat?” így szól. Mert a' farkastól magam is félek. „Miért nem rugtál hát fel álmomból?” Tartottam attól, hogy fel nem vetted volna egy bárányért nyers rugásomat.” Tehát legalább ordithattál volna. „Ez illy szép időben természetem ellen van.” Annál jobban megegyez hát a' bot vele!” 's ekkor pufogott a' juhász - bot a' szegény számár hátán.

Melly gyakran lakol a' szegény, ha a' Nagyok hibáznak! kivált ha gögjök azt hitette - el vélek, hogy botolhatni rangjok 's tekintetek alatt való dolog.

A' SZARVAS, ÉS A' NYÚL.

A' megsebhedt Szarvas lankadttan ére a' Róka lyukához. Fogadj be Róka, így könyörög, tartok a' nyomozó ebektől, nincs erőm sebem miatt elinalni előlök. Lakom szük, felel a' Róka, be nem fogadhatlak; hanem egy tanátsot adok Komám: mászszor ne fuss a' kutyák előtt, mert puskásra bukansz, hanem mint én szoktam szökj köztök viszsza. Elvonczogla a' szegény sebes e' hideg tanátsal a' Vaddisznó odvahoz, 's szállásért esdekle nála. Közel fiadzásom ideje, rőfög ez, hozzám nem szállhatsz, hanem sebedre javaslom az útilaput. Köszönöm, felele a' jámbor 's odébb ballaga. Nem sokára a' Farkassal találkozott; megborzadt a' félénk, de az inség batorítására tőle is segedelmet koldult. Sebes vagy fiam! kérdé szinelt szánakozással Fogasi, hadd lássam sebedet. Tartózkodva közelit a' Szarvas, 's a' mint a' gonosz álnökül feléje csap, ügyesen szözik - el kapása elől. Isten fizesse meg könyörülő szivedet! kiált futása közben az ügyefogyott, 's el-aléltan ér az erdő szélben a' Nyúl fekvéséhez. Hová húzakodsz bátya, így szóllítja meg ez a' lankadttat; látom keményen vérzel, jer feküdj fekvésembe mellém, hadd nyalogassam gyógyulásra sebedet, nálam erőt pihenhetsz magadnak. Elfogadá a' bujdokló az ajánlott menedéket, 's könnyek közt panaszlá - meg irgalom - koldulásait szíves gazdájának. Ó bátya, így szóll részvétellel a' jó szívü Nyúlacska, csak az érezheti a' nyomorultnak sorsát, a' ki maga is ügyefogyott, 's rokon sorsot várhat minden órán magára. Az inség könnyei a' mosolygó szerencse ölén, hitvány viz cseppeknek tetszenek.

AZ ÖKÖR ÉS OROSZLÁN.

Az Ökör az Oroszlánnak Status-szolgálatjára ajánlá magát. Szarvaid tetszhetők, mond a' Király, de nincs vitéz bátorságod hozzájuk. Lábaid izmosak, de sem rügsz sem szaladsz velek. Hatad nyereg alá széles, fejedben pedig kevés a' fortély. Menj vissza barátom, 's vond békével jármodat: mert csak vastag nyakad 's izmos szügyed használhatók.

Kiki csak azon talentommal kereskedjen, a' mellyel bir, 's kivált a' szegény Hazának ne ártson azzal, hogy igen kíván használni neki.

A' BARÁTSÁG' OSZLOPA.

Napkeleten egy nevezetes Fejedelem olly szerencsés volt, hogy két barátot birhata. Boldogsága érzése már már arra birta, hogy Oszlopot állíttasson a' boldogító barátságnak, a' midőn az ellenség tartományába rontván, ezeket elpusztitá, magát pedig rablánczra füzé. Mit cselekvének itten a' két hiv barátok? Tán új sereget gyűjtének a' Király szabadítására? vagy kincseiket ajánlák váltságáért, 's reménylhetni, hogy vigasztalák az otthon búslikodó Özvegyet? Korántsem tévék ezeket. Az egyik kit a' fogoly Fejedelem nagy polczra emele, megmaradt kincseit ragadta magához; a' másik egy fiatal, deli ifjú, a' szép Királyné szívét csábitotta szerelmére. Kiszabadula sokára az elárult Fejedelem, 's a' barátság oszlopát fel is állíttatá. Vallyon kitalálnatok e' kedves olvasóim mi érczből? — Meg-sügom: Sóból: mert ezen ásvány, úgymond, szép tiszta időben kemény 's vidor csillogású; a' komor nedves időben pedig megereszkedik.

A' KOLOMPOS.

A' Juhász juhait úsztatta. Sok munkájába került neki ugratni őket a' folyónak; míg végre a' Kolompos után az egész nyáj megerede. Úgy e' nagy a' tekintetem a' nép előtt? így szöli a' Kolompos hiú göggel a' Juhászhoz. Az ám gyáva kolompodnak, felel ez. Akkor más Kosra köté kolompját, 's emez után úsza a' nyáj vissza.

Nevetem azoknak gögöket, a' kiknek a' hivatal ad diszt, 's nem ők ennek, 's még is eléggé hiúk, ha mások hajlongnak előttök, elfeledni azt, hogy más a' hivatal, más a' személy!

A' NYEST ÉS RÓKA.

A' Nyest beszélgetésbe ered a' Rókával; bizony csak nemes állatnak kell nékem lennem szomszéd, hogy annyira kapnak a' vadászok rajtam. Ő itt e' vadonságban, ki is volna képes megesmerni érdemünket. Az igaz, hogy a' vadászok ezt jobban esmerik, felel gúnyos mosolyodással a' ravasz; mert a' bőrünket lehúzzák, magunkat pedig a' hora vetnek ki.

Be sok Uracskának, a' ki előtt hajlong a' pór-ság, köntösére van varva az érdeme!

A' MÁK-VIRÁG ÉS PIPACS.

A' mákvirágot gúnyolta a' pipacs. Be halvány a' virágod szomszéd az enyimhez képest, így szöli. Abban is áll minden dicsősséged felel ez, hogy kis ideig virágod' biborában büszkélkedj, 's gyümölcsözetlen vészsz-ki. Nékem pedig nem erőm a' virágzás, hanem gyümölcsömért ültet és szeret a' gazdám.

Fényleni mint a' pillangó a' pulyák' dolga, mint a' bádgyattabb de becsesbb skófiom, az érdemé.

A' FIATAL DARU.

Ősszel egy Darucsapatot a' legöregebbik vezérle. Folyvást, de halkal halada az ék, 's az ifjabbak békételenkedni kezének a' túnya késedelmen. Ereszsz engem az ék-élre Bátya, így szóll végre a' legtüzesebbik köztök, tél vége vet így bennünket haza. Alt' veszi a' kormányt, 's villám sebességgel hasit előre az utazó csoport; de kevés idő múlva lihegni kezd az ifjú kormányos, tüze lankadni, 's tikkadó mejje fuladozni. Vedd vissza kedves Bátya a' vezérlest, így rimánkodik bocsánatot esdekelve. Látom én, hogy csak friss tüzes tette való az ifjú, a' hosszús kitérésű munka kormányán pedig tapasztalt öreg üljön.

A' TUDÓS ÉS VAKONDOK.

Egy szegény Tudós elmélkedésekbe merülve hevert a' kert fűvében. Ehség és inség az éjjeli szorgalommal sáppadoztak orcáin. Egy Vakondok közel hozzá fekete halomra turta a' földet. „Mit turkalsz illy keményet jó állat?” Élelmemet keresem a' földben, melyet benne mindenkor feltalálok, felel a' földtúró. Ugy e? ez ötlík a' Minerva' éhező fiának eszébe, „nem köz anyánk e' a' föld, 's ha én is turkálhatom, nem adja e' meg inkább élelmemet, mint e' háládatlan észkinozás?” Szántóvető leve, 's nem bánta meg soha az elpártolást

Tisztelem a' tudományokat; szent szikrák ők a' gyáva agyagban, ég föld hódol uradalmaiknak; de ha az ekevéstől vagy műszerektől kezeket lopnak el, a' nélkül hogy fölket nyernének velek, 's így magok bitangoltatván, nevendékeiket sovárogni készítenek, — neheztelek.

A' BÉKÁK ÉS GÉM.

A' Homér Békáji harczhoz készültek az Ege-
rek ellen, 's a' Tekenös békáktól pánczélok-
nak kérték teknőiket. Nem birta egy is e' nagy lomot.
Jobb lesz a' csiga haj, modának; de ezt csak fejek-
re illeszthették, 's látásokat elfogta. Nincs más
mód, mondának némellyek, tanuljuk - el a' sebes
futást a' patkánytól, úgy elinalhatunk, ha szorúl
dolgunk. De barátim, így szöll egy Gém a' tó szé-
léről hozzájuk, kérjétek - el inkább a' Rák' ollóit,
's kigyó' fulánkját, hogy jobban ártassatok az el-
lenségnek; hidjétek - el, a' melly sereg mára' harcz
előtt védelemről gondolkodik, félig meg van verve.

A' PRÓFÉTA - VARJÚ.

A' Varjú hallotta, hogy egykor károgtatásából
jövendőt mondtak. Fel - ül egy magos szilfára, 's
tele torokból kezdvén károgni, tekintget mindenfe-
lé, merre ügyelnének reá. Egy fiatal puskást lát kö-
zelitni, nézd barátom, így szöll hiün örvendve a'
szomszéd fán ülő Hollóhoz, mint les a' jövendő
a' 'maga lituuszszával. Alig szöllja ezt az ostoba,
im pattan a' puska, 's lefordul a' jövendőmondó a'
szilfáról. Hm, így sóhajt, fel reppenése közben a'
Holló, bizony rossz világ fordult a' Prófétákra!

A' NAP - SZEKÉR.

Phaëton elragadván a' nap lovai 's izekre tö-
redezvén a' lángszekér, Jupiter az égiek zsinatjá-
ban azt tanácslá, hogy ezentúl a' csendes szamarak
hordozzák a' napot. Mit gondolsz jó Atyám, szöll
a' bölcs Minerva, nem elég, hogy az alvilágban sok
fő helyeken ragyognak, még a' felvilágban is ők
világítsanak?

A' FECSKÉ ÉS SZARKA.

A' Fecske egy kormos léményben raka fészket. Már nem tudál fészeknek ennél kiesebb helyet találni, így csereg hozzá a' Szarka, én meg nem laknék e' szeny közt sokért. Hadd-el barátom, felel a' kis építkező, itt egész nyáron sem veszi észre senki laktomat, 's a' pajzán gyermekek is restelnék a' szemekbe hulló koromtól piszkálni fészketem. Szebb helyet választhattam volna, jobbat nehezen.

Gyakran melly boldog az esmeretlen szegénység!

A' GYÉK ÉS CROCODIL.

Jó napot Bátya! így szollítja-meg biztosan a' Gyék a' Nil partján verőkező Crocodilt. Reményilem csak elesmersz atyádfiának. Mit? így szöll, méreggel vegyes megvető pillantatot vetvén a' köszönőre, a' csuda vad; szerencséd, hogy csak négy szem közt esett megszöllitásod. Tanuld meg, hogy ti hitvány kis állatok, csak akkor vagytok atyánkfiai, mikor mi jönnek látjuk azt elesmerni, melly mindég akkor esik-meg, ha szükségünk van reátok.

A' KÉT VERÉB.

Két Veréb a' Sasról beszélgetett a' háztetön. Azt mondják róla, így szöll az egyik, hogy a' felhőkig is felszáll. Azt ugyan nem hiszem, mond a' másik; mert én is tudom, mennyire emelkedhet egy madár, próbáltam a' minap. De én úgy tetszik láttam is, szöll ismét az első, hogy egy borúlt nyári napon menykövet hozá-le orrában az égből.

A' nagy elméket, vagy magokhoz mérvén alacsonyítják-le a' felszegek, vagy vizsgálás nélkül bután imádják az ostobák.

Ikar próbát teve viasz szárnyaival. Töméntelen nép gyüle látására öszve. Szerencsésen sült - el a' próba, bravót orditoza a' sokaság, 's tisztelő bámulásában Nagynak nevezgeté a' Repülöt. Egy nyári hév. napon megújítá Ikar a' nézőszint, 's még több nép gyülekeze a' hirement látásra mint először. Terjednek a' szárnyak, emelkedik velek Ikar, 's vigan csattogatja őket a' magas levegőben. Taps, örömozaj követi a' földről. De im' a' mint fellyebb a' naphoz közelit a' jámbor, ereszkedni kezd a' hőségben szárnya viaszsa, bontakozni öszveszerkezései, 's szárnyatlan pottyán - le egy alatta zuhogó folyóba. Ostoba! így beszéll ekkor egy része a' nézőknek, meggondolhatta volna, hogy a' repülés nem ember dolga, 's a' bölcs természet, midőn töle a' szárnyakat megtagadta, tudta mit mivel. De én a' vakmerőséget kárhoztatom benne, mondanak mások, hogy a' naphoz olly közel mérészle felszálni. Én pedig a' gögöt, így szóllának némellyek, mellyet első szerencsés próbája nemze benne. Nem nézett e' azolta hitvány gombáknak bennünket? így szóllta-meg a' pörság, 's csak kevés jószívű szánta-meg a' haladokló mivészt.

Hányszor nem vétetik a' Nagy nevezet Szerencsés helyett. Azt, a' kit a' szerencse ölen imádtunk, szerencsétlenségében kikaczagni szokott dolgunk.

A' BARÁZDA-BILLEGETŐ.

A' Barázda - billegető hajdan ért komolyságú tisztos madár yala a' mezőben. A' csapodár Fecske barátsága nagy Városba csalá, 's a' hiúság húzomosan tartóztatá benne. Bezzeg gazdag tapasztalással tere viszsza, vélitek? Ugy van! azolta úton útfélen szünetlen hajtogatja magát a' jámbor!

A VIOLINOS.

Egy muzsikus, kinek minden vagyonja, hegedűje vala, mivészi utazást teve. Magános andalgásai a' violinon mesteri fogásokból állottak, de számos halgatók előtt csak gyáva nyiszorgásokat ejtett, 's fülsértő hangok untatták azokat. Mi dolog ez? kérdi ötet egy pártfogója, ki a' mivész ügyességét jól esmérte, hogy te magános szobádban virtuóz 's illy szép társaság előtt hitvány czinczogó vagy? Uram! szégyennel felel a' muzsikus, ha hallatom magamat, a' szemem mindég azon jár, ha nyujt e' valaki valamit, az eszem pedig azon forog, mellyik szükségemet töltsen-be elébb szűk keresetemmel.

A' kényes szép mesterségek, a' szegénység inaségei között, mint a' virágok a' kopár sziklákon, nem verhetnek gyökeret.

AZ ÚTAZOTT LAZACZOK.

Ősszel egy fiatal Lazacz (Szalmó) ivadék América' egyik folyójában tengeri útjára seregle. Örvendett a' folyó' minden nemű hala, sok jót, hasznót 's tanúságot várván magának az utazók tapasztalásaiból; áldásokkal eresztette útnak a' Karavánt, 's szívszakadva várta a' tavaszt, melly azt Hazájába visszahozándja. El-érkeze az óhajtott idő, megtértek az Útazók, 's az elcikkbe tödült folyó lakosítól örvendő sajjáással fogadtattak. De mi hasznót hoztak? — Alkalmatlan Lazatzférget! De tán valamelly becses tapasztalással ajándékozták-meg hazájokat? Igen is, ezen tanúsággal: hogy a' tenger nem olly hitvány viz, mint a' mi folyónk, de halai sem olly gyávák ám, mint ezé.

A' SAS ÉS A' TÖBB MADARAK.

A' Sast mint Királyt minden szárnyas mimelni akarta. Tán azért erős, mert hússal él, mond a' Lúd; husban csak több az erő, mint hitvány magban, 's az ostoba, húsokat faldosván majd elvesze. De bizony keveset iszik Ő Felsége, úgymond a' Gödény, tán ez a' titok; 's alhatatosan taré egető szomszait, míg aléltan nem rogya-le. A' horgas orrban van a' bátorság, mond a' Gólya, 's köveken görbére reszelgetvén orrát, véle tovább sem iható sem ehete. A' Szarka elég okos volt átlátni, hogy az erőt a' Sastól eltanulni nem lehet. De komolyságát, melly olly nagyot mutat, 's szótalan-ságát, melly nagy lelkek tulajdona, csak ugyan el-lesem tőle; így szóll, 's egy fára bölcs képpel fel ülven, magában komolykodik. Neveti minden madár 's gúnyolja tisztelés helyett a' hiút. Nem illik bölcsesség, mondának, harlekin köntösödhöz Igazságtok van, így csereg végre, észre és szóra térvén ál szótalan-ságából, most tudom már Barátim, mi a' Sas nagyságának titka? Mi hát? Az hogy ő Sasnak, 's nem másnak, mi pedig másnak 's nem Sasnak születünk.

A' PALÓCZ.

A' törpe Palócz egy dombra állott-fel. Ó be kicsinynek látszol, kiáltának társai. Magossabbra méne. Most még kisebb vagy, mondának azok. Ekkor a' Mátra kellő csúcsára mászván fel: Hát most millyennek látszom, orditoza büszkén. Most már épen nem is látszol, felelének társai; kik közül egy okosabb: maradj köztünk a' földön úgymond, úgy legalább látszol valaminek.

Igy vagynak a' csekélyek a' nagy hivatalokkal!

A' VÁGÓ-MARHA.

A' mészárszékhez kötözött Vágó mérges átkokat szóra a' Szelindekre. Te hoztál a' veszedelembé, te vérszopó, úgymond, ártatlan vérem reád kiált. Reám? felel az eb, nem láttad e', hogy engem gazdám uszított, 's minden vétkem csak az eránta való hűségem?

A' SAS ÉS BÍBICZ.

A' Sas egy tő felett kerengett. Visitva csapkodott körülte, kisdedeit féltve a' Bibicz. Ho hó, így szóll a' nagy Szárnyas, itt kincsnek kell lenni, nagy prédát féltnek itt tőlem. Kurdász mindenfelé, 's a' szegény Anya' fészkére talál. 'S ez vala a' kincs, mellyet olly esdekelve féltél tőlem? szóll boszszonkodva a' megcsalatott. Uram! felel remegve a' vizi madár, nekünk szegény Tölakosoknak minden kincsünk a' házunk népe.

HERCULES.

Hercules már mint Isten viziteket jára az Olymp' Aszszonyainál. Vesztél volna hazádban nagy kamasz! így szóll dühösen Júnó, a' mint ajtaját a' vendég bétévé. Minerva együgyűséget olvasa ki szeméből; Vénus pedig ügyetlenséggel vádolá mozdulatait. Hercules sejdíté, hogy nem tetszett a' Dámáknak. Mit teve a' ravasz? A' legközelébbi Assembléében Júnónak méltóságos termetét, Minervának tetsző komolyságát, Vénusnak pajzán szemeit dicsérte; 's imé — nem vala Hercules többé nagy kamasz, sem együgyű, sem ügyetlen!

Ki kereste volna az Ól-seprő Istenben a' fortélyt, ez Aszszony-esméretet?

A' SZILVAFÁ ÉS HERNYÓK.

A' Hernyók egy Szilvafát már nagy részént lelevelezték. Hadjatok - el már, nyöge a' jámbor. Majd ha leveled elfogy Anyókám! felelének azok, mit sajnálod tőlünk, hiszen nem vagyunk e' mi a' te fiaid? Igen is, sobajta szegény, a' mennyiben rajtam keltetek és élösködtök, de ti is vagytok e' viszont-jóval 's fiúi szívrasséggel erántam?

Jó Hazám, be soknak süghatnád ezt fülebe.

A' BORJÚ ÉS MÉSZÁROS.

A' lekötözött Borjú kést látván villogni a' Mészáros kezében, hoszszús szemrehányásokra fakad előtte: hát ez vala e' kétszinű, a' te szereteted, mellyel nekem különösen kedveztél, hívogattál, számomra az Anyám tölgyeiben tejet hagytál, 's finomabb takarmánnyal gondosan ápolgattál? Kis bohó! felel a' metszés közben a' vérengző, előre ezen kedves szempillantásnak örültem, mellyben nyakadat metszhetem.

Hány szeretetnek nem illy zavaros a' kútfeje?

A' BOGARAK.

A' Bogarak Királyról gondolkodtak; mert ha a' szárnyas és négylábú állatoknak Királyaik lehetnek, miért ne nekünk? ezt mondhatja velek hiúságok. Már voksoláshoz készültek, a' midőn a' szelíd Istenbogarkája így szóll: ollyakat, kik hitvány fényvel tündöklének, 's mérgeseket, kiknek csipések halált okoz, közöttünk többeket esmérek; de kit erő 's ezzel járó nagy lélek bélyegezett volna Királynak, egyet sem tudok.

A' LÉGY ÉS KOMONDOR.

Egy Légy sokáig boszszontotta az alvó Komondort. Pajzánul ingerkede véle, majd orrára szállván, majd midőn mérgesen kapa az eb utánna, kaczagva leszállván onnan. Végre a' Komondor bodor szőribe akadt a' gyáva, 's megfogódott. Éles dongásából észrevévén veszedelmét amaz; ládd kába, így szöll, nem ostobaság volt e' olyanba kapnod, a' kihez néked csak közelíteni is kész halál?

A' SAS ÉS ÖKÖRSZEM.

Jó napot Királytárs! így szöllítja meg a' kis Ökörszem a' fa tetején komolykodó Sast. Keresi szemével a' nagy Szárnyas a' köszönőt, 's egy sövény tetejében találja meg. 'S te is Király vagy? kérdi mosolygva tőle. Mintha nem tudnád, felel a' kis büszke, hogy én mint Király birom a' sövényeket. Ó százszor boldog uralkodó, mond a' Sas, ki nek országára se vágy senki; 's magad is, mind ellenségnek, mind prédának kicsiny vagy!

A' VERÉB ÉS FOGOLYMADÁR.

A' Veréb mérészen ugrosott a' Vadász előtt, 's rajta szemtelenségével mintegy paczkázni láttatott. Semmit nem ügyelve reá, hagyta el a' Nimród unokája. Bizony nagyra vetetted fejed barátom, szöll hozzá a' fűben meglapult Fogoly; én e' mérészséget sokért nem tettem volna. Neked nem is tanátslanám felel a' csiripelő, de nékem annak érzése ad szívet, hogy nememből csak sok ér egy töltést.

Ön gyávaságának érzése, és hogy valaki boszszújára méltatlan, be sok embert vezet szemtelenségre!

A' VERÉB ÉS STIGLICZ.

A' Veréb a' kis Stiglicz mellé szálla; tudsz e' szomorú ujságot barátném? így szól biztosan hozzá, a' Sas nagyon tör reánk. De hogy? felel mosolygva a' kis énekes, a' nekünk nagy tisztelet lenne; de inkább hiszem, hogy nem is tud Ő Felsége rólunk.

A' BÜDÖS-BANKA.

A' Büdös - Banka ége fenyves madárnak látszatni, Tollakat lopdosa tőle, 's fenyő-bogyókat csipkede, ámbár az éhség szokott eledelére gyakran vissza szorítá. A' Húros meszsziőről mosolygá a' hiút. De szomszéd így szólla, a' húsod ehetetlen, a' szagod türhetetlen; akkor lesz te belöled Fenyves, mikor belölem Császár-madár!

A' FÜLEMILE ÉS VELYHE.

A' Fülemile az erdőben bájoló hangokat esatogott a' sűrű gallyak között. Mit töröd magadat hasztalan szép torkú? így szölitja - meg ötet a' Velyhe, itt nem érti, sőt nem is hallja éneked senki. Ám legyen úgy, felel a' kis éneklő; hidd-el, gyakran színt olly gyönyörűség énekleni: mint halgattatni.

Ez az oka jó Olvasóim! hogy mi is írók, vagy olvastatunk, vagy sem, — írunk.

A' CSIGA.

A' Csigának eszébe ötle, egy felhőkig nyúló bikket megmászni. Minekutánna két hónapokat tölte a' lassú haladásban, a' fa derekáról vissza potytyana a' jámbor. Már látom, így kiált - fel, hogy a' hirtelen munka, soha se volt jó?

Orthodoxok a' Magyar Nyelv mívelésében, nem tartotok e' ti is az én Csigámmal? 7

A' FÖSVÉNY' LEVESE.

A' Fösvény sovány levesét megvacsorálván lefeküdt; 's im álmában majd pénzt osztogata a' szegényeknek; majd vendégek lépék-meg házat, majd pedig az Ispotálynak ajánlá egyik töke-pénzét. Az iszonyú tünődések hideg verejtéket vontak homlokára, 's felháborodva riada-fel álmából. Atkozott mértékletlenség! így kiált-fel fojtott hangon, így van az, ha az ember estve megterheli a' gyomrát; búcsút ada az ártatlan levesnek is.

AESCULÁP.

Aesculáp az Orvos-Isten az Égiek' mulatságára chemizála. Leg előbb is a' Szerelmet tevő osztatólombikjába. Vénus kíváncsin leste a' következt, 's imé az álló-részek ezek lettek: finom ön szeretet és hiúság kisebb vagy nagyobb bujaságyeggyülett. Megcsóválta fejét a' Szerelem' Istenéje 's félre állott. A' Barátság tétetett utánna a' lombikba. Castor és Pollux vigyázva füleltek; de mint el nem szomorodtak látván, hogy a' szent üst' allyán haszon-lesés és ön szeretet maradtak: a' nemes Sympáthia pedig, kivált ha inséget öntött Aesculáp a' barátság közzé, mint csupa hang, jobbára evaporált. Majd a' Virtusokat gyúrte ezután lombikjába az Oszlato. Az egész égi sereg vont várakozásban volt, 's mit gondoltok, mi süle-ki a' próbából? finom haszon-lesés, és hiúság a' vér mérsékletei által különböző vegyületekben. Már épen a' Boldogsághoz nyúla Aesculáp, a' midőn, hadd-el, így szól az Istenek attya, ez most is csak a' képzelet ezérna-szálán függ nálunk, vagy maradna belőle valami lombikod allyán, vagy semmi sem!

A' HÁZI MAJOM.

Egy házi Majom a' tükör előtt megállván, fogat vicsorított az undok képre, mellyet abban látott. Be csúnya állat vagy! így szóll a' maga mássához, hogy bujhattál abba a' fényességbe? Egy a' szobában ugrósó Evét váltig vitatta néki, hogy az önmaga képe a' tükörben. Tudnám én azt, felel a' Majom; vagy nem én vagyok a' kép, vagy a' tükör mutat rosszszul.

Ha e' különben volna az embereknel is, ki merne Satyrát írni?

A' MINERVA BAGLYA.

Eröket, tehetségeket költ, ébreszt és mivel a' Nevelés; újakat nem teremthet.

Minerva nehezen szívelte, hogy az ő Baglya leg ostobább madár a' szárnyasok között. Ha úgy akarod, édes Leányom, szóll Jupiter, én adok nagy füleket néki a' hallásra, és nagy szemeket a' látásra, tanítsd, majd megokosodik. Mindent elkövetett madarával a' szegény Minerva, de bizony csak ostoba bagoly maradt az.

A' HERTÉSZ ÉS FÁJA.

A' Hertész egy fájáról fattyú gallyat metszett le. Nagy nyügtől mentettelek most meg úgy e' fácskám, így szóll az Anyához. Bár ne tetted volna, felel szegény, a' fattyúgallyam sebe is az enyim, 's csak nekem fáj!

Nincs Szülének rossz fiú, nincs Szerzőnek rossz munka. Mindegyikkel játszik a' természetes Storge, 's a' javítani akaró csak epét mozdit.

AZ ÚNALOM.

Allegoria.

Az Únalom még inkább elúnta magát mint valaha, 's ásitva útnak eredt. Be tért a' Kereskedőhöz, de ott a' házi baráttal a' gonddal meg nem fért. Be köszönt az Uzorás-fösvényhez, de onnan a' szenyvedő bú kicsukta. Majd a' mezei parasztot látogata-meg, azt vélvén, hogy a' nála lakozó békés nyugalomban testvérére akad, de ottan a' munkás szorgalomtól meg sem pihenhete. Viszsa kulloga tehát ismét a' Nagy Városokba, 's ott pompás palotákba vevé lakását, a' ledér vigszággal abban egyezvén meg, hogy felváltva játszák ezentúl bennük rolléjaikat.

A' MÉH-RAJ.

Egy befogott erdei raj, dicsekedve mutogata látogató Attyahainak czifra köpűjét, mellyet számára a' gazda jószívűsége rendele. Szállástok csinos és alkalmas, szől szánakozva az Anyai méh, de mint-hogy szabadságtok oda van, 's másnak gyűjtetek belé mézet, bizony drága házbért fizettek.

A' CZEBRA.

A' tarka Czebra formájával megcsalta az apróbb állatokat, 's tölök vérengző Tigrisnek nézetett. Rettegett tőle az erdő, és sűrűbe rejtezett előle minden. Tetszett a' köz félelem a' gyávanak, 's már hajlandó vala kevélysége elhinni azt, hogy ön vitézsege teszi rettentővé, a' mint az okosbb majom egy fa-ág tetejéről ezt sugja-le az elmenőnek: el ne felejtse koma, hogy a' tigris forma bőr alatt csak gyáva czebra szív dobog.

A' FARKAS ÉS RÓKA.

A' Farkas irigylette az Oroszlán vitéz hírét, 's alkalmatosságra lese, megvivni vele. Talált 's dühösen rohant reá: de a' kinek körmei közül vérbe fagyba csak alig menekedhete-meg. No hogy viselte magát az Oroszlán? kérdi a' gúnyoló Róka tőle. Bizony derék legény, felel Fogasi, alig birhattam vele; bojtos serénye nagy védelmére vala, de csak ugyan megfojthattam volna, ha szerencséjére eszembe nem jutott volna, hogy a' húsa úgy sem ehető; eleresztettem tehát 's egy csikót vágtam-le.

Be sokba kerül nekünk megvallani azt, hogy más derekabb nálunk!

AZ EGÉR ÉS MÉH.

Az Egér egy gazdag köpü alá lopódkoda, 's mézet akara orozni belőle. A' résen álló strázsaméhek megsejtek a' tolvajt, 's lármát zúgtak a' kasban. Távozz innen, így morogtak egyszívvel, nem tudod, hogy a' vitéz méh, bár minden csipése életébe kerül is, meg viv ellenségével 's nem atall meghalni hazájáért? Méziért, méziért vitéz Uraim! felel futása közben a' kis bajszos; üres köpünek, úgy vettem észre, a' méhei sem igen donganak.

A' FARKAS ÉS KUTYA.

A' Farkas olly báj-ecsettel festegeté a' kutyának a' szabadságot, hogy azt reá birható végre az ötöt követésre. Már mentek, a' mint a' majoros, kutyája után füttyentett, mellyre ez fogadását felejtve fordult meg, 's törte magát Urához vissza. Hm! Úgy látom a' szabadság nem mindennek való; így mormol utánna nézve a' Farkas: már én csak inkább szeretnék magam füttyenteni másnak.

A' PARIPA ÉS MAJOM.

Egy Paripa nyergestől együtt elszabadulván, az erdőnek szaladt. Ott egy fatetejéről a' nyeregbe szöke a' Majom, 's a' kantárt megragadá. Téged hordozzalak e' állatok csúfja, így szöll a' büszke Csödör, a' ki Uramat is csak kényszerítve hordoztam, 's dühösen szökdelye iparkodott lehánygni ülőjét magáról. De barátom, így szöll egy elmenő Róka hozzá, a' kit már egyszer nyereg alá fogtak, hitvány Majom is lovagolhat azon.

A' BORBÉLY.

Ha a' következés várakozásunknak 's munkánk-nak meg nem felel, legyünk készek azt annak tulajdonítani, hogy az eszközöket rosszszúl választottuk meg.

Egy falusi Borbély sullyos beteghez hívatott. Sok kuruzsolásai után elhala ez. Harangoznak a' Patiensnek, János Deák! így szöllitja meg a' földes Úr a' Pseudo - Aesculápot. Már Uram, felel ez, én a' beteget elébb megberetváltam, azután egy fogát kihúztam, majd kristélyt készítettem számára; végtére hogy semmi sem használt, eret is vágtam rajta kétszer, egy szóval minden mesterségemet ki-merítettem körülte: mit tehetek én róla, ha az Isten másként akarta?

A' NYÚZÓ

A' Nyúzó kenyeret nyújtott balkezével egy eb-nek, jobbában pedig felemelt botját tartotta a' suj-tásra készen. Gyanakodva oldalgott a' kutya, 's a' nyájas kímélásokat megvétette. Elfogadnám szives-séged, így szöll végre vigyorgva, ha jobbod is olly becsületes volna, mint a' millyennek balkezed lát-szik.

A' HARCSA.

Egy tónak lakosai a' Harcsát tették - meg magok között Birónak. Okosan! Ítéletjei rendszerént illy formán estek: a' bűnös elkövetett tetteért méltó, hogy torkom által muljon ki e' világból.

A' STIGLICZ.

A' Stiglicz mosolygva nézte, mint kent veszőkre lépet a' madarász. 'S képzelhetsz szomszéd olly ostoba madarat, melly veszzsöldre reppennyen, 's ne sejtse csalvetésed? ezt kérdi tőle. „Csak még magad is reá ne kerülj!” De hogy is ne? mond a' könyelméjű gúnyolva, 's tovább repül. De a' madarász hívó madarat rejtett bojtörjány közzé lépfája alá, eledelt hintett körülte, 's a' számosan erre se-reglett madarkák közt, egy jól intézett rezzentésre a' mi Stigliczünk is gondatlanul reppene fel fog-ságra.

Az undok vétectől ki ne iszonyodnék? de ha ez Körmötzi aranyak', szép leányka', csillogó érdem-jegyek', 's fenyés Rang' bájos alakjaiban-tünik-elő, az erős is megtántorodhat.

AZ IDÖPRÓFÉTA.

A' Szamar elordította magát. Esső leszsz e' vagy szél jó szolgál? kérdi a' Juhász tőle. A' füles semmit sem tudván prófétaságáról, olly képet csinált Urára, mint a' ki épen prüsszszenteni akar. Már hogy idő leszsz gazdácskám, annyit mondhatok, felel végre bölcs komolysággal a' Juhásznak,

Ezen kurta meséből a' tanúság ez: hogy mindent készebb az ember megvallani, mint tudatlanságát 's nemértését valamihez. Sok pythiai kétértelműséggel, több bölcs halgatással vágja - ki annak gyanújából magát.

PYGMÁLION.

Pygmálion az örült szerelem esdekléseivel vitta imádott képszobrát. Hasztalan! nem nyerhete életet belé, 's a' szép márvány érzéketlen maradt rimázkodásira. Csapodárkodj inkább körülte, mint kérd; így szól egy elmenő barátja néki, 's Pygmálion a' barát-tanátsra tüzesen kezdi dicsérni Szépje kecsseit, a' sugar szemöldököt, a' szép hajlású orrot, a' villám szemeket, a' termet' bájait, és a' Vénusi mejjet; 's im a' márvány eszmélni kezd, mozdul, mennyei! kegygyel tölt pillantatot vet térdeplő rabjára — de az élet' első lélekzet-vétele sóhaj-tássá leve nála. Kelj fel Pygmálion! így szöllumla meg, ti férjfiak csak addig vagytok rabjaink, míg meghallgattatást nyertek: nem mutatják e' reám vesztegetett hizelkedéseid, melyekben te mester ön magadat dicsérted, hogy ti bennünk is csak ön magatokat szeretitek, 's Nemünket gyengesége használásával kényszerítetek arra, hogy titeket uraljon.

A' VIZSLA.

A' fiatal Vizsla fennyeen kérkedék Annyának, mit tanult azolta, hogy tőle elvált. Ügyesen fitogatja neki mesterségeit. „'S mi a' jutalmad?” kérdi ez. Ha jól viselem magamat nem bántnak. „'S ha rosszszul?” Ütnék. — Úgy édes fiam, mond szánakodva az Annya, tanultabb vagy ugyan, de jóval is ostobább, hogy Uradtól el nem szöksz!

A' JÓ GYOMOR.

Van e' jobb gyomor az enyimnél? így szól a' Gólya, mohón falván fészkeben az ocsmány kigyót és békát. Aligha nem jobb a' Gazdánké, felel a' fecske: a' feleségét más szereti; ő tudja 's csak vállat vonit.

A' NOÉ HOLLÓJA.

A' Noé Hollója, kit a' bárkából kémlelődni küld vala ki, a' Csimboraszszó csücsára szálla-le. Hm, így kezd monologizálni, Noé Uram jól számolt okosságomra, melly szerint a' száradásról pontos hirt vihetnék néki; de épen erről gondolhatta volna azt is, hogy nem leszek ostoba szabadságot újolag kénye alá vetni. Most az egyszer várhat míg vissza megyek. De a' háládatosság! ezt sügja belől valami néki. Nem Noé tarta e' ki száraz bárkája oltalma alatt az özönviz köz inségében? 's most illy hitetlenül árulod-el első szolgálatját is? — Ej, így szöll megkeménykedve a' hitetlen, hadd tanulja-meg példámon a' jámbor, hogy a' háládatosság az özönvizbe fult!

A' HERING ÉS AZ ÁNGOLNA.

A' Hering félve kerülgette a' tengerben úszkáló Angolnát. Ne tarts tölem jámbor, így szöll ez hozzá, hiszen én is hal vagyok, mint te. Akármilyen barátom, felel a' Hering, de formád a' kigyóé, pedig mindég jobban tartok az ollyantól, a' kiben kételkedem, hogy barátom e' vagy ellenségem.

A' GYÜLÉS.

Az Oroszlán egy terepély fán nagy zsinatot hallott. Az ujság-kiváns alája csalta, 's im a' madarakat rajta Gyülést ülve találja. Lesi a' csevegőket, 's az érthetetlen zajgásban gyönyörködven, sokkalig vizsgálja a' szöllőket, és halgatókat. Hm! így szöll végre mosolyogva, látom én, hogy mások Gyüleseiben is csak úgy van a' dolog, mint nálunk, hogy a' leghitványabbak fecsegnek legtöbbet, 's tőlök nem is szöllhatnak az okosabbak.

AZ ÚJ FOGLALÁS NEME.

A' Nyúlacska tavasszal egy zöld vetésben von-
ta-meg magát. Hozzá megyen az Üрге, mit kere-
sel itt szemtelen az én vetésemben? A' tiédben e'
kérdi csudálkozva a' bajuszos, hogy és mikor jött
az birtokodba? Gyáva, mintha nem tudnád, hogy
a' tavasszal ezen szántóföld alá ástam-be mélyen
lyukamat; tehát természet szerint engemet illet a'
superaedificatum. Ha, ha, ha, kaczag ballagása
közben a' Nyúlacska, csak mernék közelíteni az em-
berhez, még ma megmondanám néki, hogy a' fog-
lalások minden nemeit nem meritette-ki: mert az
ürge-foglalást még nem esméri.

DISCORDIA.

A' komolyabb Istenek szégyenlék azt a' gyarló-
ságot, mellyet a' három Isten Aszszonyok a' Discor-
dia' arany almáján való kapkodásban kimutattak. Ez
csúnya per vala, szöll Jupiter a' Gyülésben, ez hit-
vány embernekhez illett volna; és hogy a' lázzító
Discordia többé Egünket illy illetlen zavarba ne
hozhassa, tanátslom, vágattassék-ki az arany alma
faja. Deliberatum est, 's fejsze vetteték a' drága fa
tövére. Csak rajta, szöll mosolyogva a' visszavő-
nás Istennéje, mindég lesz Isten és ember között
enyim és tiéd, 's így nem lesz soha arany alma-
ra szükségem.

A' VARJÚ ÉS PACSIRTA.

A' Varjú egy Szent Kép tetejére szállt: 's fel-
füvalkodva szemlélte az elmenők tiszteléseiket,
mellyeket mind ön személyére ruházott hiúsága.
Gyáva dög-kórász! szöll hozzá a' Pacsirta, szállj
csak ama jegenyére, vagy más előfára, ha mozdít
e' valaki kalapót a' hitvány Varjúnak?

Be nagy a' Világ! így bámult egy Pór a' hegy tetejéről! A' tengeren kellene azt látnod! felelt a' Világot körülhajózott Cook neki.

Megnyugvás boldogságunk 's esméretünk szűk határa körében, sőt Hazánk szeretete is gyakran nem egyéb, mint jobbnak, többnek 's nagyobbának nem esmérése, 's tudatlanságunk!

BOLDOGSÁGUNK AKADÁLYAI.

Allegoria.

Közepén egy rengeteg erdőnek, mellyet számtalan ösvények hasogattak, egyszerűn minden csillogás nélkül állott a' Boldogság Temploma. Pipe-rétlen oltáráról bő kezekkel osztogatta itten kégyeit az Istenaszszony. Ötet felkeresni számos sereg indult Napkeletről. Megálljatok! így szölli-ta meg a' Bölcsesség a' Caravánt, hogy biztosabban érhesse-tek Testvéremhez, én lámpást nyujtok mindegyi-tek kezébe; még ugyan nem ég kanócza, de út-okban majd találtok világot. 'S im alig indulának el, égő fáklyával találják szembe a' Nevelést. Nyá-jasan gyűjtogatja ez azonnal a' kanóczokat, de szur-mos keze számos pecséteteket hagy a' lámpákon, mellyektől azok egész fényekben nem világithatnak. Tovább az Ifjúság zajos indulatai tolongtak eleikbe, mellyeket a' könnyelműjü Szerelem vezet: és ezek munkás kezekkel fontak azonnal sűrű ködöt nehéz párázatokból öszve, 's körül övedzték vele az utazó Sereget. Aléltan pislogának egyszerre a' mécsek. Elitűne ugyan kevés időre Utazóink szemeik elől a' lármás csoport, de nem sokára visszatére, ölében hozván szülöttjeit, az élet inségeit, kikhez a' rég hátra hagyott Nevelés is sokakat vezetgete karjain. 'S imé a' kárvágyó gyermekek; pajzánon tördeltek

sok lámpákat öszve, többeket sárral tapasztgattak homályosokká. Tapogatva haladt ekkor az Útas-Sereg a' kétés ösvényeken, de még nem csüggede el, a' mint egy Vén aszszony a' Babona, a' Haszonlesésre mint botjára támaszkodva, vigyorgva tipegett eleibe. Szép üres szavak között oltogatta ez el a' még világító lámpákat, 's kalauz fény helyett, útasinknál tűrhetetlen kénkö szagot hagyta. Sűrű vak homály vette azonnal körül ezeket, 's kétségközött széllédének - el a' széllyel - kigyódzó ösvényeken. Egyike a' rabló vadak' prédájává leve, másikat a' fénylő lidércz vezeté posványba; imez tévedtten bolyongván fel 's alá aléltan rogya-öszve, amaz átkozódás közt tere meg-haladt útjára vissza, 's kétségbe esve veté magát az ólalkodó indulatok veszélyes karjai közzé. Zajos robajjal fogadta áldozatját a' féketlen csoport, 's nem sokára csontvázzá senyveszté azt. Minden lépéssel olvadt az igaz mesgyén haladó Caraván, 's a' mennyei édes fényben ragyogó Szent Kűszöböt; csak egy két Választott tapodhatta.

AZ ÜRGE ÉS VAKONDOK.

Egy Üрге a' Vakondok lyukáig furta magát. Mit penészedsz itten barátom magános únalmadban? így szölitja-meg. Jer ki a' kellemes tavaszi napfényre, gyönyörködj a' megújult természetben! Mi haszna menjek atyafi, felel fájdalomosan amaz, elefejtetted-e' hogy — nincs szemem?

Különös érzeménnyel kell születnünk a' boldogságra. Elfogadhatni az örömöket nem minden halandó dolga. Némellynek hasztalan nyílnak azok úton útfélen; hidegen megy-el mellettük a' boldogtalan, nem is sejdítván közel-léteket: 's csak ösvénye darabosságán jajgat, vagy meszsze boldog tájak felé tekintgetvén, eped, hogy el nem érte, el nem érheti azokat soha!

A' LÚD.

Egy Lúd az udvaron a' több házi tollasok előtt Nemzete régi híres fényével, becsével fennyen kérkede, 's számos tudós munkákat számolgata, melyek tollaiból eredtek. Istenem! melly igazságtalan a' Világ! szólla mosolygva egy Récze, ma ha ostobát akarunk festeni, azt Lúdnak, Libának nevezzük.

A' FECSKE.

Egy pajzán gyermek leszúrta a' Fecske fészket a' hajazat alatt. Elhagyom, megvetem a' kegyetlen világot, a' méltatlant, így szóllt anyai keservében, erdőbe rejtezem a' sűrűbe, hová dühösködések nem hathat, remete leszek holtomig! Megtevé ezt: a' szokatlan sűrűben bolyonga 's versent nyöge a' bús Gerliczével. Hát téged mi üze ide? kérdi részvétellel a' kis Fülemile egy bokor közepéből, emberek közt a' te helyed. Ömlött feleletül a' Fecske szájából a' panasz. Barátném! szóll nyájasan az énekes madárka, ha minden, a' ki valaha méltatlanságot szenvedett, bujdoklana, 's a' társaságot futná; tagjaiban bomlana az fel. Lám az én harmadévi költésem a' holló prédájává leve, a' tavalyit a' madarász kalitkában raboskodtatja, 's im még is ez idén jó reménységgel rakám meg újra fészkeket. Menj, ha tanátsom tetszik, vissza az emberek közzé, kik most is csak éretlenségből vétettek ellened, 's rakd újra fészkeket, míg a' tél ki nem szorít.

A' PERGAMEN-BÖR.

Egy nemes származásában kevélykedő, de üres szívű 's fejű, gögösen sétálgatott folyosóján fel 's alá, 's hetyke kényből nyugovó házi ebét megrugta. Ne bántsd gazdám a' kutyaörö, morog felköltében a' házörző, e' takarja minden kincsed, betsed, érdemed.

A' GAZDAG ÜRGE.

Melly türhetetlen a' kevély gazdag! minden érdeme a' vagyon, 's ennek mértéke szerint becsül másokat is.

Egy gazdag Üрге' lyuka szájánál megáll roskad-tan egy másik, 's az éhség inségével könyörög nála alamisnáért. Könyörülj a' szegény betegen, így es-dekel néki nyavalyám miatt a' mult nyáron sem ke-reshettem élelmemre semmit. Lódulj előlem, kiált orr-dugva a' gazdag, a' beteg szagot nem türhetem. Más nap egy atyafia keresi-meg: segíts rajtam, jó bátya! így szól hozzá, a' mult nyáron a' zápor lyukamat elrontván, mást kelle ásnom, mellyet újra elvesztettem, 's élelmet nem gyűjthettem; tudod úgy is, hogy közel-vérség vagyunk. De hogy is ne, felel gúnnyal amaz, takarodj! Nemzetségem-ben koldusokat nem esmérek. Már csak azért sem adnék, hogy a' világ atyádfiának ne hidjen. A' sze-gény Ispotály számára kéregetek, így kiált be egy harmadik Üрге hozzá; reménylem, nem jöttem ide hijába. Most azt egyszer hasztalan fáradtál, felele a' megkerestetett; a' tél végét nem tudhatni, még magam is megszorulhatok. Az Úrnak igazsága van, így szól-közbe a' csapodár Eger, melly épen hi-zelkedve simúla elől; sok korhely megfordúl a' szegény és beteg között, szük 's drága most a' takar-mány. Mi ieve belőle? az, hogy sem a' nyomorult-nak, sem atyafinak, sem ispotálynak nem adalék semmi: da a' fark-csóváló Egerke kosztársúl véte-ték-fel!

AZ ABDÚL UDVARI BOLONDJA.

Abdúl Persa Kalifnak hűséges udvari bolondja, Komár, egy nevezetes tolvajságot fedez-e fel, mel-lyet ez annál nehezebben szivelhete, hogy a' lopást Hászsán, egy kedves embere követte-el, a' kit

szegény sorsból emele nagy rangra. Lánczra vere-
ti azonnal, 's halált szán első felindulásában az Ud-
varnok fejére; a' bolondnak pedig tele erszényt
nyújt hűsége béréül a' kezébe. Felséges Uram, ha
valamit érdemlettem csekély tettemért, mondá a'
bolond, engedd nekem jutalomul, három napi Ka-
lifaságod által; erszényedre mig udvarodban, mint
eddig, kényént élhetek, úgy is semmi szükségem.
Mosolyog a' Fejedelem a' hiv szolga tréfájára, 's
által adja rangját, hatalmát becsülete lekötésével
néki. Most tehát elsőben is Fő Asztalnokommá tesz-
lek Abdül, így szöll méltósággal az új Kalifa, 's
azonnal gondja alá adja étkeit 's drága süteményeit;
de Abdülnek, kit minden évés idején drága temjén
és mirrha füstel füstöltete körül, ezekhez nyúlni
fejveszteség alatt nem vala szabad. Harmad napra
már az éhség homály-fátyolt vona az Abdül sze-
meire, 's hanemha becsület-szavát adta volna bo-
londjának, hajlandó vala rosztalra venni a' tréfát, 's
boszszúsán véget szakítani annak. De van e' énné-
kem eszem, így szöll végre mintegy eszmélve, így
kinoznom magamat? ki veti szememre, ha a' gon-
dom alá bizott étkekből, mellyeknek számát tán
Komár nem is tudja, keveset csippentvén, éhsége-
met enyhítem? Őr nem ügyel reám, 's Komár sem
kivánja, esmértem, éhen-halálot. Kinyújtja ke-
zét, 's mohón harap egy darab süteménybe. Ekkor
felpattan egy oldalajtó, 's Komár berohan: lesette-
lek Abdül, így kiált az éhes falónak, becsületed
kezese Kalifaságomnak, tehát halál fejedén! Nem
tiszteltelek e' eléggé drága illatokkal, hogy így meg-
rontsd parantsomat? Komár! szöll megütközve Ab-
dül, a' tréfa elég kemény volt; azt nem reménylem
tőled, hogy számos jótétimért tegnapelőtti leeresz-
kedésemmel vissza-élj, 's éhen kívánj merő ét-
kek közt előlni. Nem Uram Kalifa! felel térdre
bukva a' bolond, én csak Haszszánt kívántam e' tré-
fával — mellyről térdemen kérek bocsánatot tőled

— menteni; 's téged mint leghivebb szolgád emlékeztetni arra, hogy a' szegényt mig jó karba nem teszed, magas polczokra ne emeld, különben a' tolvajságra magad szabadítod-fel. Magadon tapasztaltad most, hogy a' szelid becsület selypegése gyenge hang az üres gyomor korgása mellett! Kegyesen mosolyga javallatot a' Fejedelem; vigyázóbb leve, 's Haszszán csak számkivettetek.

A' RÓKA MINT BÍRÓ.

A' Róka bíróságért esdekle a' négylábás állatok között. Esze van, mondának pártfogói. Igen is ravasz fortélyokra, felelének ellenzői. Az igazat ki fogja mondani, mert bátor, mondának azok. Úgy van, az orozó lopásokra, felelének ezek. Ninesenek körmei a' ragadozásra, sem agyara a' vágásra, szállának amazok. De farkat csóvál, vagy meg harap; viszszenozák ismét emezek. Igen igen Uraim, szólnának végre sugdosva a' pártfogók; de lyuka mindig tele válogatott apró márhával, meg fogja birni a' traktákat. Úgy e'! már a' más! leve reá a' felelet — 's Birónak tétetek a' csirkésző Róka,

A' EB ÉS ÖKRÖK.

A' házi eb így szállitá meg gazdája pár jármos ökrét: melly példás a' ti barátságtok szomszédim, régen szemléllek benneteket, és soha sem vettem észre, hogy kotzódzatok, vagy türkőztetek volna egymással; nagyon kell néktek egymást szeretnetek. Gondolod e' szomszéd? felel az egyik jármos, hajtónk' kormányzó ostora 's a' köz járom' terhe nem sok rést 's időt hagynak, ha kedvünk jönne is hozzá, a' veszekedésre.

Illy lábon áll gyakran a' házassági szent szeretet is!

AZ ÓRA ÉS FÜRÉSZ,

Mint irigylem sorsodat! mondá az Óra, a' falon veszteglő Fűrésznek; míg én éjjel nappal járok kelek, te henyén függesz a' szegen. Szánj inkább barátom, felel a' Fűrész; ha munkás kézben forognék, használnék is, fénylenék is, most gyáva heverésemben ocsmány rozsdá-szenny emészt-meg!

A' MACSKA ÉS ORSÓ.

Be különös szérdéknek kell néked lenned! ezt mondja kaczagva a' Macska az Orsónak. Többnyire a' rokkád ölében látlak atyafiasan nyugodni, még is te hitetlen, mennél jobban tépik szaggatják annak szegénynek a' haját, annál vigabban tánczolsz. Az igaz ezicza koma, felel ugrosása közben az Orsó; de tudod e' mi az oka ennek? Az hogy mennél inkább fogy a' czibálás által rokkám, annál inkább telek én.

Gazdag torokban ritkán találsz a' mai világban színetlen könyüket az örökösök szemeiben!

A' KERTÉSZ ÉS VÉN VADALMA.

A' vén Kertész, ki csak az imént veve fiatal feleséget, kést, fűrészket készítgete, 's megállá egy Vadalmafa előtt. Mit akarsz velem gazdácskám? kérdi ez szeliden. Gallyaidba nemesebb almát oltok, vala a' felelet. Meg vagyok én elégedve a' magaméval, így esdekel a' fa; ne vagdalj, úgy is régen voltam én már veszsző, 's életnedveim nem igen hatnak már a' nemes galyhoz fel. De barátom, felel sóhajtvá a' kertész, én tudom, hogy könnyebben lehet a' vén vad fából fiatal ótvány, mint vén nőtelen legényből fiatal házas!

A' KAKAS ÉS TYÚK.

Ülj te a' tojásokra, majd rikoltom én a' hajnalt, így szólt a' Tyúk a' Kakasnak. Reállott a' szegény taréjos; de mi lett belőle? A' Tyúk éjféltájban rikoltotta a' hajnalt, a' Kakas alatt pedig megzápultak a' tojások.

Felfordul az a' ház, mellyben a' konty a' kálappal rollét cserélnek!

A' MOGYORÓ-BOKOR.

A' Mogyoró-bokor egy kert szegletében nehezen szivelte, hogy gyümölcs-szedéskor termése el-mellőztetett. Ím' én gondosan neveltem csekély gyümölcsömet, így panaszkoda a' jámbor, előre hizelkedvén magamnak azon édesreménnyel, hogy azzal jó gazdának, ki kertében megszenved, kedveskedhetem; de képzelt örömöm füstbe méne. Ne aggodj barátném, így vigasztalá ötöt egy közel álló almafa, szükséges e' azt mindég tudni másnak, hogy kötelességed tellyesítetted? Kebeledben marad a' bér, az édes jutalom!

A' VARJÚ ÉS TENGLICZE.

A' Varjú verőzni ült-ki egy fa tetejébe. Mellé szállt a' kis Tenglicze ázott tollait szárítani. Lódulj innen! a' napot elfogni tőlem 's árnyékot tartani jöttél e' ide? hogy csüfösen el ne csipkedjelek melőlem! Hogy foghatnám én el kis testemmel a' napot tőled, felel a' Tenglicze, a' ki külömben is a' nap sugára mentében előttem ülsz? Meg sugom én mi az oka, hogy magad mellett nem szenvedhetsz: — gög barátom 's gyáva irigykedés!

Sok Patronus így vonja-meg kegyét folyamodójától; sok fél az árnyékolatástól, több gögös, de legtöbb az irigykedő.

A' hazáját szerető Columb megkínálta a' Génua' Tanácsát szolgálataival, 's ajánlá az új Világ feltalálását. Elő-rakta gyanúit, mellyekből ennek lételet sejté, 's okait nemes bizakodásának; mind hijában! Génua' Senatori rész-szerint mosolyogták a' Nemest mint álmódózót, rész-szerint felhozott erősségeit vitatgatták. Ám legyenek jelenségeim csekélyek, szől végre a' nagylelkű, kezét szívére téve; én érzem itt a' kezem alatt az új Világ lételet: 's csak azt fogom sajnálni, hogy nem hazám zászlója alatt kereshettem fel azt.

Édes remény egy jobb egy boldogabb Haza, egy szebb Létel eránt; ám ostromoljon a' gyáva félszegség, 's hiú észfitogtatás; én szívemhez szorítalak mint sajátomat, mint boldogítóját éltemnek, 's vigasztalómat ösvényem tövissei között.

A VILÁG ÉS TENGELÉSE

A P H O R I S M Á K.

A P H O R I S M A

A P H O R I S M Á K.

1. **A** virtus' szeretete sok embereknél nem egyéb büszkeségnél és tisztelet-halászatnál. Lármás virtusok és privilegizált vétkek egyaránt tulajdonaik ezeknek; 's valamint egy virtust is, mellynek elmulasztásából gyalázat háramlana rájuk, el nem mellőznének sokért; úgy minden vétket, mellynek követése a' nagyvilág tónjához és becsület-szeszihez köttetettnek tartatik, két kézzel elfogadnak. Virtust gyakorolnak, csak hírével essen a' Világnak; de a' vétektől sem idegenek, csak meg ne tudja a' Világ.

2. **A**' begyes fejérszemély fortélyai épen olyanok, mint a' selyem-bogár gombolyagja. Magában foszlik-le egészen, ha a' végire akadtál.

3. **A**' kevély szokszor a' nevetségig le alacsonnitja magát, hogy másszor fényt 's tiszteletet vadászhasson. Olyan ő mint a' karikás ostor, melly miennél nagyobb, akar pattanni, annál szűkebb karikába görbedez.

4. Úgy látszik, mintha némelly embereknek csak azért adattatott volna az ész, hogy bukdosásokat mentegessen; 's szív, hogy szüntelen csalattasson. Sok ész menteni jó, tanácsolni rossz. Sok szív olyan, mint a' rossz pléhü ajtó, csak nyilni szokott és zárni nem tud.

5. A' pénz politikai levegő. Nélküle ki társaságban élsz lélekzetet nem vehetsz. A' ki tehát azt ostobául elpazérolja, hasonló azon gyöngy-halászhoz és bűvárhoz, ki a' vele üveg harangjába szorult levegőt élte kárával könnyelműleg kibocsátaná. A' ki pedig kincse halmán ülvén sovárogo 's pénzéből költeni retteg, hasonló a' penészes sirboltok senyvesztő gözei között nyomorultan pislogó mécszekhez.

6. Minden tudomány minden mesterség e' világon magában elég egy ember idejére és tehetségeire. Innen a' ki egyben halad, nem a' ki sokon indult, lehet Nagy 's Világ' Joltévője. Az universal-Geniek előttem olyanok, mint a' melly bájnokok elindulván Olympia fővenyén pályát futni, széllyelfutkosnak a' Circusban a' nélkül, hogy csak egy is haladna a' czél felé, 's pedzené a' diadalmat.

7. Különös az, hogy rendszerint más, sőt épen ellenkező tulajdonságokkal szoktunk mások előtt kérkedni, mint a' mellyekkel birunk. Jele ez annak, hogy hitvány kérkedő szavaink vagy szembekötő másokra nézve, hogy fogyatkozásainkat ne lássák, vagy szívünk óhajításainak tolmácsai, mellyeknél fogva vágyunk birni azzal, a' mivel dicsekszünk.

8. Tagadni nem lehet, hogy a' test külső formája, első tekintetre, a' nélkül, hogy azt észre vennénk előítéletet támaszt bennünk. A' szép testben széplelket keresünk, az izmos szálak természetben bátor szívet. Így a' porság előtt a' nagy has néminémű tekintetet szerrez. Ő rendszerint a' vagyont tiszteli az emberben; a' ki pedig hasat növeszteti, keveset kellett annak dolgozni, 's még is bő értékkel birni arra, hogy jó asztalt tarthasson.

9. A' Magyaroknak nemzeti characteré nemes büszkeség és kevélység. Ez néki mind ereje, mind gyengéje. Az az arány, mellyet ezen tulajdonság vesz magának benne, vagy Hősnek emeli-fel őtet, vagy a' porig alacsonitja-le.

10. Az olly jó szív, mellynek apáthia, phleg-

ma, és vér-mérséklete, nem pedig állapotott gondolkodás módja a' kútfejei, csak vas karika az ember orrán, mellynél fogva ötöt mint a' lánczos medvét, a' hova akarod, hordozhatod.

11. Egyes nagy tettek nem tesznek Höst. Folytatott nagy lélek a' Hösé. Ezek számos gyengeségek közt épen olyanok, mint a' czifra paszamantok a' rongyos köntösön.

12. Rendszerint az olly büszke emberek, a' kik másoktól szerfelett kívánnak tiszteltetni, semmi tulajdonsággal nem bírnak, sőt magok sem tudnak gyakran magokban megnevezni, a' melly tiszteletet érdemlene. Az illyek hajlandók méltatlansággal vádolni a' világot, melly átalja érdemeket elesmérni, 's többnyire bosszúsok az egész emberiség ellen.

13. A' Kereskedés a' Status' gyomrának motus peristalticussa; e' nélkül sem test sem erő nem nevelkedhetik.

14. Nincs szerencsétlenebb ember, mint a' ki soha tiszta rokon szívet nem szoritott a' magáéhoz; a' kinek csak bor 's kártya adtak barátokat, 's zúdult indulatok kedvest.

15. Némelly édes Uracs épen olyan mint a' pulyka; egyebütt jó izü, de a' fejét el kell vetned.

16. A' nagy Városok egy Országban épen azok, a' mik az ablakok az épületen. Kevés illendő világgosságot ad néki; sok igen szellössé teszi azt.

17. A' melly ember felől hosszas társalkodás után is meg nem határozhatom azt, hogy a' jó vagy rossz emberek közzé tartozik e'? bizonyosan gazember. Mert nyílt szív az emberséges ember tulajdona; 's nincs neki oka arra, hogy magát álorczázza.

18. A' Fényűzés' tulajdona az, hogy minden Rend egy grádicszal fentebb helyáz. Ez vont hűrra veszi a' Státot, 's ha abban lábra kapott, a' szemlélődő Kereskedőt (Speculans) és mesterembert boldogítja ugyan, de minden más Rend szenvedőleg van benne.

19. Szünetlen van egy egy szíves kívánságunk, vágyásunk, óhajtásunk; 's ha ezt elértük, más újat teremtünk keblünkben. Épen úgy vagyunk vélek, mint az Útazó a városokkal és falukkal; mihelyt egyből kiért, a szomszédot törekedik elérni, mellynek tornyát maga előtt látja.

20. A szerencsétlenség részvételt szül, sőt megbékéltet gyakran halálos ellenségeinkkel is. De sokaknál, úgy látszik, a más bajában való részvétel nem egyéb, mint titkos öröm azon, hogy az őket nem érte, 's mást alázott-le.

21. A ki csak bajában, inségében kiált 's folyamodik Istenéhez, hasonló a nyúlhoz, melly egybör néma lévén, csak ha halálos sebet kap, vagy az ebektől marczongattatik, sikót, kiált.

22. A pazérló szívesen beszél nagy summákról, 's az ezereket csak olly könnyen pergeti nyelvéen, mint a Csillagnézők az ezernyi ezer mértföldeket, midőn az égi testek távolságait mérséklék.

23. Az ember a maga szerencséjére nézve épen ollyan mint a vadász. Egyik a nagy tűz és szélesség miatt szalasztja el a vadat. Másik vállán felejtven fegyverét, későn kapkod hozzá, 's boszszúson vakarja fejét. Harmadik lesben áll, vagy untalan futkos, 's ellövi más elől az özet. Negyedik vadásztanátsokat osztogat; de maga vagy előre vagy hátra lö 's kifogásokat keres. A jó puskás pedig bevárja a vadat, 's felvont fegyverével elejti azt.

24. Sorsunkal állapotunkal épen úgy vagyunk mint a kalapunkal, mellyet más tett a fejünkbe; mind a kettőben találunk mindenkor igazítani vagy leg alább újjal biczczenteni valót.

25. A mai Századnak betegsége látszatni akarni. Egyik fényt üz, hogy gazdagnak tessen; másik száraz terminológiát tanul, hogy Tüdősnak tartasson; harmadik hivatalt 's érdem-jegyeket vadász, hogy Haza Oszlopának láttasson; a negyedik pedig szünetlen a becsületet hordozza

szájában 's duellirozik, hogy becsületes embernek nézettessen.

26. Minden embernek három nemű természete van. Egyik a' Születése, másik a' Nevelése, harmadik a' Szokása. Ezek szabadságunkat úgy megszorítják, hogy az többnyire nem egyéb mint nemtudása annak, hogy mellyik természetünk határozta meg ez vagy amaz cselekedetünket.

27. A' Régiek vénusbeli megtartóztatásaiknak nem csekély oka és segéde volt az, hogy a' ruhabeli bujaság a' maga ingereivel nem ostromlotta erkölceiket. Testre tapadó köntös helyett, attól elálló sok redőjű ruházatok fedték el az Aszszonyi kecsket, a' kíváncsi szem elől.

28. A' ki plánjait úgy csinálta, hogy minden posztokra emberséges embereket rakott, bizonyos lehet benne, hogy megcsalatkozott.

29. Csak az emberesmerő lehet igaz emberszerető 's mások eránt kiméllő. Ő képzelt tökéleteségeket nem fog tőle kívánni, 's gyengeségeiket esmérven, mindenkor szemei előtt fogja tartani azt, hogy a' jó ember az, a' kinek számos gyengeségei 's bukdosásai, nem a' szív 's character romlottságából folynak.

30. A' Házasság gyakran valóságos hideglelés; öszvekelés előtt fázás, benne forróság, utánna fejfájás.

31. Az udvari embernél fénylés a' boldogság surrogatuma. Ő nem irigyli, jámbor mezei ember, hogy te boldog légy falusi csendességében, csak hogy néha méltóztassál az ő ragyogását is bámúlni.

32. A' mesterembereknek egy negyede él rendszerint a' Század' gyarlóságából, másik negyede az emberek' bohóságaiból, harmadika ezeknek romlottságaiból, 's csak egy negyede — az élet szükségeiből.

33. Nincs szenvedhetetlenebb kevély, mint a' ki meghunynyászkodást szinlelget (affectál). Olyan ő mint a' lesbe simúlt macska; tarts szüntelen veszedelmes szökésétől. Tűrhetetlen az olly Nagy is, a'

ki természeté ellen, melly gög, le ereszkedést mimel, 's csak feje nem szíve után emberbarát. Az ilyen inkább feszít (geniroz) mint a' göromba kevély; ált' csillog tanult mestersége 's a' mit egy kezével ad, a' másikkal duplán visszaszárantja. Ez ám-bár minduntalan attyafiának fogad 's barátjának szöllitgat, nem hágy soha magadat nála elfelejtened.

34. Nincs világi szerencsénknek nagyobb ellen-sége, mint a' magunkba való bizodalmatlanság. Ez erőnköt magunk 's mások előtt rejtekben tartja, 's azt cselekszi; hogy minden gyávat magunknál kü-lömbnek, minden nagy munkát erőnk felett valónak tekintsünk, 's ez a' bizodalmatlanság vagy hülyékké formál bennünket, vagy ügyetlenül szakasztatja - el velünk szerencsénket.

35. Az együgyű kevélyel úgy van az ember, mint a' pókkal; tudjuk hogy nem csip, még is iszo-nyodunk tőle.

36. A' melly Ifjú a' házasságtól korán iszonyo-dik, a' nőtelen arany szabadságát dicséri, 's a' Szép Nemet kissebbitgeti; elveszett az, vagy veszni in-dult! Inkább fussd azt ártatlan lyánka, mint a' pestis mételyében küszdöt!

37. Az igaz Tudós nem lehet tudományában kevély: mert igen érzi 's tudja mennyit nem tud még.

38. A' hajadon leány olyan mint a' görög din-nye; a' mellyért midőn megfizettél, nem tudod mi izü és színü gyümölcsöt vettél.

39. Társaságban szüntelen maszkot hordoz az ember. Ezt szellőztetni, vagy csak pillantatokra is letenni, melly kedves melly szükséges gyakorta a' magány! a' magunkra való szorulás!

40. Égő lámpa a' szerelem; de időjártával pis-log 's el is alszik, ha a' féltés ollykor ollykor ola-jat nem tölt reá.

41. Dicsérd az Aszszony' kecsseit, 's a' férjfi nagy eszét; úgy boldogulsz 's kedves léssel az em-berek között.

42. A' fősvény' a' pénz csörgést, a' lyánka a' csapodár szót, ritka hogy meg ne mosolyognák.

43. Leg jobb eszköz az emberszeretetre az, hogy másokra soha se szorúljunk, 's így ne legyen módunk tapasztalni az ő szeretetlenségeket.

44. A' Rang egy sok redőjű csillogó palást, mellynek ránczaiban sok gyengeségek fészkelnek; de a' csillogás fényt vesz, 's e' miatt ritkán láthatod azokat.

45. A' melly leánykát néked javallván, csak jónak mondják, bizonyos lehetsz benne, hogy nem szép. Mert a' férjfiaknak azon gyengeségek, hogy ők a' Szép Nemben a' szépséget első tulajdonságnak nézik, annyira esméretes, hogy ezt a' lyánka jóakarói, ha lenne mit, első helyre tenni 's vitatni bizonyosan el nem mulasztanák.

46. Boldogságunk' egyik ellensége erőlködés többnek látszatni mint a' mik vagyunk, 's a' velünk egyszörűeket hátra hagyni.

47. Interessze, haszonlesés az a' czément, melly a' Világ 's társaságok' bálvány coloszszeit tartja. Ez hozza mozgásba az erőket; 's nélküle ezek eltunyulván, az ember állati korából nehezen kelhetne ki.

48. A' hivatal mint egy Lámpa fényt vesz és ad, a' szerint a' mint ki ül rajta. A' gyáva elmét nagy hivatalon épen úgy képzelem, mint a' szédelgős fejűt nagy magosságon.

49. A' ki néked megelőző udvariságával az unalomig kedveskedik, 's minden kicsinségekre kiterjedő figyelemmel fogadja szíves látogatásod, vagy hidegséget palástol, vagy hasonló tiszteletet vadász és kíván.

50. Úgy tapasztaltam, hogy a' ki sokat szeret a' gazdaság' folytatásáról beszélni 's másokra tolni gazdasági tanátsait és tapasztalásait, rendszerint rosszsz gazda's legfellyebb haszontalan plán-koholó!

51. A' ki házasságokat szeret szövögetni, 's kötni, sokszor hasonló a' madarász hívó madarához. Cseveg vig kedvteléssel, cseveg az ártatlan, a' gon-

datlan, nem tudván, hogy kedves feleit ámitja enekével 's csalja a' rabság - a' veszély - hozó lépre.

52. A' sziveket vadászó Lyánkáról, ha azt csak hiúság vezérli, ne ess kétségbe, hogy rossz feleség 's házi Aszszony lesz. Csak hadd ötet magát kiforni, kijátszani, mind kettő a' leg jobb leszsz. Mint a' hajós a' szélveszek közzül, úgy ő a' begyeskedés nyughatatlanságaiból óhajtni fogja a' nyugodalmas kikötőt; 's kivált keesei hanyatlásokkal több becsét kap előtte a' Férjfi Nem, mellyet eddig azoknak hódolni látván, fel sem vett. Más-ként van a' férjfiival a' dolog. Egy ostromokhoz szokott Ifjú ritkán leszsz hiv 's Nőjét becsülő Férj. Szabadabb gondolkodás módja, szabadabb élet és viselet, ritkán engedik ötet a' merő hiúságnál maradni.

53. A' kit gyermek korában gondolkozni nem szoktattak, 's lelke mintegy szűk vagy csak rágott eledeleken sovárgott, rendszerint úgy jár, mint sok bútoros 'Sidó, a' ki foghagymás piritóshoz szokván, millionair korában sem mer jól lakni.

54. Egy vétek rendszerint terhes a' másikával, 's mint némelly neme a' férgeknek szüntelen költik egymást. Ha egyben lélekzesz nem vagy magad hatalmában többé.

55. Osztály az atyafi szeretetnek, kártya 's más nyerekedő játékok a' characternek, bor a' temperamentumnak próba kövei. A' haragot nem tesszem hozzájuk. A' hirtelen, de kurta tűzű haragúak a' jobb emberek; tartós, fojtott de alattomos, bosszuszállást lihegő 's orozó harag a' czudaroké. A' nemes haragú oroszlan elől, útjából kitérvén elvonom magamat; de a' lest álló hyaena orozva el - öl.

56. A' kit hosszas haragunkra méltóztatunk, 's bosszút koholunk ellene, akaratunk ellen is vagy becsüljük azt, vagy félünk tőle.

57. Ritka véthet szív csalatásból és jó czélból nagyobbat az emberiség ellen, mint a' kényeztető Szüle. Gyermkeiben mint meg annyi ölyvöt ereszt-

get ki kebléből a' szelid galambok közzé, 's az in-
séget egész Nemzetségekre önti - ki.

58. A' ki sokat szeret disputálni, vitatni, nem
enged soha, önfejű 's elhatározólag ejti véleményeit:
ritkán ért az csak középszerű tudományt is! 's több-
nyire előítéleteken úgy épít, mint axiomákon.

59. Ha embertársadban szívet és segéd kezét
akarsz nyerni, kösd önszeretetét és hasznát a' ma-
gadéhoz; ez az egyetlen eszköz, mellyel hozzá fér-
hetsz. És ha azt akarod, hogy mások vég gyanánt
végyenek 's bánjanak veled, te is ne vonakodj néha
eszköznek használtatni.

63. Rendszerint minden Nemzetségben, Fami-
liában a' legszegényebbek a' legkevélyebbek. Ugyan
is az embereknek viszketegegek van fontosoknak
látszatni. Ezeknek pedig már csak származások ma-
radt fenn, mellyel szembetünni reménylhetnek,
mind untalan azt vitatgatják tehát 's hordogatják elő
beszédekben.

61. A' szerelmes' örökkévalósága, az adós' sie-
tése, a' Menyaszszony' könnyei mikor viszik, a' ke-
vély' olykori hunyáskodásai, az uzsorás' becsület-
szava, a' fősvény' vágyainak határai, a' plán-koho-
ló' feltételei, az önfejes' igazság-szeretete és a'
vén leánynak házasságtól iszonyodása, mind egy rang-
ban vagynak a' finom fosztott pehellyel, mellyet szel-
ő, lélekzet-vétel, sőt pára is a' levegőbe fuvall.

62. A' Gögös, midőn bukdos, olly féltő gon-
dossággal hordozza maga előtt nagyra-vágyását és
gögjét, mint az üveg lámpást szoktuk hordozni. Am
omoljon ő maga 's erkölcsisége halomba, nem ügyel
reá; ha ezen palladiumán esorba nem esett, vagy
azt véli, hogy ezt épen megtartotta.

63. Tékezlőnek kölcsönözni, fogadott gyerme-
ket nevelni, házasságot szerzeni, fiúnak házat épít-
ni, Szerzőnek munkája' hibáit, Szüléknek fiók' gyen-
geségeit felfedezgetni, haládatlanabb munkák a' sze-
recsen mosásnál.

64. A' melly Tűdős, tudományos hajszálhasogatások mellett az élet szükségzeit és a' valóságot elmellőzi, hasonló a' Tűzokhoz, melly a' reá nem tartozó kocsi kerékre, 's annak forgására elbáméskodván, elfelejtkezik ön éltére felügyelni, 's e' fortéllyal meglövéttethetik.

65. A' ki házasodik, nyughatatlanságok között keres és talál nyugodalmat; a' nőtelen nyugodalmas nyughatatlanságot tart birtokában. És ha ezen utóbbi a' házasságon kívül keresi a' házasság élet' örömeit, 's boldog nyugodalmát, hasonló azon tolvajhoz, a' ki tele-bogarú köpüből csippentgeti a' mézet, nem gondolván az elkerülhetetlen méhmarás fájdalmas daganatjaival.

66. A' ki hivatalos fachjában gyengélkedvén más mellékes tökéletességek által kíván fényleni, hasonló az olly kedvetlen idő-járáshoz, mellyben a' tél langy meleg nappokkal, a' nyár pedig deres hidegekkel csigáz.

67. Ehesnek az evők' csörömpölését; hidegnek a' más szerelmes panaszait, szegénynek a' más pénze csörgését, szemérmesnek a' szemtelén dicsekedéseit, egészségesnek a' beteg' nyögését, és kedves rendez-vous-t várónak egy alkalmatlan' feleségeit hallgatni, kedvetlenebb dolgok a' talufosztásnál.

68. A' kinek örök baja és vesződsége van az emberekkel, ha mindég triumphál is, kiméllem azt, ha csak annyit mondok róla, hogy szeretetlen, 's nincs kiméllő békétűrés ember társai eránt benne.

69. Szép diadalma az a' virtusnak, hogy a' legczudarabb is ötlet színleli, 's valamint maga szereti annak álarczáját hordozni, úgy vágy 's törekedik gyermekét benne nevelni és oktattatni. A' melly Országban valamelly vétékkel közönségesen dicsekednek, 's azt szükségesnek se tartják palástolni; meszsze ment már abban az erkölts romlottsága.

70. Egy indulat sem veszi úgy ki az embert helyéből, és vetkezteti-le természetéből mint a' nagyra-vágyás. Ennek nyughatatlan erőlködései az élet édes köteleit vagy egészen elbontják, vagy az időből szorítják-ki azokat. A' nagyra-vágyás örök áldozatokat kíván, 's gyakran megesik, hogy midőn ezen indulat' rabja, a' maga szive' boldogságát néki áldozza, Körmőczy arannyai helyett hitvány Dante-seket cserél.

MUTATÓ - T Á B L A.

	lap.
A bdul udvari Bolondja.	103
Ábel és az Annya.	36
Aesculap.	91
Aesthetica.	63
Ahi.	32
Alcibiad és Barátja.	49
Allatok Törvény - széke.	25
Anyavárosok.	39
Aphorismák.	111
Aristoteles és Nagy Sándor.	61
Bacchus és Vénus.	55
Bagoly.	35
Barátság oszlopa.	79
Barázda - billegető.	84
Békák és Gém.	82
Bika és kis Eb.	53
Biró, comme il faut.	71
Bodzafa és Ibolya.	54
Bogarak.	88
Boldogságunk' akadályai (Allegória).	100
Borbély.	95
Borjú.	29
Borjú és Mészáros.	88
Bölcsesség' útja az életben (Allegória).	57
Büdös - banka.	90
Cerberus.	34
Columb.	108
Cook.	100
Csalán és Csipkebokor.	72

	lap.
Cserebogár és Méhek.	46
Csiga.	90
Csikó és Anyja.	47
Csipkebokor.	70
Czebra.	93
Czukros - mives.	17
Denevér.	20
Discordia.	99
Dohány.	58
Dryászok.	37
Eb és Ökrök.	105
Egér és Méh.	94
Egér és Patkány.	63
Egér és Prücsök.	57
Egerek.	39
Éltes Jegenye.	46
Fagyal.	22
Farkas és Kutya.	94
Farkas és Róka.	94
Fazekas és Cserepjei.	75
Fecske.	20 és 102
Fecske és Szarka.	83
Fészek a' Cseresznyefán.	66
Fiatal Daru.	87
Fösvény' búzavermei.	61
Fösvény levese.	91
Futó Bajnokok.	31
Fülemile és Velyhe.	90
Galamb.	56
Gazdag Ürge.	103
Gellért' Hegye.	39
Gerlicze és Prücsök.	67
Gólya és Gazdája.	35
Gólya és Récze.	62
Gombkötő Legény.	75
Gondolatlan Hajós.	36

	lap.
Gondviselés csudálatos útja.	34
Gyék és Crocodil.	83
Gyermek és Macska.	62
Gyülés.	98
Hangyák.	52
Harcsa.	96
Hattyú és Gólya.	43
Házi Ebecske.	76
Házi Majom.	92
Haydn.	35
Heraclit és Democrit.	37
Hercules.	87
Hering és Angolna.	98
Hiúz és Róka.	27
Hiv Kutya.	38
Időpróféta.	96
Igazságaszszonya és Plútó.	71
Igazság Temploma (Allegória).	41
Ikar.	84
Irtó.	30
Isteni Igazgatás (Allegória).	44
Kakas.	19 és 37
Kakas és Tyúk.	107
Kakuk.	57
Kalmár.	36
Kandúr.	24
Kan és Elefánt.	49
Kertész és Fája.	92
Kertész - Gyermekek.	17
Kertész és Rózsa.	70
Kertész és vén Vadalma.	106
Kert virágjai.	29
Két Eb.	74
Két Romondor.	69
Két Tyúk.	31
Két Veréb.	38

	lap.
Holompos.	80
Romondor és Öl-eb.	48
Kopernik és az Uracs.	18
Kos.	42
Költöző Madarak.	18
Kökény.	71
Körtvélyfa.	39
Kutya.	26
Különös Vetelkedés.	64
Lánczos Medve.	37
Légý és Romondor.	89
Légý és Pók.	47
Légý és Szúnyog.	52
Lepke.	30
Lúd.	102
Lyányka virágjai.	19
Macska és Gazdája.	51
Macska és Orsó.	106
Macska és Róka.	60
Magyar Vendégszeretés.	27
Mák - virág és Pipacs.	80
Malomorsó.	73
Majom.	25
Majom - csoport.	68
Mausoleum.	50
Medve.	32
Medve és Evét.	21
Megjutalmazott Kard.	73
Méhek és Medve.	20
Méh és Viaszgyertya.	74
Méhraj.	93
Minerva Baglya.	92
Mogyoró - bokr.	107
Mómus.	65
Nagy Sándor és Herostrat.	76
Nap - szekér.	82

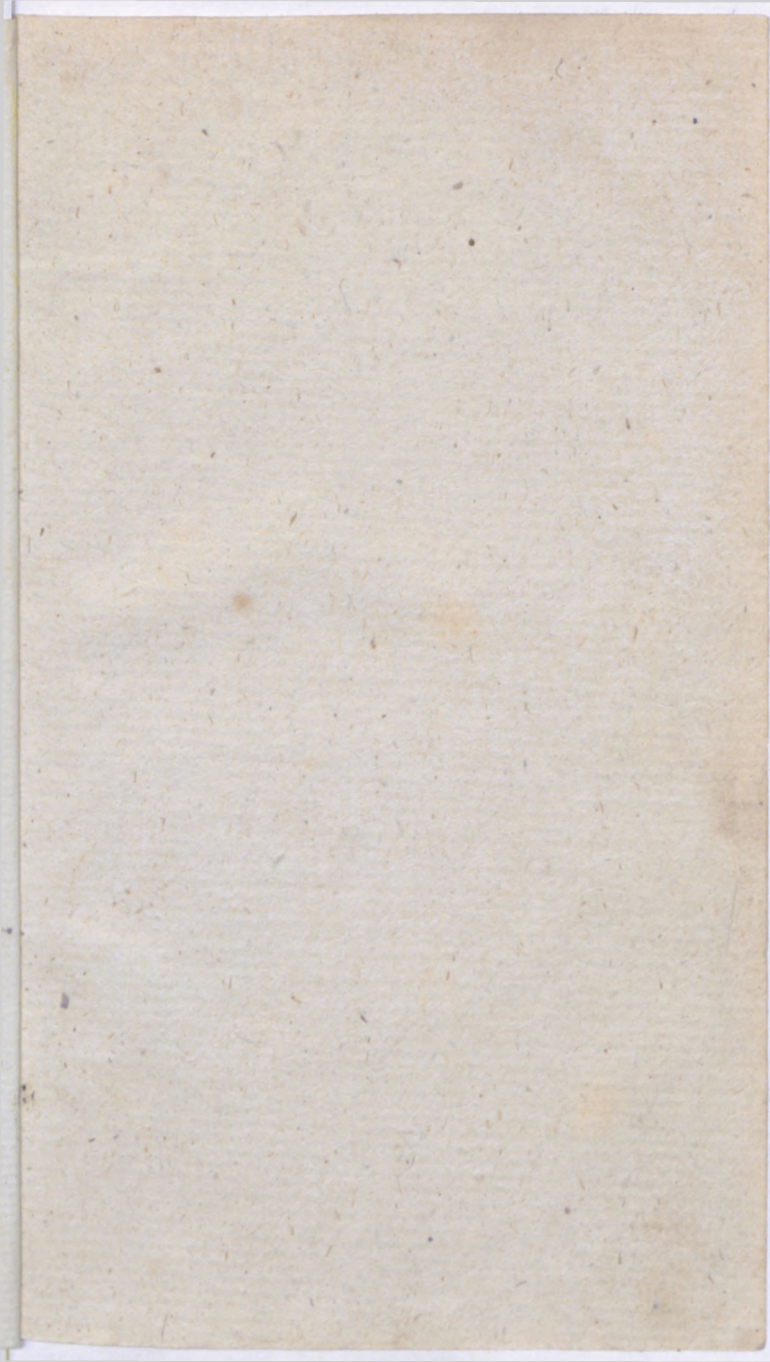
	lap.
Noé Hollója.	98
Nyest és Róka.	80
Nyúl.	27
Nyúl és Szajkó.	37
Nyuzó.	95
Ó és új sindelyezet.	76
Obelisk.	23
Okos Elefánt.	21
Óra és Fűrés.	106
Oroszlán.	25
Oroszlán és kis Eb.	33
Oroszlán és Medve.	24
Oroszlán és Szamár.	47
Ökör és Csikó.	48
Ökör és Hattyú.	42
Ökör és Oroszlán.	79
Özvegy Galamb.	43
Pacsirta és Fülemlé.	49
Paine.	48
Palóc.	86
Paripa.	62
Paripa és Majom.	95
Pasztor - Gyerme.	22
Patriota Veréb.	69
Pergamen - bőr.	102
Pizarro és Las Casas.	56
Pók és Dongó.	22
Portici Lakosa.	50
Próféta - Varjú.	82
Prometheus.	32
Prücsök és Vakondok.	40
Pygmalion.	97
Rafaél.	47
Remete - Medve.	53
Rhinoceros.	38
Róka és Ebek.	64

	lap
Róka és Gyék.	46
Róka és Nyúl.	69
Róka és Oroszlán.	56
Róka mint Biró.	105
Sas és Bibicz.	87
Sas és Fülemile.	23
Sas és Ökörszem.	89
Sas és Seregélyek.	68
Sas és több Madarak.	86
Seregélyek és Diófa.	41
Stiglicz.	96
Strucz.	26
Szamár.	18
Szamár és Csikó.	31
Szarka.	40
Szarka és Galamb.	54
Szarka és Nyúl.	66
Szarka, Varjú és Bagoly.	67
Szárnycs Ló.	67
Szarvasbogár és Teknősbéka.	63
Szarvas és Nyúl.	78
Szajkó és Fülemile.	42
Szelindek és Mopszli.	54
Szilvafa és Hernyók.	88
Szúnyog.	48
Tánczó Medve.	28
Tarka köntös.	30
Téglavető.	26
Tehén.	35 és 40
Theseus és Ariadne.	24
Tigris és Evét.	60
Tigris és Oroszlán.	53
Tolvaj.	28
Tök.	29
Tudós és Vakondok.	81
Únalom (Allegória).	93

	lap.
Útazott Lazaczok.	85
Új Foglалás neve.	99
Űrge.	23
Űrge és Vakondok.	101
Zeuxis Vénusa.	77
Jegenye és Szőlőtő.	38
Jó gyomor.	97
Juhász és Szamara.	77
Jupiter és az Ember.	33
Jusallag és Szilvafa.	67
Vadász és Gyék.	28
Vadász és Varjú.	43
Vágó - marha.	87
Vak és Siket.	19
Vakondok.	74
Varjak Gvűlése.	21
Varjú és Fülemlile.	17
Varjú és Pacsirta.	99
Varjú és Tenglicze.	107
Velencei Bér-hajós.	46
Vénus és Saturn.	57
Veréb.	55
Veréb és Fecske.	66
Veréb és Fogolymadár.	89
Veréb és Gólya.	50
Veréb és Stiglicz.	90
Veréb - Gyűlés.	41
Vinkelmann.	43
Violinos.	85
Vizsla.	97
Völegény és Mátkája.	33
Vulcan és Vénus.	72

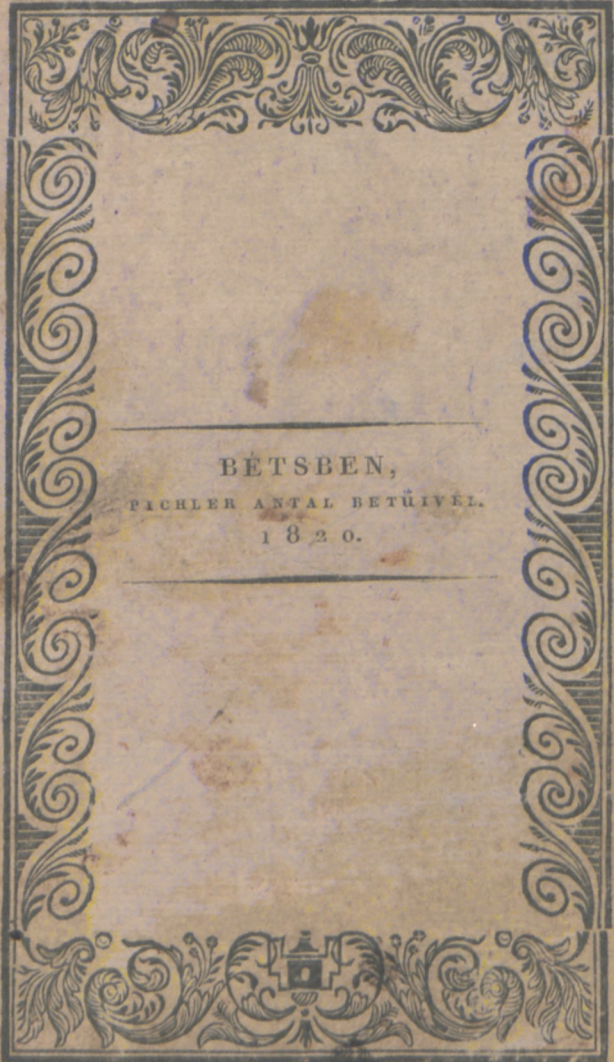
41

32

12001

BÉTSBEN,
FICHLER ANTAL BETŰVEL.
1820.